



การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียน  
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย  
Sustainable Development Reporting : A Case Study of Listed Companies  
in the Stock Exchange of Thailand

พัชราภรณ์ ชดช้อย

Patcharaporn Chodchoy

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต  
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Prince of Songkla University

2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์



การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียน  
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย  
**Sustainable Development Reporting : A Case Study of Listed Companies  
in the Stock Exchange of Thailand**

พัชราภรณ์ ชดช้อย

**Patcharaporn Chodchoy**

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต  
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements**

**for the Degree of Master of Accountancy**

**Prince of Songkla University**

**2557**

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์



ขอรับรองว่า ผลการวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคล  
ที่มีส่วนช่วยเหลือ

ลงชื่อ.....

(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นางสาวพัชราภรณ์ ชดช้อย)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อนและ  
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวพัชราภรณ์ ชดช้อย)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ผู้เขียน	นางสาวพัชราภรณ์ ชดช้อย
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2556

### บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขอบเขต เนื้อหาและปริมาณการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในรายงานพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและรายงานที่จัดทำโดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของ Global Reporting Initiative (GRI) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งศึกษาถึงทดสอบความสัมพันธ์ของปริมาณรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงานของกิจการ

การศึกษานี้ใช้รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนประจำปี พ.ศ. 2555 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาบริษัทที่ทำการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่แยกออกจากรายงานประจำปีของกิจการ จำนวน 497 บริษัท โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการนับคำเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา การวิเคราะห์ด้วยวิธีสหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ

การศึกษาพบว่าบริษัทจำนวน 28 บริษัท ร้อยละ 61.23 ของจำนวนบริษัททั้งหมดที่ทำการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนแยกออกจากรายงานประจำปีปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีจำนวนเฉลี่ย จำนวน 1,443 คำ ต่อบริษัท โดยพบว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีปริมาณการรายงานข้อมูลสูงเป็นอันดับ 1 ใน 7 กลุ่มอุตสาหกรรมที่ทำการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ หัวข้อที่มีปริมาณการรายงานข้อมูลสูงสุดในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ ด้านสังคม การศึกษาในครั้งนี้นี้พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ ขนาดของกิจการ และ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงานของกิจการ จากการศึกษาผ่านรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

<b>Thesis Title</b>	Sustainable Development Reporting : A Case Study of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand
<b>Author</b>	Miss. Patcharaporn Chodchoy
<b>Major Program</b>	Master of Accountancy
<b>Academic Year</b>	2013

### **ABSTRACT**

This study aimed to examine the scope, content and volume of sustainability reports, sustainability reports of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. And factors affecting sustainability reporting. Sustainability report and the report prepared in accordance with the reporting standards of the Global Reporting Initiative (GRI) of companies listed in SET including study of the relationship of the sustainability report on the results of operations of the Company.

This study used sustainability reporting year 2555. Companies listed on the Stock Exchange of Thailand. To study the company making the report Sustainable development of separate annual report of the Company Number 497 companies using content analysis methods word count tool to collect data. And analyze data using descriptive analysis. Correlation analysis method And linear regression analysis.

The study found that companies with 28 companies (61.23 percent) of the number of firms making reporting sustainable development separate from the annual report volumes reported to sustainable development with a total average of 1443.03 words per company. It was found that the company's real estate and construction industries. Volume report ranks first in seven industries reporting the sustainability and. Topics with the highest reported in the report, sustainable development is the social aspect of this study showed. Factors influencing the reporting of sustainable development. In this report, sustainable development is the size of the Company and the auditor. However, no correlation between the amount of sustainability reporting on the results of operations of the Company. Of education through sustainability reporting.

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(11)
รายการภาพประกอบ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์งานวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4.1 ประโยชน์ในทางปฏิบัติ	4
1.4.2 ประโยชน์ในทางทฤษฎี	5
1.5 นิยามศัพท์	5
1.6 ขอบเขตของการศึกษา	7
1.6.1 ขอบเขตเนื้อหาการศึกษา	7
1.6.2 ขอบเขตประชากร	7
1.6.3 ขอบเขตระยะเวลาการศึกษา	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 การพัฒนาอย่างยั่งยืน	8
2.2 การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน	9
2.3 การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย	10



## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	13
2.4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสีย	13
2.4.2 ทฤษฎีตัวแทน	14
2.4.3 ทฤษฎีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคม	15
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.6 กรอบแนวคิดการศึกษา	27
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	28
3.1 สมมติฐานงานวิจัย	28
3.2 ขอบเขตการศึกษา	34
3.2.1 ประชากรและขนาดตัวอย่าง	34
3.3 วิธีการเก็บข้อมูล	35
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	35
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4.1 ขอบเขต ลักษณะและปริมาณของการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	38
4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูล ในรายงานการพัฒนา อย่างยั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	58
4.3 ความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย	64
4.4 สรุปผลการศึกษา	66

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	70
5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา	70
5.1.1 ขอบเขต ลักษณะและปริมาณของการรายงานการพัฒนา อย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทที่ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	71
5.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนา อย่างยั่งยืนในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	73
5.1.3 ความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนา อย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงาน	76
5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	78
5.2.1 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้	78
5.2.2 ประโยชน์ในเชิงทฤษฎี	78
5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา	80
5.4 ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก. รายชื่อบริษัทที่ใช้ในการศึกษา	93
ภาคผนวก ข. แบบเก็บข้อมูลการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล การพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท	95
ประวัติผู้เขียน	99

## รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	34
4.1 แสดงจำนวน คำร้อยละตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงาน ข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2555	39
4.2 ปริมาณของการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัท แยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	42
4.3 ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ	47
4.4 ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ด้านสังคม	51
4.5 ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม	55
4.6 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ในภาพรวม	60
4.6.1 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ด้านเศรษฐกิจ	61
4.6.2 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ด้านสังคม	62
4.6.3 แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ด้านสิ่งแวดล้อม	63
4.7 ความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงาน	65
4.8 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา	67
4.9 สรุปผลการศึกษา	69

## รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	27
4.1 แผนภูมิวงกลมแสดงปริมาณสัดส่วน ร้อยละ ของบริษัทที่มีการจัดทำ รายงานการพัฒนายั่งยืน	41
4.2 แผนภูมิวงกลมแสดงปริมาณของการรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืน ของบริษัท แยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม	46

## บทที่ 1

### บทนำ

#### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากที่ศตวรรษที่ 21 เริ่มต้นไม่ถึงหนึ่งทศวรรษ วิกฤตซับไพรมในอเมริกา กลายเป็นสาเหตุของการเกิดวิกฤตการเงินและเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่รู้จักและขนานนามกันว่า “วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์” ส่งผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจทั่วโลก วิกฤตครั้งนี้สะท้อนให้เห็น สภาพทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ถดถอย จนถึงสุดขีด เหตุการณ์นี้เกิดที่สหรัฐอเมริกา แต่ส่งผลกระทบต่อระบบการเงินและเศรษฐกิจไปถึงประเทศเล็กๆ ที่อยู่ข้ามทวีปออกไปทั่วทั้งโลก กลายเป็นวิกฤตเศรษฐกิจระดับโลกที่ความรุนแรงสถานะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ รุนแรงที่สุดในรอบ 80 ปี นับตั้งแต่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยรุนแรงที่ผ่านมาเรียกว่า “Great Depression” เช่น ประเทศไอซ์แลนด์ ต้องพึ่งพิงอาศัยช่วยเหลือกลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วประเทศแรกในรอบ 30 ปีที่ขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ International Monetary Fund (IMF) และการล้มของสถาบันการเงินในอเมริกาที่ส่งผลให้สถาบันการเงินในประเทศอื่น ที่เป็นเจ้าหนี้ คู่ค้า ของสถาบันการเงินได้รับผลกระทบตามกันไปทั้งระบบ และยังมีผลกระทบต่อธุรกิจอื่นๆ ล้มเป็นโดมิโนตามกันไป วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์เปรียบเสมือนเสียง “ปลุก” ให้เราได้ทบทวน และหรือสร้างสถาบันต่างๆ ใหม่ทั้งระบบ หลังจากที่เกิดเหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540 ในภูมิภาคเอเชีย ได้รับผลกระทบตามมาที่เห็นได้ชัด คือ เกิดการล้มละลายของบริษัทที่มีชื่อเสียงด้านพลังงานของสหรัฐอเมริกา เช่น บริษัทเอนรอนก็ทำให้นักลงทุนตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการได้ตระหนักถึงความมีคุณภาพของข้อมูลที่ปรากฏในรายงานทางการเงินที่สืบเนื่องมาจากกระบวนการในการดำเนินการทางธุรกิจที่ขาดความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง รอบครอบ ตลอดจนข้อมูลในการจัดทำรายงานการเงินขาดความโปร่งใสเกิดการตกแต่งตัวเลข ของรายงานการเงินในรายงานประจำปีของบริษัท จนนำไปสู่ความหายนะ เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดแรงผลักดันจากหน่วยงานต่างๆ นักลงทุนผู้มีส่วนได้เสียรวมทั้งองค์กรธุรกิจเองในความพยายาม ที่จะแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและทำการรายงานข้อมูลมากขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ และความเอื้ออาทรขององค์กรที่มีต่อสังคม รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ดังที่ผ่านมามีในอดีต (มนตรี ช่างชู, 2539)

ในประเทศไทยได้นำแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืนมาเป็นกระแสหลักของการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 หลังจากที่เข้าร่วมการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา The United Nations Conference on Environment and Development (UNCED) ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล ที่ทั่วโลกให้การรับรองจะร่วมกันใช้ เรียกว่า "แผนปฏิบัติการ 21" หรือ Agenda 21 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินการ ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินไปด้วยกันอย่างสมดุล โดยต้องคำนึงถึงพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนด้วยความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเอง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน (จำลอง โพธิ์บุญ 2552, พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ 2553)

เพื่อให้แน่ใจได้ว่า องค์กรได้มีความพยายามทำทุกวิถีทางที่จะรักษาผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย และมีการดำเนินงานเป็นไปอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ (นภดล ร่มโพธิ์, 2548) ดังนั้นองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน International Organization for Standardization (ISO) จึงมีการจัดทำร่างมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ISO Guidance Standard on Social Responsibility (ISO26000) ได้กำหนดหลักการ แนวทางการปฏิบัติ และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม และได้จัดทำมาเป็นมาตรฐานสากล เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) โดยใช้ชื่อ ISO26000 เพื่อให้เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศที่เป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานและองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีสถานะเป็นเพียงข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ UN Universal Declaration of Human Rights และ International Labor Organization (ILO) Conventions มิได้เป็นมาตรฐานระบบการจัดการ (Not be a Management System Standard) และไม่ได้ใช้สำหรับการรับรองโดยหน่วยงานบุคคลที่สาม (Not be Intended for Third-party Certification) (สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2012) ต่างจากมาตรฐาน ISO9001 ที่มีใบรับรองมาตรฐาน ISO9001 เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่าระบบการจัดการด้านคุณภาพถูกนำไปใช้ในองค์กรอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพใบรับรองมาตรฐานนี้ยังสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับแก้ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น (Quality Alliance (Thailand) Co.,Ltd, 2008) หรือ มาตรฐาน ISO14001 ที่ต้องทำการจดทะเบียน โดยองค์กรต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม อย่างเคร่งครัด ครบถ้วน (ปราณี พันธุ์สินชัย, 2542) ซึ่งสามารถนำไปบูรณาการ ประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรทุกประเภท ทั้งในภาครัฐ และเอกชน เพื่อสะท้อนถึงภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวม และในมุมมองของการกำกับดูแลที่ดีขององค์กร

การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทยยังคงเป็นการรายงานในรูปแบบสมัครใจ (Voluntary Reporting) ซึ่งต่างจากการรายงานข้อมูลในรายงานประจำปี กิจการต้องปฏิบัติตามระเบียบและเกณฑ์ที่หน่วยงานกำกับดูแล อาทิ คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชีฯ และกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น โดยการรายงานลักษณะนี้ จัดเป็นการรายงานแบบบังคับ (Mandatory Reporting) จากปัญหาดังกล่าว พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน แบบแยกจากรายงานประจำปีเพียงไม่กี่บริษัท และส่วนใหญ่กระจุกตัวในบริษัทขนาดใหญ่เท่านั้น

นอกจากนี้งานวิจัยส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต อาทิ การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม รายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อม การรายงานตามหลักไตรภาคย์นั้น จะทำการศึกษาในสื่อหลักของกิจการเท่านั้น ตัวอย่างเช่น รายงานประจำปี รายงานทางการเงิน เว็บไซต์ (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) แต่ไม่มีงานวิจัยใดที่นำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Stand-alone Report) มาใช้ในการศึกษาเลย ทำให้ไม่ทราบขอบเขตเนื้อหา และปริมาณ ในการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ซึ่งเป็นการรายงานข้อมูลในด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมเพียง 2 ด้าน โดยมีรูปแบบในการรายงานข้อมูลเชิงพรรณนา ตามความสมัครใจ ทั้งกิจการยังมีการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบที่แตกต่างกัน และเป็นการศึกษาในบางกลุ่มอุตสาหกรรมเท่านั้น (ฐิติมา กิ่งแก้ว, 2553) จึงยังขาดความชัดเจน ครอบคลุมในเนื้อหาของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในมุมมองของผลการดำเนินงานของกิจการมีการใช้ตัวชี้วัดเพื่อหาความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลกับผลการดำเนินงานโดยใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน และช่วงระยะเวลาต่างกัน เป็นผลให้เกิดความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานที่ต่างกัน (อุษณา ภัทรมนตรี 2548, พุกญา พึ่งจิตต์ประไพ 2551) ซึ่งไม่สามารถนำมาอธิบายความสัมพันธ์ของการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงานได้

## 1.2 คำถามวิจัย

1.1.2 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการรายงานข้อมูลในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนหรือไม่ ถ้ามีบริษัทดังกล่าวมีการรายงานในรูปแบบใด

1.1.2 ปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลส่งผลต่อการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของกิจการ

1.1.3 การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของกิจการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทหรือไม่ ถ้ามีเป็นอย่างไร

### 1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.3.1 ศึกษาขอบเขต เนื้อหา และปริมาณ การรายงานการพัฒนายั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผ่านการรายงานข้อมูลในรายงานการพัฒนายั่งยืน
- 1.3.2 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืนในรายงานการพัฒนายั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 1.3.3 ทดสอบความสัมพันธ์ของปริมาณ การรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืน ในรายงานการพัฒนายั่งยืนกับผลการดำเนินงานของกิจการ

### 1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

#### 1.4.1 ประโยชน์ในทางปฏิบัติ

1. ทำให้ทราบถึง ขอบเขต เนื้อหา และปริมาณ การรายงานการพัฒนายั่งยืนในรายงานการพัฒนายั่งยืน เพื่อให้บริษัทจดทะเบียน และบริษัทที่กำลังจะเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการกำหนดนโยบาย วิธีการปฏิบัติ และการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการนำเสนอ ข้อมูลการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development) ในรายงานประจำปีของบริษัท
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืนในรายงานการพัฒนายั่งยืน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในอนาคตให้กับบริษัทในการนำร่างมาตรฐานสากลด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมมาปฏิบัติ กระตุ้นให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย หรือสาธารณชนทั่วไปได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน เป็นการลดความเสี่ยง สร้างความมั่นคงให้บริษัทในระบบเศรษฐกิจ
3. เพื่อให้สถาบันกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางสำหรับการกำหนดกรอบนโยบาย กฎระเบียบและมาตรฐานในการรายงาน ข้อมูลการพัฒนายั่งยืนผ่านรายงานประจำปีของบริษัทให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ข้อมูลมีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล



4. เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านวงการวิชาการในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการดำเนินธุรกิจตามหลักไตรกัปปิยะ (Triple-Bottom Line) หรือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficient Economy) และรูปแบบของการนำเสนอการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผ่านรายงานประจำปีของบริษัท สามารถนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อไป

#### 1.4.2 ประโยชน์ในทางทฤษฎี

1. เป็นประโยชน์ในการทดสอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนว่าสามารถอธิบายเหตุการณ์ หรือสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง ในประเทศไทย และประเทศกำลังพัฒนา
2. เป็นฐานข้อมูลให้แก่กวีวิจัย และผู้สนใจรวมทั้งเป็นประโยชน์ให้แก่กวีวิจัยที่จะขยายขอบเขตของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคตต่อไป

### 1.5 นิยามศัพท์

**การพัฒนาอย่างยั่งยืน** หมายถึง การพัฒนาที่สามารถดำเนินไปได้อย่างมั่นคง รابرัน โดยไม่เกิดสภาพที่ไม่พึงปรารถนาอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนา จัดเป็นนโยบายที่สนองความต้องการของประชาชนในยุคปัจจุบันเพื่อลดการบริโภคทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้ลดน้อยลงในระดับที่ยังรักษาความสมดุลที่ดี อันจะส่งผลต่อประชากรในอนาคตก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านกระบวนการดำเนินงาน และกิจกรรมของระบบเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์และสะท้อนออกมาที่เป็นรูปธรรมใน 3 ด้านคือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ชุมชน อยู่ดีกินดี และอยู่เย็นเป็นสุขอย่างเกื้อกูลกันทั้งระบบ (การพัฒนาที่ยั่งยืน , 2010)

**รายงานประจำปี** หมายถึง รายงานที่จัดทำโดยบริษัทให้แก่ผู้ถือหุ้น หน่วยงานราชการ องค์กร สถาบันต่างๆ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร หรือองค์กรบริหารอื่นๆ ของหน่วยงานและเพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับกิจกรรมขององค์กรในรอบปีงบประมาณ ให้แก่บุคคลทั่วไปในรายงานประจำปี ประกอบด้วย 2 ส่วน โดยส่วนแรกเป็นส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการรายงานงบการเงิน แสดงถึงรอบปีที่ผ่านมาเกิดอะไรขึ้นบ้าง และส่วนที่สองเป็นส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการรายงานความคิดเห็นของผู้บริหาร เพื่อชี้แจงผลการดำเนินงาน และแนวโน้มที่มีในอนาคต

ของกิจการ โดยอาจมีการเปรียบเทียบกับผลงานในปีก่อนๆ และการคาดคะเนผลงานในปีต่อไป (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2552)

#### **การรายงานของมาตรฐานสากลของ The Global Reporting Initiative**

(GRI) หมายถึง ชุดหลักเกณฑ์ที่ผลิตรายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน เป็นเกณฑ์การรายงานวิธีหนึ่งที่ยอมรับของผลงานของบริษัทในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นวิธีการที่มีหลักเกณฑ์สร้างความเชื่อมั่นในด้านความโปร่งใสในการรายงาน และเปิดเผยข้อมูล เป็นมาตรฐานที่มีบริษัทกว่า 1,500 แห่ง ทั่วโลก เลือกใช้รายงาน GRI 2008 องค์ประกอบหลักแรก คือ หลักระดับความสำคัญของข้อมูล ที่ควรเปิดเผย หลักสอง เป็นการอธิบายการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละฝ่ายให้ความสำคัญกับเรื่องอะไร มีกระบวนการอย่างไรที่ทำให้รู้ว่าเค้าต้องการอะไร หลักที่สาม กำหนดให้ต้องนำเสนอด้วยความเข้าใจว่าทั้งหมดนี้สามารถสร้างยั่งยืนต่อบริษัท และสังคมสิ่งแวดล้อมอย่างไร และหลักที่สี่ เป็นส่วนของความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล เรียงตามลำดับความสำคัญ และสอดคล้องกลยุทธ์ของตัวเองเกณฑ์ในการวัดคุณภาพ (สถณี อาชวานันทกุล, 2553)

#### **รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง การรายงานข้อมูลการดำเนินงาน**

โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม นอกเหนือจากผลกำไรจากการดำเนินงานเท่านั้น แต่องค์กรต้องพิจารณาปัจจัยหลายๆด้าน ในการวางแผนการดำเนินงานของตน เมื่อองค์กรได้ลงมือทำตามแผนที่วางไว้ ก็จะมีการทำรายงาน เพื่อเป็นการสื่อสารให้ นักลงทุน ผู้ถือหุ้น นักวิเคราะห์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับรู้ถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในรอบปี (การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน, 2556)

#### **บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง บริษัท**

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีคุณสมบัติของบริษัทจดทะเบียนตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเรื่องหลักเกณฑ์เงื่อนไขวิธีการเกี่ยวกับการรับและเพิกถอนหลักทรัพย์จดทะเบียนอันเนื่องมาจากเกณฑ์ผลการดำเนินงาน หรือฐานะการเงินรวมทั้งปฏิบัติตามนโยบายของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกี่ยวกับรายงานทางการเงินเพื่อจะใช้เป็นประโยชน์ ในการประเมินฐานะการเงินความมั่นคงความเชื่อมั่นที่มีต่อรายงานทางการเงินของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (เบญจพร โมกษะเวส, 2550)

## 1.6 ขอบเขตของการศึกษา

### 1.6.1 ขอบเขตเนื้อหาการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ขอบเขต เนื้อหา และปริมาณ การรายงาน การพัฒนาอย่างยั่งยืน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน(Sustainable Development Reporting) และทดสอบความสัมพันธ์ของบริษัทที่มีการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงาน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

### 1.6.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2555 จำนวนทั้งสิ้น 497 บริษัท

### 1.6.3 ขอบเขตระยะเวลาการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และรายงานที่จัดทำโดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของGRI เท่านั้น ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลในปี พ.ศ. 2555 ในส่วนของอัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนในกำไร จะใช้กำไรสุทธิของปี พ.ศ. 2554 เป็นปีฐานในการทดสอบความสัมพันธ์ เนื่องจากในปี พ.ศ. 2554 เป็นปีที่ไม่มีวิกฤตทางเศรษฐกิจ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจปกติ ส่งผลต่อกำไรสุทธิประจำปีของบริษัทที่เป็นปกติ จึงเป็นปีที่เหมาะสมในการนำมาใช้เป็นปีฐาน เพื่อทำการทดสอบการศึกษาความสัมพันธ์ของบริษัท ที่มีการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงาน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้เกิดความเที่ยงตรงมากที่สุด

## บทที่ 2

### แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Reporting) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทความ รวมทั้งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาอย่างยั่งยืน การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบแนวคิดการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

#### 2.1 การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

การพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้ยุคกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี และกลไกการตลาดก่อให้เกิดการเติบโต การผลิต การบริโภคที่เป็นผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม ชีวิตมนุษย์สัตว์และพืชพรรณ หากองค์กรธุรกิจยังคงใช้แนวทางพัฒนาแบบเก่าซึ่งไม่คำนึงถึงข้อจำกัดในการพัฒนา อันหมายถึง ข้อจำกัดด้านสภาพสังคม ความสามารถที่จะรองรับการบริโภคและการใช้ประโยชน์จากโลก เมื่อทุกสิ่งทุกอย่างที่นำมาบริโภคและใช้ประโยชน์หมดลงอีกไม่นานทุกชีวิตบนโลกจะต้องจบสิ้น การพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเป็นแนวคิดเพื่อป้องกันมิให้องค์กรต้องเดินไปสู่ทางตัน หรือจุดจบในที่สุด (สุภวรรณ พันธจันทร์, 2012) นี่คือนั่งในเหตุผล ที่ต้องปฏิรูปกิจการให้มีมูลค่าเพิ่มอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

อดีตประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเจริญเติบโตในอัตราค่อนข้างสูง ในระยะเริ่มแรกที่มีการพัฒนา แต่บางระยะที่ต้องเผชิญกับมรสุมการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และภาวะตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศรวมทั้งความบกพร่องผิดพลาดของตนเองด้วยสาเหตุต่างๆ นั้น อัตราการเจริญเติบโตที่เคยสูงเป็นตัวเลข 2 หลัก (Double Digit) ก็เคยตกต่ำถึงขนาดไม่เจริญเติบโตเลย (Zero Growth) และแม้หลังวิกฤตการณ์ทางการเงินปี พ.ศ. 2540 (ค.ศ.1997) ประเทศไทยได้พยายามปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเงินทำให้กลับมาเจริญเติบโตในอัตราประมาณร้อยละ 5 ได้ แต่กลับมีปัญหาการปรับโครงสร้างให้สามารถเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันให้สำเร็จ (มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา, 2550)

ปัจจุบันประเทศไทยได้นำแนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืนมายึดเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาประเทศ คือ “การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นกระบวนการพัฒนาที่บรรลุความต้องการในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันต้องไม่ทำให้ความสามารถในการที่จะบรรลุความต้องการในการดำรงชีวิตของอนุชนในอนาคตลดลง” (Sustainable Development is Development that Meets the Needs of the Present without Compromising the Ability of Future Generations to Meet their Own Needs) (การประชุมสหประชาชาติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา - UNCED, 2535) โดยการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีหลักการที่สำคัญ คือ ความสมดุลระหว่างมิติทางสังคมมิติทางเศรษฐกิจ และมิติทางสิ่งแวดล้อม คือ มิติทางสังคม การพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการศึกษาที่ดีมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ซึ่งสังคมนั้นต้องเป็นสังคมธรรมรัฐมีประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหาร สามารถตรวจสอบได้ประชาชนมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในทุกโครงการของรัฐ มิติทางเศรษฐกิจ สังคมที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องเป็นสังคมที่มีการระบบเศรษฐกิจที่มั่นคงไม่พึ่งพาความช่วยเหลือจากภายนอก และระบบเศรษฐกิจนั้นต้องเติบโตไม่หยุดนิ่งแต่ต้องมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมและเสมอภาค มิติทางสิ่งแวดล้อมคุณภาพสิ่งแวดล้อมแต่ละด้านต้องอยู่ในระดับมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานประชาชนและรัฐ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่ามิติทางสิ่งแวดล้อมต้องได้รับการนำไปพิจารณาในฐานะเป็นต้นทุนทางการผลิต หากการพัฒนาทั้งสามมิติดำเนินไปอย่างสมดุลจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนส่งผลให้คนรุ่นต่อไปมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าคนในยุคปัจจุบัน (สุภวรรณ พันธุ์จันทร์, 2012) ซึ่งนี่คือทางออกและคำตอบสำหรับธุรกิจไทยจากการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจโลก (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2556) หากเราสามารถปรับตัวเองได้ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพ หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ (Productivity Improvement) ในการผลิตสินค้าและบริการ ด้วยการจัดการที่ร่วมสมัยโดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้จัดการธุรกิจ เพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน การเพิ่มประสิทธิภาพดังกล่าว เป็นการสร้างความได้เปรียบในทางการแข่งขันทางธุรกิจยังส่งผลให้เกิดการเติบโตขององค์กรแบบยั่งยืนได้ Barney (2001) นักวิชาการที่พัฒนา Resource-Based View มีความคิดเห็นสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมากโดยเฉพาะการนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วขององค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ผลิน กุญชรูญ, 2550)

## 2.2 การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Reporting)

ปัจจุบันทุกองค์กรไม่ว่าจะอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว (Developed Countries) หรือประเทศที่กำลังพัฒนา (Developing Countries) เริ่มให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ในประเทศพัฒนาแล้ว อาทิ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา อังกฤษ ยุโรป

ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ และประเทศญี่ปุ่น (Kolk et al., 2001) (Irja V., and Audun R, 2012) การรายงานข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม จะมีลักษณะเป็นรูปแบบเชิงปริมาณ เช่น รายงานเกี่ยวกับการป้องกันสิ่งแวดล้อม (Niskala and Pertes, 1995) และในบางประเทศมีการออกเป็นกฎหมายว่าด้วยการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมบังคับใช้ เช่น ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ฟินแลนด์ เนเธอร์แลนด์ และประเทศสวีเดน เป็นต้น (Williams, 1999) ส่วนประเทศกำลังพัฒนาการจัดทำรายงานเพื่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของบริษัทในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) (Mohammad BH., 2010) โดย Association of Chartered Certified Accountants (2009) ในหัวข้อ “The Rise of the Report and the Regulator” ซึ่งทำการเลือกมาจำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มมีความชัดเจนในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการออกรายงานเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจว่าบริษัทให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (เพ็ญพิสุทธิ หอมสุวรรณ, 2007) แต่ทุกประเทศสนับสนุนให้มีการจัดทำรายงานมากกว่าการออกกฎหมายบังคับใช้อย่างเคร่งครัด และไม่ได้กำหนดขอบเขตว่าแต่ละธุรกิจควรมีการเปิดเผยมากน้อยเพียงใด โดยขอบเขต รูปแบบ และปริมาณการเปิดเผยสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอาเซียน มีรูปแบบการรายงานแบบพรรณนา ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปด้านผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ ส่วนข้อมูลรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ และกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม มี 8 ประเทศ คือ ประเทศกัมพูชา สิงคโปร์ อินเดีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และประเทศบรูไน ที่มีการเปิดเผยในรูปแบบสมัครใจ (Williams, 1999) และมีเพียง 2 ประเทศ ที่มีกฎหมายเป็นแนวทางที่ว่าด้วยการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัท คือ ประเทศไทย และประเทศมาเลเซีย (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555)

### 2.3 การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย (Sustainable Development Reporting in Thailand)

สำหรับในประเทศไทยปัจจุบันคณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน ส่วนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้มีจัดทำร่างคู่มือช่วยบอกพิถกการดำเนินงานที่มีเป้าหมายด้านธุรกิจควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคมที่เรียกว่า “เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม” (CSR Guidelines) ซึ่งประกอบด้วย 8 แนวปฏิบัติ ได้แก่ 1)การกำกับดูแลกิจการที่ดี 2)การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม 3)การเคารพสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 4)ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 5)การร่วมพัฒนานำชุมชนและสังคม 6)การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 7)นวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม และ 8)การจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (ฉิววรรณ

วิชัยดิษฐ โปบุลย์ ผงวงษ์ และ ศศิวิมล มีอำพล, 2552) โดยตัวอย่างกิจการที่มีการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย อาทิเช่น

กลุ่มบริษัทเอสซีจี นำกลยุทธ์การพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้ามาผนวกไว้กับการดำเนินธุรกิจภายใต้กรอบบรรษัทภิบาล สร้างคุณค่าให้กับผู้มีส่วนได้เสียด้วยคุณภาพ และมาตรฐานระดับสากลมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตและความปลอดภัย มีสินค้าและบริการจากการสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อุดมการณ์ 4 ควบคู่กับจรรยาบรรณของเอสซีจี จนเป็นวัฒนธรรมองค์กร

เศรษฐกิจ : สินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขยายสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง การประเมินความเสี่ยงและโอกาสทางธุรกิจ (Integrated Risk Management) นำหลักการการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management, BCM) เข้ามาเพิ่มเติมป้องกันการหยุดชะงักของธุรกิจจากปัจจัยต่างๆ ร่วมกับการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ครอบคลุมด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพระบบการจัดการข้อมูลด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SD Information System) ปรับปรุงคู่มือนิยามและระบบการจับเก็บ เพื่อให้ทุกธุรกิจมีการดำเนินงานที่สอดคล้องตรงกัน

สิ่งแวดล้อม : การอนุรักษ์พลังงานลดลงร้อยละ 1 ถึง 8 แต่ปริมาณการใช้พลังงาน (Absolute Value) เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 จากปีก่อน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้นใช้พลังงานทดแทนร้อยละ 14 แต่สัดส่วนลดลงร้อยละ 2 จากปีก่อนเนื่องจากความต้องการของตลาดพลังงานทดแทนในปัจจุบันเพิ่มสูงขึ้นสามารถพัฒนาสินค้าได้ตามเกณฑ์การจัดหาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น 37 ราย

สังคม : ระบบการตรวจประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านความปลอดภัย (Safety Performance Assessment Program, SPAP) มีบริษัทที่อยู่ในระดับ 3 ขึ้นไปร้อยละ 92 โดยมี 1 บริษัท ที่อยู่ในระดับ 5 และมี 2 บริษัท ที่อยู่ในระดับ 4 SCG Contractor Safety Certification System Program (SCS) คู่ธุรกิจหลักเข้าร่วมโครงการและผ่านการประเมินร้อยละ 52 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย โดยจัดทำนโยบายการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย ดำเนินการในระดับธุรกิจและระดับเอสซีจีและนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงกิจกรรมกำหนดแผนงานประจำปี

บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย เป็นบริษัทที่ดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการอนุรักษ์พลังงานจนได้รับรางวัล Thailand Energy award จากกระทรวงพลังงาน บริษัทโตโยต้ายังคงมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมตลอดห่วงโซ่ธุรกิจทั้งในด้านการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีเพื่อสร้างรอยยิ้มและความภูมิใจให้กับผู้ใช้รถโตโยต้าทุกคน นอกจากนี้ยังพัฒนาธุรกิจซึ่งมีส่วนสร้างความเจริญเติบโต ให้กับเศรษฐกิจของประเทศไทยรายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน ยังคงเนื้อหาที่

ครอบคลุมใน 3 เรื่องหลัก ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการผลักดันองค์กรไปสู่ การพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ การสื่อสารที่เปิดเผยและเป็นธรรมผู้ถือผลประโยชน์ร่วมประกอบด้วยลูกค้าทั้งสินค้าและบริการ (Customer) บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับลูกค้าโดยยึดหลัก “Customer First” ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัย โดดเด่นและสร้างสรรค์ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้ใช้บริการเพื่อความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้นของผู้คนทั่วโลก นอกจากนี้บริษัทฯ ได้ปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายประเทศไทย

พนักงานของบริษัทฯ บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับพนักงานและเชื่อว่าความสำเร็จของธุรกิจนั้นเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคลและการทำงานร่วมกัน พร้อมทั้งกระตุ้นพนักงานให้มีการพัฒนาตนเอง บริษัทฯ สนับสนุน โอกาสการจ้างงานที่เท่าเทียม มีความหลากหลายและรวมพนักงานเข้าไว้ด้วยกัน ไม่มีการแบ่งแยก ทั้งยังเคารพและให้เกียรติกับสิทธิมนุษยชนของผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะปฏิเสธหรือไม่ยินยอมที่จะให้มีการบังคับใช้แรงงานเด็กในทุกรูปแบบ และยังมีมาตรการให้มีสภาพการทำงานดี และรักษาสภาพการทำงานที่มีความปลอดภัยและต่อสุขภาพให้กับพนักงาน บริษัทฯ ได้ปลูกฝังวัฒนธรรมของบริษัทฯ และนโยบายที่นำมาใช้ซึ่งจะช่วยส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์ และสร้างค่านิยม คือ “ความเชื่อใจซึ่งกันและกัน และการร่วมรับผิดชอบ”

หุ้นส่วนทางธุรกิจ คือผู้ผลิตและจัดทำสินค้าให้กับบริษัทฯ และผู้แทนจำหน่าย และทำงานร่วมกัน เพื่อให้มีการพัฒนาควบคู่กันไป ภายใต้ความเชื่อใจซึ่งกันและกัน บริษัทฯ หาหุ้นส่วนทางธุรกิจใหม่ บริษัทฯ เปิดกว้างในการรับผู้เข้าสมัคร โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติหรือ ขนาดของธุรกิจ แต่จะประเมินโดยความแข็งแกร่งโดยรวมเป็นหลักการแข่งขันจะต้องเป็นไปอย่างอิสระและยุติธรรม มีความสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศไทย

กิจการกลุ่มบริษัท ปตท.เคมิคอล ดำเนินธุรกิจเคมีภัณฑ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และสังคมให้ดียิ่งขึ้น โดยมุ่งหวังใช้รายงานฉบับนี้เป็นสื่อกลางในการสื่อสารข้อมูล แนวปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มบริษัท ปตท. เคมิคอล โดยมีการกำหนดเป้าหมายที่ผนวกเข้ากับการวางแผนการดำเนินธุรกิจ มีการประยุกต์ใช้แนวปฏิบัติ ISO 26000 เป็นแนวทาง การปรับปรุงการดำเนินงาน รายงานมีความสอดคล้องกับGRI ซึ่งเป็นแนวทางการจัดทำรายงานการ พัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับสากล (Muhammad Asif Cory Searcy Paulo dos Santos and David Kensah, 2012) มีการนำหลักการของ United Nations Global Compact มาประยุกต์ใช้ในปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ยังสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมใน Website ของบริษัทฯ ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง ในประเด็นการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของอุตสาหกรรมและสังคม



อย่างยั่งยืน โดยมีความคิดเห็นของลูกค้าต่อภาพลักษณ์ ชื่อเสียงองค์กร และความพึงพอใจในการดำเนินงานด้านต่างๆ อยู่ในระดับ 83.9% สูงกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้ ระดับความพึงพอใจของพนักงานที่มีต่อองค์กร ปี พ.ศ. 2551- 2555 มีระดับสูงขึ้นทุกปี การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าท้องถิ่น ปีพ.ศ. 2552 จำนวน 708 ราย และ ปีพ.ศ. 2553 จำนวน 879 ราย

## 2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีที่มีความสำคัญ และนำมาอธิบายการรายงานการพัฒนายั่งยืนของบริษัท มีหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory) ทฤษฎีมูลค่าของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Value Theory) ทฤษฎีพลเมืองบริษัท (Corporate Citizenship Theory) ทฤษฎีองค์กร (Institutional Theory) ทฤษฎีว่าด้วยความชอบธรรมทางกฎหมาย (Legitimacy Theory) ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) และทฤษฎีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคม (The Corporate Social Performance Theory) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 3 ทฤษฎี มาอธิบายวัตถุประสงค์การศึกษา คือ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ใช้เพื่ออธิบายปัจจัยที่อาจมีอิทธิพลต่อการรายงานข้อมูลการรายงานการพัฒนายั่งยืน ทฤษฎีตัวแทนใช้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานการพัฒนายั่งยืนกับผลการดำเนินงานของบริษัท และทฤษฎีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคม นำมาเพื่อใช้อธิบายถึง ขอบเขต เนื้อหา และปริมาณ การรายงานการพัฒนายั่งยืน ใน 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

### 2.4.1 ทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Theory)

ทฤษฎีนี้นำเสนอถึงภาระความรับผิดชอบขององค์กรที่จะต้องคำนึงถึง และตอบสนองความต้องการที่ไม่ควรละเมิด การให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรับทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบายและการดำเนินงานขององค์กร ผ่านการแสดงข้อมูลรายงานทางการเงิน (Deegan, 2001) เพราะการที่องค์กรจะสามารถดำรงอยู่ได้ มีความเจริญก้าวหน้า หรือนำไปสู่การปรับปรุง ล้มสลาย ถือเป็นความชอบธรรมของผู้ที่มีส่วนได้เสียขององค์กร ซึ่งเป็นผู้กำหนดนั่นเอง (Freeman Wicks and Parmar, 2004) โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ไม่มีเพียงแต่แค่ผู้ถือหุ้น หรือนักลงทุน อีกต่อไป แต่หมายถึง เจ้าหนี้ คู่ค้า คู่แข่ง พนักงาน ภาครัฐบาล สื่อ ชุมชน ซึ่งรวมไปถึงอนาคตที่องค์กรจะต้องทำการติดต่อ องค์กรมีแนวโน้มที่จะตอบสนองความต้องการของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และนโยบายการเปิดเผยข้อมูล (Hasnas, 1998) ส่วนนี้คือความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่จะรับทราบ คือ การรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืน

ดังนั้น ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย จึงถูกนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นการอธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของกิจการ จากพลังของผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะเป็น พนักงาน คู่ค้า ลูกค้า ชุมชน สังคม รัฐบาล คู่แข่งขันของกิจการ

#### 2.4.2 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

Berle and Means (1932) Pratt and Zeckhauser (1985 as cited in Donaldson and Davis, 1991) อธิบายความสัมพันธ์ของการขัดแย้งในกลุ่มคน 2 ฝ่าย คือ ผู้ถือหุ้น ที่เป็นตัวการ (Principals) และผู้บริหารที่เป็นตัวแทน (Agents) โดยเกิดความเสียหายจากตัวแทนที่มีการอ้างสิทธิ นอกเหนือผลตอบแทนที่ควรจะได้รับ จึงส่งผลทำให้ตัวการได้รับผลตอบแทนน้อยลง การสร้างเครื่องมือที่สำคัญเพื่อจำกัดความเสียหายจากผู้บริหาร Donaldson and Davis (1991) คือ คณะกรรมการบริษัท (The Board of Directors) ที่ทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบ (Monitoring) การทำงานของผู้บริหารผ่านกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Characteristics) ผลที่ตามมาสามารถลดปัญหาความขัดแย้ง (Information Asymmetry) ระหว่างผู้บริหาร (Agents) และผู้ถือหุ้น (Principals) ดังกล่าวได้ (เบญจพร โมกษะเวส, 2551) (Fama and Jensen, 1983b) Jensen and Meckling, (1976) Willekens et al., (2004) ได้สนับสนุนแนวคิดนี้ด้วยการแนะนำว่ากระบวนการและปฏิริยาของการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Mechanisms) สามารถเพิ่มการเปิดเผยข้อมูลความสำเร็จทางการเงิน และไม่ใช้ทางการเงินของบริษัทได้

ทฤษฎีตัวแทนถูกนำมาอธิบายความสัมพันธ์ขององค์กรที่มีการนำแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ และอยู่รอดต่อไปในอนาคต ทั้งยังเป็นการพิสูจน์ให้สังคมเห็นว่าองค์กรเป็นพลเมืองที่ดีเป็นหลักประกันถึงการอยู่รอดขององค์กรต่อไปในสังคม โดยจะพยายามเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ในรูปแบบสมัครใจ และจะต้องทำให้ถูกต้องตามกฎหมาย (Guthrie and Parker, 1989)

ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงถูกนำมาใช้ในการศึกษา เพื่ออธิบายถึงมูลเหตุจูงใจในด้านการจัดการผลการดำเนินงานของบริษัท ที่สำคัญหากผลตอบแทนของผู้บริหารขึ้นอยู่กับรายได้ของบริษัทยิ่งทำให้ผู้บริหารเข้ามาจัดการด้านผลการดำเนินงานขององค์กรมากขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้ตนเองได้รับผลประโยชน์สูงสุดโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและผลกระทบที่ผู้ใช้จ่ายงานทางการเงินได้รับจากการนำข้อมูลที่ถูกบิดเบือนไปใช้

### 2.4.3 ทฤษฎีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคม

#### (The Corporate Social Performance Theory)

ทฤษฎีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมนี้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความต้องการที่จะตอบสนองของสังคมโดยมีการตรวจสอบถึงความสัมพันธ์ของภาระหน้าที่ของทั้งองค์กร และสังคมที่มีการปฏิบัติต่อกัน องค์กรมีการปฏิบัติงานในสังคม ดังนั้น องค์กรจะต้องคืนประโยชน์สู่สังคม โดยส่งต่อความมั่งคั่งให้กับสังคมตามความต้องการที่สังคมมีการคาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนองจากองค์กร รวมถึงเรื่องของการดำเนินธุรกิจที่มีจริยธรรมโดยการหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมที่อาจไม่โปร่งใส หรือไม่ยุติธรรมตามกฎหมายขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง หรือคาดหวังว่า องค์กรจะมีการคืนประโยชน์กลับสู่สังคมในฐานะที่เป็นพลเมืองบริษัทในสังคม ซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับนี้เป็นขั้นสูงสุดของการมีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นระดับที่ไม่ได้เกิดจากกฎหมายหรือข้อบังคับใดๆ แต่เกิดจากความมีจิตอาสาในการที่จะตอบแทนผู้สังคมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน Buchholtz and Carroll (2009) ได้แบ่งระดับของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเป็น 4 ระดับ ดังนี้ 1.ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ (Economic Responsibilities) 2.ความรับผิดชอบต่อตามข้อบังคับทางกฎหมาย (Legal Responsibilities) 3.ความรับผิดชอบต่อในเชิงของจริยธรรม (Ethical Responsibilities) 4. ความรับผิดชอบต่อการให้เพื่อสังคม (Philanthropic Responsibilities) (เมธาวิ รัชสาสุข, 2554)

ดังนั้นทฤษฎีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมจึงถูกนำมาใช้ในการศึกษา เพื่ออธิบายถึงขอบเขต เนื้อหา และปริมาณ การรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ใน 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งสังคมมีการเรียกร้องความรับผิดชอบต่อองค์กรในด้านการดำเนินธุรกิจที่เคารพต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ หรือการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น กฎหมาย Sarbanes-Oxley ตลอดจนการดำเนินธุรกิจที่ตรงไปตรงมาไม่เอารัดเอาเปรียบคู่แข่งขั้นทางธุรกิจ

### 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล (2540) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รูปแบบและแนวทาง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลของสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ รวมถึงแรงกดดันจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ผลของการศึกษาพบว่า ข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านนโยบาย แผนงาน ผลงาน สิทธิประโยชน์และค่าใช้จ่าย ผลประโยชน์ การปฏิบัติตาม กฎหมาย และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ควรมีการเปิดเผย ถึงระดับความสูงต่ำของรายการ สิทธิประโยชน์และค่าใช้จ่ายควร

เปิดเผยมากที่สุด ส่วนด้านแผนงานได้รับการสนับสนุนให้เปิดเผยน้อยที่สุด กลุ่มของผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าข้อมูลสินทรัพย์และค่าใช้จ่ายสำคัญ ในขณะที่กลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเห็นว่าข้อมูลการปฏิบัติตามกฎหมายสำคัญ กลุ่มผู้ตอบทั้งหมดสนับสนุนรายงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่นำเสนอซึ่งแยกจากงบการเงินปกติ ส่วนการศึกษาในประเด็นที่สอง ใช้การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลและผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจและแรงกดดันจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง โดยอ้างอิงทฤษฎีกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง จากผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำสำหรับแรงกดดันจากผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผู้เกี่ยวข้องพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดเผยข้อมูล

**นวพร พงษ์ต์ณาทกุล (2546)** ศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างการเป็นเจ้าของ ทั้งการกระจุกตัวและองค์ประกอบของผู้ถือหุ้น กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าการกระจุกตัวของการถือหุ้นซึ่งวัดจากการถือหุ้นสูงสุด 5 ในอันดับแรก มีความสัมพันธ์ในทางลบกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ และการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมด ส่วนองค์ประกอบของผู้ถือหุ้นพบว่า การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นภายในซึ่งวัดจากการถือหุ้นของกรรมการและผู้บริหาร ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ การเปิดเผยข้อมูลโดยข้อกำหนดและการเปิดเผยข้อมูลโดยรวมทั้งหมด ในขณะที่การถือหุ้นของสถาบันมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 3 ประเภท สำหรับข้อมูลที่เปิดเผยในรายงานทางการเงินของบริษัทตัวอย่าง ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ถือหุ้นภายนอก โดยการเปิดเผยข้อมูลในทางปฏิบัติของบริษัทมีระดับที่ต่ำกว่าการเปิดเผยข้อมูลที่ผู้ถือหุ้นต้องการ

**บุญทริกา ไจกระจำง (2546)** ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าขนาดของกิจการ โครงสร้างเงินทุน ความสามารถในการทำกำไร และโครงสร้างกรรมการอิสระ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยเฉพาะขนาดของกิจการและความสามารถในการทำกำไรซึ่งมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีสาระสำคัญ ทั้งนี้เมื่อควบคุมอายุการก่อตั้งของธนาคาร พบว่าธนาคารพาณิชย์ที่มีขนาดใหญ่มีอายุการก่อตั้งมานานและมีความสามารถในการทำกำไร ผู้ซึ่งบการเงินจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงินมากขึ้น

**อติสรา ผลาวรรณ (2547)** ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยลักษณะของข้อมูล และระดับของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับในระดับที่ค่อนข้างสูง แต่บริษัทที่มีความสนใจที่จะเปิดเผยข้อมูลอื่นๆเพิ่มเติมอยู่ในระดับต่ำ สำหรับคุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์เป็นบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล คือ ขนาดของกิจการและประเภทของผู้สอบบัญชี คุณลักษณะอื่นๆ คือ การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ อายุการดำเนินงาน และสภาพคล่องทางการเงินมีความสัมพันธ์เป็นลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล กลุ่มทรัพยากรเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสนใจในระดับที่ค่อนข้างสูงและแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ

**อังคณา อีรณไพพุลย์ (2548)** ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของบริษัทจดทะเบียน กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า บริษัทโดยส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินนั้น บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรไม่ค่อยให้ความสำคัญในการเปิดเผยมากนัก ส่วนการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า บริษัทมีการเปิดเผยเรื่องระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมากที่สุด และบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทที่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยรวมในรายงานประจำปีมากที่สุดสำหรับการเปิดเผยข้อมูลในรายงาน ประจำปีด้านสังคม พบว่าความรับผิดชอบต่อทรัพยากรบุคคลมีการเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาคือความรับผิดชอบต่อชุมชนและบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมในรายงานประจำปีมากที่สุด หากแบ่งตามประเภทของธุรกิจ พบว่ากลุ่มธุรกิจเหมืองแร่มีการเปิดเผยด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด และกลุ่มธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม มีระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมากที่สุด บริษัทโดยส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมควบคู่กัน และประเด็นการเปิดเผยด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมโดยส่วนใหญ่มีจำนวนบริษัทให้ความสำคัญและเปิดเผยในปี พ.ศ. 2547 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2546 ส่วนระดับหรือขนาดการเปิดเผยในปี พ.ศ. 2547 ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับพลังงาน ทรัพยากรบุคคลและชุมชน นอกจากนี้ยังพบว่า ประเด็นการเปิดเผยด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่แสดงในรายงานประจำปีนั้นแสดง ข้อความที่ช่วยสร้างภาพพจน์ในเชิงบวกให้กับบริษัท การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีด้านสังคม ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรบุคคลมีจำนวนบริษัทให้ความสำคัญในการเปิดเผยมากที่สุด ส่วนความรับผิดชอบต่อชุมชนมีระดับ หรือขนาดในการเปิดเผยมากที่สุด

**ธาริณี จวงมูทิตา (2550)** ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของ คณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรวบรวมจากรายงานประจำปีและแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์ระหว่างร้อยละของ กรรมการอิสระต่อคณะกรรมการบริษัททั้งหมด และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธาน กรรมการกับกรรมการผู้จัดการ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**พฤกษา พึ่งจิตต์ประไพ (2551)** ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้าน สิ่งแวดล้อม และสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ผล การศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์นั้นมีความแตกต่างกัน ไม่มีรูปแบบแนวทางที่กำหนดไว้ให้ต้องจัดทำ และบังคับให้ เปิดเผยข้อมูล ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลจึงเป็นการเปิดเผยตามความสมัครใจของบริษัท และเป็น ข้อมูลเชิงบวกที่เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่บริษัท โดยบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลด้าน ผลกระทบและบริการมากที่สุด การเปิดเผยน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้พลังงาน สำหรับความสัมพันธ์ ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมกับคุณลักษณะต่างๆ ของบริษัทพบว่า ขนาดของกิจการ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และความสามารถในการทำกำไร มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

**ชลินธร รุ่งจำ (2551)** ศึกษาการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมใน 7 ประเด็น ตามร่างมาตรฐานสากล ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนมี การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตาม 7 ประเด็นหลักของร่างมาตรฐานสากลว่าด้วยความ รับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับการรายงานน้อย ประเด็นที่ 2 สิทธิมนุษยชนน้อยที่สุด รองลงมาคือ การดำเนินงานอย่างเป็นธรรม และพบความสัมพันธ์ระหว่างร้อยละของกรรมการอิสระต่อ คณะกรรมการบริษัททั้งหมดกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์ไปใน ทิศทางเดียวกัน โดย ถ้าบริษัทมีร้อยละของกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการบริษัททั้งหมดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น และร้อยละของกรรมการอิสระต่อ คณะกรรมการบริษัททั้งหมดตั้งแต่ 50 ขึ้นไป จะมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่า ระดับอื่น ทั้งนี้แม้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการ กับกรรมการผู้จัดการกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละ

ประเด็น พบความสัมพันธ์ระหว่างการรวม หรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับ กรรมการผู้จัดการประเด็นสิทธิมนุษยชน และบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับ กรรมการผู้จัดการมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า มากกว่าบริษัทที่รวมตำแหน่ง ประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ และการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนยังมีความหลากหลาย ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

**จักรวดี ขอบพิเชียร, บุรพร กำบุญ, ธิดารัตน์ คำยัง, สนธยา เรืองหิรัญ และ สัมนา ทิวสันต์ (2552)** ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ของบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทย พบว่าการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม มีระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม อยู่ในระดับต่ำ และวิธีเปิดเผยข้อมูลแบบการนับจำนวนคำ สูงกว่า เกณฑ์ ลักษณะการกำกับดูแลกิจการของคณะ กรรมการบริษัท ซึ่งประกอบด้วย ขนาดของ คณะกรรมการบริษัท อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นอิสระที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร อัตราส่วนจำนวน ครั้งการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ บริษัทลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วย ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ ลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีภายใน มีการจัดตั้งสำนักงาน การ จัดตั้งสำนักงานตรวจสอบภายใน และลักษณะของผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอก ซึ่งประกอบด้วย มี ผู้สอบบัญชีภายนอกมาจากสำนักงานตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม นอกจากนี้ลักษณะของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนของกรรมการที่เป็นผู้บริหาร และอัตราส่วนสมาชิกครอบครัว มีอิทธิพลเชิงลบต่อระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคม สนับสนุนทฤษฎีตัวแทนเชิงบวก (Positive Agency Theory) ที่ให้กรอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างพฤติกรรมกรรมการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ

**ภาณ วรงค์จันทร์ (2552)** ศึกษาวิจัยเรื่องความรับผิดชอบต่อของภาคธุรกิจด้าน สังคมและสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษา เครือซีเมนต์ไทย ผลการศึกษาพบว่าเครือซีเมนต์ไทยมีแนวการ ดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชื่อว่า “การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน” ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจควบคู่กับการเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้อง กับแนวทางปฏิบัติความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000 ) สรุปได้ตามประเด็นหลัก 6 ประเด็น คือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม การเคารพสิทธิ และการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมและนวัตกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ครอบคลุมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กรนั้น คือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจ

ด้วยความเป็นธรรม และ การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่าง เป็นธรรมนั้น เป็นการเคารพสิทธิมนุษยชน การดูแลความปลอดภัย ทุกข์สุข ความก้าวหน้าของพนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียภายในกิจกรรมขององค์กร เช่น ผู้ถือหุ้น พนักงาน และแรงงานภายในองค์กร ในขณะเดียวกัน การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และการสร้างนวัตกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเปิดเผยสู่สาธารณะ เป็นการปฏิบัติที่ครอบคลุมในส่วนของผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์กร นั่นคือเป็นการดูแลรักษา ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆขององค์กร และสร้างประโยชน์ต่อองค์กรอื่นๆ ในการเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

#### **วิทยุพิพม์ จุ่มประโคน (2552)** ศึกษาปัจจัยด้านผู้ประกอบการและปัจจัย

ด้านสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อมในรูปแบบข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลเชิงคุณภาพ ระดับการเปิดเผยข้อมูลการบัญชีสิ่งแวดล้อม และเนื้อหา รูปแบบของสารสนเทศทางการบัญชี ผลการศึกษาพบว่า บริษัทให้ความสำคัญเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลมากที่สุดและมีหลักการในการรับรู้รายการต่างๆ ของการบัญชีสิ่งแวดล้อมในรูปแบบข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการกำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญอย่างจริงจังต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจด้วยหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่ยังไม่ให้ความสำคัญการเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีสิ่งแวดล้อม ในด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติตามกฎหมาย/ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมมากนัก ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน การให้ความสำคัญ ของผู้บริหารที่ต้องการเสริมสร้างภาพพจน์ขององค์กรต่อสาธารณชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและเห็นถึง ประโยชน์ความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลการบัญชีสิ่งแวดล้อม

#### **ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ, ไพบุลย์ ผจงวงศ์ และ ศศิวิมล มีอำพล (2552)**

ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับต่ำ โดยเปิดเผยในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม คือ ขนาดของบริษัท และประเภทอุตสาหกรรม โดยขนาดของบริษัทที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมแตกต่างกัน มีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่นที่



ประกอบด้วย ความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างเงินทุน โครงสร้างของผู้ถือหุ้นต่างชาติ และอายุของกิจการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

**ฐิติมา กิ่งแก้ว (2553)** ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ตามความสมัครใจ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับคุณลักษณะต่างๆ ของบริษัทมีความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะต่างๆ ของบริษัทคือ ขนาดของกิจการ กลุ่มอุตสาหกรรม โครงสร้างการเป็นเจ้าของบรรษัทภิบาล โครงสร้างหนี้สิน ความสามารถในการทำกำไร และสำนักงานสอบบัญชีในเชิงบวก โดยกลุ่มอุตสาหกรรมบรรษัทภิบาล และ สำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญไปในทิศทางเดียวกันกับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ขณะที่โครงสร้างหนี้สินมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญไปในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนขนาดของกิจการ โครงสร้างการเป็นเจ้าของ และความสามารถในการทำกำไร ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล

**จำลอง โพธิ์บุญ สุดารัตน์ แผลวมัจฉะ (2553)** ศึกษาการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน และผลที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กรได้รับต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของกลุ่มบริษัทอุเบะ (ประเทศไทย) ผลการศึกษาพบว่าโดยกลุ่มบริษัทฯ มีการดำเนินงานสอดคล้องกับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม พ.ศ. 2552 ในทุกประเด็น ปัญหาที่พบในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ได้แก่ การสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ทั้งกับภายในและภายนอกองค์กร การมีส่วนร่วมของพนักงาน การประเมินผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) และความสอดคล้องตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ได้แก่ การจัดโครงสร้างการบริหารงานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) การสื่อสารและประสานงาน การจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมงานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) และสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และผลที่ผู้ถือหุ้นได้รับจากการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของกลุ่มบริษัทฯ คือ การลดค่าใช้จ่ายของบริษัท การเพิ่มความสามารถในการขายและการเพิ่มความแข็งแกร่งและ การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนสำหรับผลที่พนักงานได้รับ คือ การเป็นสถานที่ทำงาน ที่ดีและการสร้างความภาคภูมิใจให้กับพนักงาน

**มีทนชัย สุทธิพันธุ์ (2553)** ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และทดสอบหาความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูล ผลการศึกษาพบว่าบริษัทร้อยละ 96 มีการเปิดเผย ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของตน และบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสูงที่สุดก็คือบริษัทที่อยู่ในกลุ่มพลังงาน ในขณะที่บริษัทที่อยู่ในกลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีที่ได้รับคามนิยมที่สุดเป็นส่วนของการกำกับดูแลที่ดีของกิจการ ข้อมูลที่ได้รับความนิยมเปิดเผยมากที่สุดได้แก่ กิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการของเสีย ตามลำดับ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัย 2 ปัจจัย คือ ลักษณะของอุตสาหกรรม และประเภทของเจ้าของกิจการ ซึ่งค้านกับงานวิจัย ในอดีตของ Suttipun and Stanton (2011) โดยพบความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม กับขนาดของกิจการเท่านั้น การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยเป็นการรายงานตามความสมัครใจ การเปิดเผยขอบเขต และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลที่เพิ่มมากขึ้นใหญ่เกิดจากอิทธิพลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเทศไทย (ประเทศกำลังพัฒนา) มีแรงผลักดันให้บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูล

**มีทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555)** ศึกษาขอบเขตของการรายงานไตรกัปปิยะ Triple Bottom Line (TBL) ในรายงานประจำปี ของ 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตของการรายงานไตรกัปปิยะ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานไตรกัปปิยะ ขอบเขตของการรายงานไตรกัปปิยะ ในรายงานประจำปีของ 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กันของหลายของปัจจัย และระดับของปริมาณการรายงานไตรกัปปิยะในการรายงานมีเพิ่มสูงขึ้น โดยการรายงานมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจมากกว่าการรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม บริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมมีขอบเขตการรายงานไตรกัปปิยะที่สูง ส่วนบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีขอบเขตการรายงานไตรกัปปิยะต่ำสุด การรายงานข้อมูลไตรกัปปิยะมีความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ประเภทของธุรกิจ และสภาพคล่องที่มีข้อมูลทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับ ขนาดของบริษัทที่มีความเสี่ยงและการทำกำไรและข้อมูลระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมนี้ ผู้มีส่วนได้เสียที่อยู่ในประเทศไทย (ประเทศกำลังพัฒนา) มีอิทธิพลต่อการเรียกร้องให้บริษัทดำเนินการรายงานไตรกัปปิยะ น้อยกว่าผู้มีส่วนได้เสียในประเทศที่พัฒนาแล้ว The USA and Japan see Ho and Taylor (2007)

**บุรณภพ สมเศรษฐ์ (2555)** ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อทางสังคม ขององค์กรใน 3 ด้าน คือด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านชุมชน กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ผลการศึกษาปัจจัยการแสดงความรับผิดชอบต่อทางสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทน จากสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ปัจจัยด้านการจ้างงานและชุมชน (Employment and Community) ไม่พบว่ามี ความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ส่วนปัจจัยการแสดงความรับผิดชอบต่อทางสังคมขององค์กรในด้านการจ้างงานและชุมชน (Employment and Community) และด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ส่วนปัจจัยขนาดขององค์กร พบว่ามีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อทางสังคมขององค์กรด้านการจ้างงานและชุมชน (Employment and Community) อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อทางสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

**สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (2549)** ภายใต้การสนับสนุน ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในปี พ.ศ.2548 จำนวน 402 บริษัท โดยประเมินจากหลักฐานข้อมูลที่มีการเปิดเผยอย่างเป็นทางการ จากการประเมินนี้พบว่าการเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับผลการดำเนินงาน กล่าวคือ บริษัทที่ได้รับคะแนนในการประเมินการเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการที่ดีสูงขึ้นจะมีผลการดำเนินงานสูงขึ้น นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการประกอบของคณะกรรมการ พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ (198 บริษัท, คิดเป็นร้อยละ 50) มีขนาดของคณะกรรมการ 5 - 10 คน และเป็นขนาดที่มี Tobin's Q โดยเฉลี่ยสูงที่สุด และบริษัทส่วนใหญ่ (183 บริษัท, คิดเป็นร้อยละ 46.21) มีสัดส่วน กรรมการอิสระ 33% - 49% และบริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระที่สูงกว่าจะมีค่า Tobin's Q โดยเฉลี่ยสูงกว่า และพบว่า บริษัทที่มีสัดส่วนกรรมการอิสระที่สูงกว่า จะได้รับคะแนนการเปิดเผยการกำกับดูแลกิจการที่ดีกว่า

**Ho and Wong (2001)** ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูล โดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในประเทศฮ่องกง จำนวน คณะกรรมการตรวจสอบ การรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ และร้อยละของสมาชิกครอบครัวในคณะกรรมการบริษัททั้งหมด ส่วนการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจใช้การให้คะแนนถ่วงน้ำหนักจากแบบประเมินผลในการวัด ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบ และพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการมีสัดส่วนของสมาชิก

ครอบครัวยุคใหม่ในคณะกรรมการบริษัททั้งหมด แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างร้อยละของกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการบริษัททั้งหมด และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ

#### **Camfferman and Cooke (2002)** ศึกษาเปรียบเทียบการเปิดเผยข้อมูลใน

รายงานประจำปี ของบริษัทในประเทศอังกฤษและประเทศเนเธอร์แลนด์ ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในประเทศอังกฤษมีเนื้อหาในการเปิดเผยมีกฎข้อบังคับที่เข้มงวดมากกว่า ประเทศเนเธอร์แลนด์ ที่มียืดหยุ่นได้มากกว่า สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของทั้งสองประเทศนั้น พบว่าขนาดของกิจการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของทั้งสองประเทศเหมือนกันสำหรับคุณลักษณะอื่นๆ คือ โครงสร้างเงินทุน ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องของกิจการ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี กลุ่มอุตสาหกรรมมีผลกระทบที่แตกต่างกัน

#### **Eng and Mak (2003)** ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างความเป็นเจ้าของและ

องค์ประกอบของคณะกรรมการต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 1995 โดยแบ่งลักษณะโครงสร้างความเป็นเจ้าของเป็นการถือครองหุ้นโดยฝ่ายบริหาร (Managerial Ownership) ซึ่งวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการผู้จัดการและกรรมการที่เป็นผู้บริหาร การถือครองหุ้นโดยผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง (Blockholder Ownership) ซึ่งวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นที่ 5% หรือมากกว่า และการถือครองหุ้นโดยรัฐบาล (Government Ownership) และพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการจากร้อยละของกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการบริษัททั้งหมด ส่วนการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูล โดยพบว่าการมี Managerial Ownership และ Government Ownership ต่ำจะมีการเปิดเผยที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม Block holder Ownership ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งการเพิ่มขึ้นของกรรมการภายนอกทำให้การเปิดเผยข้อมูลลดลง ยังพบว่าบริษัทขนาดใหญ่ และบริษัทที่มีหนี้ต่ำจะมีการเปิดเผยที่มากขึ้น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2546) ได้ประเมินผลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ ในปี 2545 โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแลจากข้อมูลที่มีการเปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี หนังสือแนบประชุม และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น ผลการประเมินพบว่า บริษัทจดทะเบียน ร้อยละ 90 ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้มากกว่าระดับ 50 คะแนนขึ้นไป นอกจากนี้ข้อสังเกตจากการประเมินผลในหลักการเกี่ยวกับการถ่วงดุลของกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารพบว่า บริษัทที่มีจำนวนกรรมการอิสระโดยเฉลี่ย 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33 ของคณะกรรมการทั้งหมด มีร้อยละของกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 ของคณะกรรมการ

บริษัททั้งหมดมีเพียงร้อยละ 48 ขนาดของคณะกรรมการบริษัทโดยเฉลี่ยเท่ากับ 11 คน และบริษัทที่มีการแยกตำแหน่งประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการมีสูงถึงร้อยละ 87

**Gul and Leung (2004)** ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของคณะกรรมการในรูปแบบการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ ร้อยละของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกต่อคณะกรรมการทั้งหมด และการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในประเทศฮ่องกง ปี ค.ศ. 1996 พบว่า การรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการส่งผลให้มีระดับการเปิดเผยข้อมูลน้อย และพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างร้อยละของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จากภายนอกต่อคณะกรรมการทั้งหมดกับการเปิดเผยข้อมูล อย่างไรก็ตามพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการรวมตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการ กับระดับการเปิดเผยข้อมูลค่อนข้างน้อยในบริษัทที่มีร้อยละของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ต่อคณะกรรมการทั้งหมดที่เป็นกรรมการอิสระในสัดส่วนที่สูง

**Haniffa and Cooke (2005)** ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและการกำกับดูแลกิจการมีผลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างไร ในประเทศมาเลเซีย ปี ค.ศ. 1996 และปี ค.ศ. 2002 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 5 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชน ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ และประโยชน์หรือมูลค่าที่เพิ่มขึ้น ผลการศึกษาพบว่า การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 5 ด้าน มีแนวโน้มการรายงานเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของคะแนน และจำนวนคำที่รายงาน และพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างร้อยละของคณะกรรมการที่เป็นชาวมาเลเซียต่อคณะกรรมการบริษัททั้งหมด (Malay Dominated Board of Directors) ร้อยละของผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวมาเลเซียต่อผู้ถือหุ้นทั้งหมด (Malay Dominated Shareholders) ร้อยละของการถือครองหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติต่อผู้ถือหุ้นทั้งหมด (Ownership by Foreign Shareholders) ขนาดของบริษัทซึ่งวัดจากสินทรัพย์รวม ความสามารถในการทำกำไร และการดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการ (Chairman with Multiple Directorships) และพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างร้อยละของกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารต่อคณะกรรมการบริษัททั้งหมด แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของอุตสาหกรรมกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

**Brammer and Pavelin (2006)** ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสมัครใจโดยบริษัทขนาดใหญ่ในประเทศอังกฤษ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสมัครใจ ผลการศึกษาพบว่า กิจการที่มีขนาดใหญ่ หนี้สินต่ำ และโครงสร้างการเป็นเจ้าของแบบถือหุ้นกระจาย มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล

อย่างสมัครใจ ส่วนคุณภาพในการเปิดเผยข้อมูล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับขนาดของกิจการและผลกระทบที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ

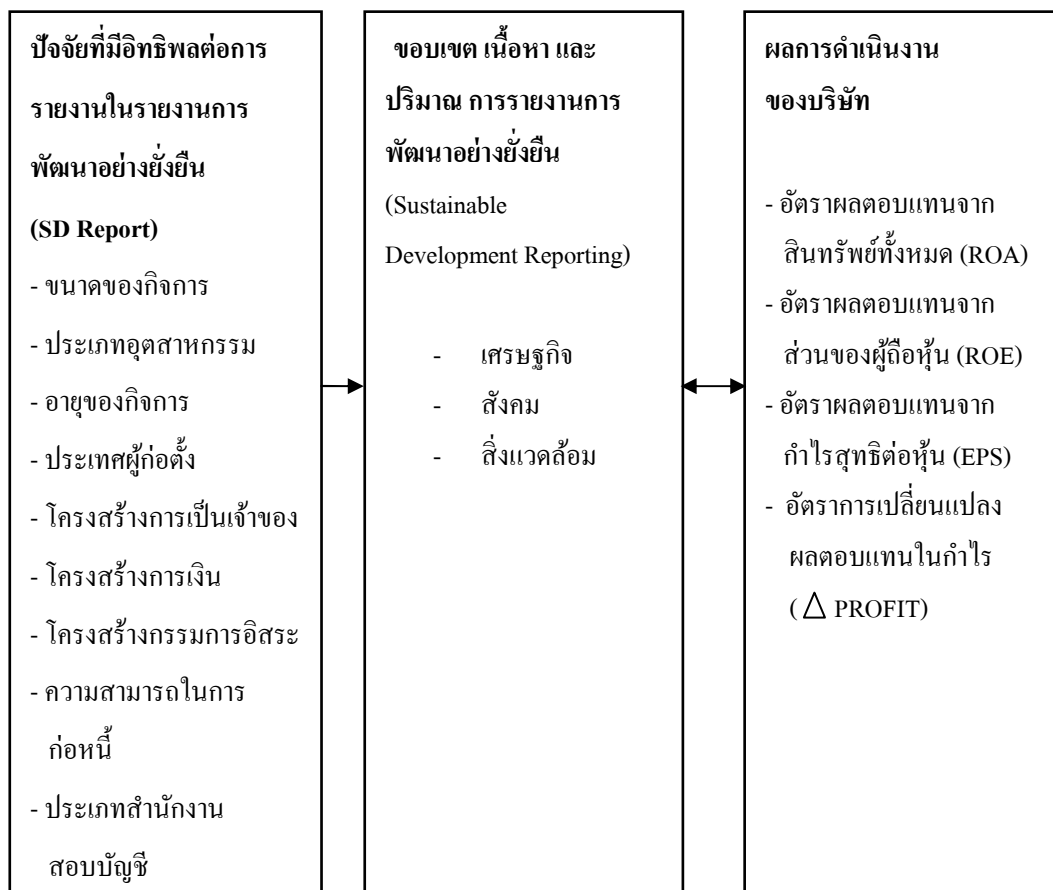
**Cheng and Courtenay (2006)** ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบกับคณะกรรมการ กฎระเบียบและการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์จำนวน 104 บริษัทในปี ค.ศ. 2000 ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างร้อยละของกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการบริษัททั้งหมด แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของคณะกรรมการ และการรวมหรือแยกตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับกรรมการผู้จัดการกับระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ แต่คณะกรรมการที่ประกอบด้วยกรรมการอิสระที่มากกว่าครึ่ง จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจมากกว่าบริษัทที่มีกรรมการอิสระในสัดส่วนที่เท่ากัน

**Naser et.al. (2006)** ศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศกำลังพัฒนา กรณีศึกษาประเทศกาตาร์ ผ่านการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 6 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการใช้พลังงาน ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชน และด้านอื่นๆ ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างขนาดของบริษัทซึ่งวัดจากมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ความเสี่ยงของธุรกิจวัดจาก Level of Leverage และอัตราการเจริญเติบโตของบริษัท แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองหุ้นโดยรัฐบาล (Government Ownership) สัดส่วนการถือครองหุ้นโดยผู้ถือหุ้นรายบุคคล (Individual Shareholders) อัตราส่วนการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout Ratio) และการถือครองหุ้นโดยผู้ถือหุ้นที่มีเสียงข้างมาก (Majority Shareholders) กับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

**Ghazali (2007)** ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างความเป็นเจ้าของและการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการถือครองหุ้นโดยรัฐบาล (Government - Ownership) และขนาดของบริษัทซึ่งวัดจากมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด และพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างสัดส่วนการถือครองหุ้นโดยกรรมการผู้จัดการและกรรมการที่เป็นผู้บริหาร (Director Ownership) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองหุ้นโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 อันดับแรก (Concentration Ownership) ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) และประเภทของอุตสาหกรรมกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

## 2.6 กรอบแนวคิดการศึกษา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ขอบเขต เนื้อหา และปริมาณการรายงาน การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผ่านการรายงานข้อมูลในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปี พ.ศ.2555 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และทดสอบความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงานของกิจการ ดังนั้นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นดังนี้



รูปภาพที่ 2.1 : กรอบแนวคิดในการศึกษา

## บทที่ 3

### ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การรายงานการพัฒนายั่งยืนในประเทศไทย: กรณีศึกษา บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) และการศึกษาเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation Research) มีรายละเอียดของระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้ คือ สมมติฐานการศึกษา ขอบเขตของการศึกษาประชากร และกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บข้อมูลวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล และกรอบเวลาของการศึกษา

#### 3.1 สมมติฐานการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development) ในรายงานการพัฒนายั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 10 สมมติฐาน ดังนี้

##### ขนาดของกิจการ

การศึกษานี้กำหนดให้ขนาดของกิจการ ซึ่งวัดจากยอดสินทรัพย์รวม เป็นปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยวัดผลกระทบของขนาดกิจการที่มีต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล โดยการเปิดเผยข้อมูลจะเพิ่มตามขนาดของกิจการเพราะมีเหตุจูงใจให้ต้องมีการ ใช้ข้อมูลจำนวนมากของกิจการ รวมถึงกิจการที่มีขนาดใหญ่สามารถจัดการต้นทุนที่ใช้ในการเปิดเผยได้ดีกว่ากิจการขนาดเล็ก และมีความต้องการข้อมูลในการเปิดเผยอย่างเร่งด่วน จากการศึกษาของ Camfferman and Cooke (2002) Eng and Mak (2003) Brammer and Pavelin (2006) บุญทริกา ไจกระจ่าง (2546) อลิสรดา ผลาวรรณ (2547) พบว่าขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

**H1:** ขนาดของกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืน



## ประเภทอุตสาหกรรม

ลักษณะอุตสาหกรรมที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม จะมี 2 ประเภท คืออุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง และอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ Choi (1999) จากการศึกษางานในอดีตพบว่า กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารสินค้า และอุตสาหกรรมทรัพยากร 2 กลุ่มนี้จัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ ได้แก่ ธุรกิจการเงิน อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง บริการ เทคโนโลยี และสินค้าอุปโภคบริโภค มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ซึ่งมีผลการศึกษาในอดีตพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมกับลักษณะอุตสาหกรรม เช่น อลิศรา ผลาวรรณ (2547) Bayoud, et al., (2012) Wanderley, et al., (2008) แต่ในบางการศึกษาที่ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว เช่น Mahadeo, et al., (2011) ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

**H2:** ประเภทอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูล  
การพัฒนาอย่างยั่งยืน

## อายุของกิจการ

บริษัทที่มีอายุการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์มานาน มักจะมีจำนวนผู้มีส่วนได้เสียมาก จึงต้องมีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินเพื่อแสดงถึงความสามารถในการประกอบธุรกิจของบริษัทและเพื่อเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการศึกษา อลิศรา ผลาวรรณ (2547) Bayoud, et al., (2012) พบว่าพบว่าอายุของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ก็มีบางการศึกษาที่พบว่าอายุของกิจการไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น โชติญาณ หิตะพงศ์ (2550) ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

**H3:** จำนวนปีที่จดทะเบียนมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูล  
การพัฒนาอย่างยั่งยืน

### ลักษณะของประเทศผู้ก่อตั้ง

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บริษัทต่างชาติและบริษัทในประเทศ ผลการศึกษา Wanderley, et al., (2008) พบปัจจัยประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการมีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น แต่ก็มีบางการศึกษาที่พบว่าปัจจัยประเทศของผู้ก่อตั้งกิจการไม่มีความสัมพันธ์ต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น (Suttipun, M. & Stanton, P., 2012) ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

**H4:** ลักษณะของประเทศผู้ก่อตั้งมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูล การพัฒนาอย่างยั่งยืน

### โครงสร้างการเป็นเจ้าของ

การศึกษานี้กำหนดให้โครงสร้างการเป็นเจ้าของ ซึ่งวัดจากเปอร์เซ็นต์การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรกของหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว เป็นปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยเป็นการแสดงถึงสัดส่วนการกระจายการถือหุ้นของกิจการ หากกิจการมีโครงสร้างการเป็นเจ้าของที่มีลักษณะการกระจายการถือหุ้นต่ำ คือมีสัดส่วนการถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นของบุคคลบางกลุ่มที่มีความสนิทชิดเชื้อกันหรือเป็นผู้บริหารภายในกิจการ ซึ่งจะทำให้กิจการมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำ เนื่องจากผู้ถือหุ้นที่เป็นเสียงส่วนใหญ่อาจทราบข้อมูลภายในอยู่แล้ว กิจการจึงได้รับแรงกดดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลจากผู้ถือหุ้นรายย่อยในระดับต่ำ (อลิสรา ผลาวรณ, 2547) จากการศึกษาของ Eng and Mak (2003) พบว่าโครงสร้างการเป็นเจ้าของโดยมีคณะ กรรมการและผู้บริหารในกิจการต่ำ รวมถึงการมีโครงสร้างการเป็นเจ้าของหลัก โดยรัฐบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งเหมือนกันกับการศึกษาของ Brammer and Pavelin (2006) โดยพบว่าโครงสร้างการเป็นเจ้าของแบบถือหุ้นกระจายมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างสมัครใจ อลิสรา ผลาวรณ (2547) พบว่าโครงสร้างการเป็นเจ้าของไม่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นนัยสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูล ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

**H5:** โครงสร้างการเป็นเจ้าของมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูล การพัฒนาอย่างยั่งยืน

## โครงสร้างการเงิน

การศึกษานี้กำหนดให้โครงสร้างการเงิน ซึ่งวัดจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ซึ่งตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย(Stakeholder Theory) สามารถวิเคราะห์ได้ว่า กิจกรรมที่มีโครงสร้างการเงินที่มีระดับหนี้สินต่อทุนในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง น่าที่จะมีความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่สูงกว่า กิจกรรมที่มีสัดส่วนหนี้สินต่ำกว่า เพราะกิจกรรมจะต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อเป็นการให้ ความเชื่อมั่นกับเจ้าหนี้หรือผู้ให้กู้ถึงผลการดำเนินงานและความสามารถในการชำระหนี้ (อลิสรา ผลาวรรณ, 2547) จากการศึกษาของ Camfferman and Cooke (2002) พบว่าโครงสร้างการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ นวพร พงษ์ตันฑกุล (2546) อลิสรา ผลาวรรณ (2547) โดยพบว่าโครงสร้างการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

**H6:** โครงสร้างการเงินมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูล  
การพัฒนาอย่างยั่งยืน

## โครงสร้างกรรมการอิสระ

การศึกษานี้กำหนดให้โครงสร้างกรรมการอิสระ ซึ่งวัดจากสัดส่วนของกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหารเป็นปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม หากกิจกรรมมีสัดส่วนของกรรมการอิสระมากในคณะกรรมการบริหาร จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจด้านการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นที่ไปตามแนวคิดด้านบรรษัทภิบาลมากขึ้น (Brammer and Pavelin, 2006) จากการศึกษาของ Eng and Mak (2003) พบว่าการเพิ่มขึ้นของคณะกรรมการบริษัทภายนอกกิจการมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ Brammer and Pavelin (2006) บุญทริภา ไจรกระจ่าง (2546) โดยพบว่าโครงสร้างของกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

**H7:** โครงสร้างกรรมการอิสระมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูล  
การพัฒนาอย่างยั่งยืน

### ความสามารถในการก่อหนี้

การศึกษานี้กำหนดให้ความสามารถในการก่อหนี้ซึ่งวัดจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมเป็นปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม กิจกรรมที่หนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมต่ำหรือมีหนี้สินต่ำ มีแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลมาก เนื่องจากไม่มีแรงกดดันจากเจ้าหนี้และผู้ถือหุ้นที่เกี่ยวข้อง (Brammer and Pavelin, 2006) จากการศึกษาของ Eng and Mak (2003) Brammer and Pavelin (2006) พบว่าความสามารถในการก่อหนี้/ชำระหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

**H8:** ความสามารถในการก่อหนี้มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน

### ประเภทสำนักงานสอบบัญชี

การศึกษานี้กำหนดให้ประเภทสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งวัดจากผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 และผู้สอบบัญชีที่เป็น Big 4 เป็นปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมซึ่งประเภทของสำนักงานสอบบัญชีมีอิทธิพลต่อจำนวนข้อมูลที่เปิดเผย โดยระดับของความมีอิทธิพลในแต่ละแห่งจะแตกต่างกัน ซึ่งสำนักงานสอบบัญชีจะเป็นผู้กำหนดจำนวนข้อมูลที่ต้องมีการเปิดเผยในงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีจำนวนน้อยที่สุด โดยมองว่าการให้ข้อมูลในงบการเงินต้องมีความพอเพียง (Adequacy) หรือความมีนัยสำคัญ (Maturity) ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอโดยปกติแล้วจะเป็นไปตามวินิจฉัยของผู้สอบบัญชีหรือความต้องการของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (Eng and Mak, 2003) และการที่สำนักงานสอบบัญชีที่มีขนาดใหญ่ (Big 4) มีการเปิดเผยข้อมูลได้ครอบคลุมในรายละเอียดมากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่มีขนาดเล็ก อาจเนื่องมาจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่มักจะถูกคาดหวังว่า จะมีการให้บริการที่มีคุณภาพสูงกว่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก และต้องเผชิญต่อความเสี่ยงต่อการจากการถูกฟ้องร้อง หากสำนักงานมีความสัมพันธ์กับบริษัทลูกค้าที่เปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วน ดังนั้นจึงได้พยายามที่จะผลักดันให้บริษัทลูกค้ามีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่เพิ่มสูงขึ้นในรายงานประจำปี ซึ่งจากการศึกษาของ Eng and Mak (2003) อลิสร่า ผลาวรรณ (2547) พบว่าประเภทสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของบุญทรিকা ไกรกระจ่าง(2546) ที่พบว่าประเภทสำนักงานสอบบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

**H9:** ประเภทสำนักงานสอบบัญชีมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงาน  
ข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน

**ผลการดำเนินงานของบริษัท**

การศึกษานี้กำหนดให้มีการวัดผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียน โดย  
วิธีการวัดผลการดำเนินงานของ Abdelghany (2005) Penman (2001) ใช้อัตราส่วนกระแสเงินสด  
จากกิจกรรมดำเนินงานต่อกำไรสุทธิ วิธีที่สองเป็นวิธีของ Barton and Simko (2002) ใช้ Earning  
Surprise Indicator เป็นอัตราส่วนที่นำยอดคงเหลือของสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิที่สัมพันธ์กับ  
ยอดขาย และวิธีสุดท้ายเป็นของ Leuz et al., (2003) ใช้วิธีผลของการนำส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน  
ของกำไรสุทธิ จากการดำเนินงาน หาดด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระแสเงินสดจากกิจกรรม  
ดำเนินงาน โดยที่ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ บริการ และอุตสาหกรรมการผลิต  
พบว่าวิธีการวัดผลการดำเนินงานของบริษัททั้ง 3 วิธี มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อปริมาณการ  
เปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงาน ส่วนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเงินมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อ  
ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงาน การศึกษาครั้งนี้ควรใช้วิธีการวัดผลการดำเนินงาน  
หลากหลายแบบ เพราะแต่ละตัวแบบที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงาน อาจให้ผลที่แตกต่างกันไป  
เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ประกอบการตัดสินใจที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน มากที่สุด ดังนั้นในการศึกษา  
นี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

- H10.1:** ปริมาณของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์ต่อ  
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (Return on Asset: ROA)
- H10.2:** ปริมาณของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์ต่อ  
อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE)
- H10.3:** ปริมาณของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์ต่อ  
อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share: EPS)
- H10.4:** ปริมาณของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์ต่อ  
อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนในกำไร ( $\Delta$  PROFIT)

## 3.2 ขอบเขตการศึกษา

### 3.2.1 ประชากรและขนาดตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษารั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 497 บริษัท โดยทำการศึกษาบริษัทที่มีการรายงานข้อมูลในรายงานการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Reports) ในปี พ.ศ.2555 ที่แยกออกจากรายงานประจำปีของกิจการ (Annual Reports) เท่านั้น จำแนกแบ่งออกเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ยกเว้นบริษัทที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนดและบริษัทจดทะเบียนที่เข้าข่ายถูกเพิกถอน และบริษัทที่อยู่ในกลุ่ม เอ็ม เอ ไอ (กลุ่ม เอ็ม เอ ไอ คือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งที่สองของประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นตลาดทุน เพื่อให้กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม และกิจการที่เกี่ยวกับนวัตกรรมระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะ) แสดงในตารางที่ 3.2 ดังนี้

ตารางที่ 3.1: จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

#### จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ประเภท	กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนประชากรทั้งหมด	ร้อยละ
1	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	41	8.25
2	สินค้าอุปโภคบริโภค	39	7.85
3	ธุรกิจการเงิน	57	11.47
4	สินค้าอุตสาหกรรม	80	16.09
5	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	125	25.15
6	ทรัพยากร	28	5.63
7	บริการ	89	17.91
8	เทคโนโลยี	38	7.65
	รวม	497	100.00

### 3.3 วิธีการเก็บข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบไปด้วย

1. ข้อมูลผลการศึกษาในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปัจจัยของบริษัทที่ส่งผลต่อการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และผลกระทบที่เกิดจากรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวบรวมจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา วารสาร บทความ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องที่มีการเก็บรวบรวมไว้ในแหล่งและฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ ห้องสมุดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (เปลี่ยนชื่อเป็นห้องสมุดมารวย ในปี พ.ศ. 2547) รวมทั้งเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีการเผยแพร่และเปิดเผย

2. ข้อมูลการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และผลกระทบที่เกิดจากรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่ โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ ขนาดของกิจการ, โครงสร้างการเป็นเจ้าของ, โครงสร้างการเงิน, โครงสร้างกรรมการอิสระ, ความสามารถในการทำกำไร, ประเภทสำนักงานสอบบัญชี และความสามารถในการก่อหนี้/ชำระหนี้ จาการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และรายงานตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของGlobal Reporting Initiative (GRI) ประจำปี พ.ศ. 2555 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

### 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบประเมินผล (Checklist) และจำนวนคำ ที่ทำการรายงาน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการการพัฒนาอย่างยั่งยืน และรายงานที่จัดทำโดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของGRI โดยได้จัดทำขึ้นจากการศึกษา แนวความคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการเก็บข้อมูลในกระดาษทำการ วัดระดับการรายงานข้อมูล (Disclosure Counting Sheet) ตามเอกสารแนบ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ถูกใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ โดยการนับคำ (Word Count) ตามแบบประเมินผลที่ประยุกต์มาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต (Triple Bottom Line UNEP/ Sustainability, 1996) (GRI 2008)

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินผลที่จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้ทดสอบโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบประเมินผลคะแนนการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่จัดทำขึ้นว่าสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในแบบประเมินผล

2. การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบประเมินผลการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่จัดทำขึ้น โดยใช้วิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) เพื่อวัดความสอดคล้องระหว่างข้อย่อยต่างๆ ว่ากำลังวัดสิ่งเดียวกันหรือไม่ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2551) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbachs' alpha Coefficient) ซึ่งถ้าค่าอัลฟาที่ได้มีค่าเข้าใกล้กับ 1 มาก แสดงว่ามีความน่าเชื่อถือมาก

### 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะทำการบันทึกข้อมูลจากแบบประเมินผลไปยังโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล (SPSS) 2 ครั้ง เพื่อความถูกต้องของการบันทึกข้อมูล ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้ความถี่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Frequency) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ขอบเขตเนื้อหา และปริมาณ การรายงานข้อมูล ในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Model) ถูกใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรายงานข้อมูล ในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน กับปริมาณการรายงานข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2541: 153 – 154) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรายงานข้อมูลในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงานของบริษัท

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลกับปริมาณการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ มีสมการดังนี้

$$Y' = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + \text{error}$$

โดย

$Y'$  = ปริมาณการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ประจำปี พ.ศ. 2555 (นับจำนวนคำ)

$x_1$  = ขนาดของกิจการ (SET100 ; Non SET100)

$x_2$  = ประเภทอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ; ต่ำ)



- $x_8$  = อายุของกิจการ (จำนวนปีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์)
- $x_4$  = ประเทศผู้ก่อตั้ง (ในประเทศ / ต่างประเทศ)
- $x_5$  = โครงสร้างการเป็นเจ้าของ (ภาครัฐบาล / ภาคเอกชน)
- $x_6$  = โครงสร้างการเงิน (หนี้สินรวม / ส่วนของเจ้าของ)
- $x_7$  = โครงสร้างกรรมการอิสระ (กรรมการภายใน / กรรมการภายนอก)
- $x_8$  = ความสามารถในการก่อหนี้ (หนี้สินรวม / สินทรัพย์รวม)
- $x_9$  = ประเภทสำนักงานสอบบัญชี (Big 4 / Non Big 4)

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนในประเทศไทย: กรณีศึกษา บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ผ่านรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน และ รายงานที่จัดทำโดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของ Global Reporting Initiative ในปี พ.ศ.2555 มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ ขอบเขต เนื้อหา ปริมาณการ รายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน 2) เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการ พัฒนาย่างยั่งยืน และ 3) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่าง ยั่งยืนกับผลการดำเนินงานของกิจการ ทั้งนี้ผลการศึกษา มีรายละเอียดตามหัวข้อดังนี้

1. ขอบเขต ลักษณะและปริมาณของการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. ความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงาน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. สรุปผลการศึกษา

#### 4.1 ขอบเขต ลักษณะและปริมาณของการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน และรายงานที่ จัดทำโดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของ GRI ในปี พ.ศ.2555 จำนวน 497 บริษัท โดยใช้แบบเก็บข้อมูลการวัดระดับการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัท ซึ่ง ประกอบด้วย การเก็บข้อมูล 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของบริษัท ส่วนที่ 2 แบบ เก็บการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัท จากการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยแสดงในรูปของการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (Mean) ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นโดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีจำนวนบริษัทที่รายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน 28 บริษัท (ดูภาคผนวก ก) ดังตารางที่ 4.1 และ 4.2

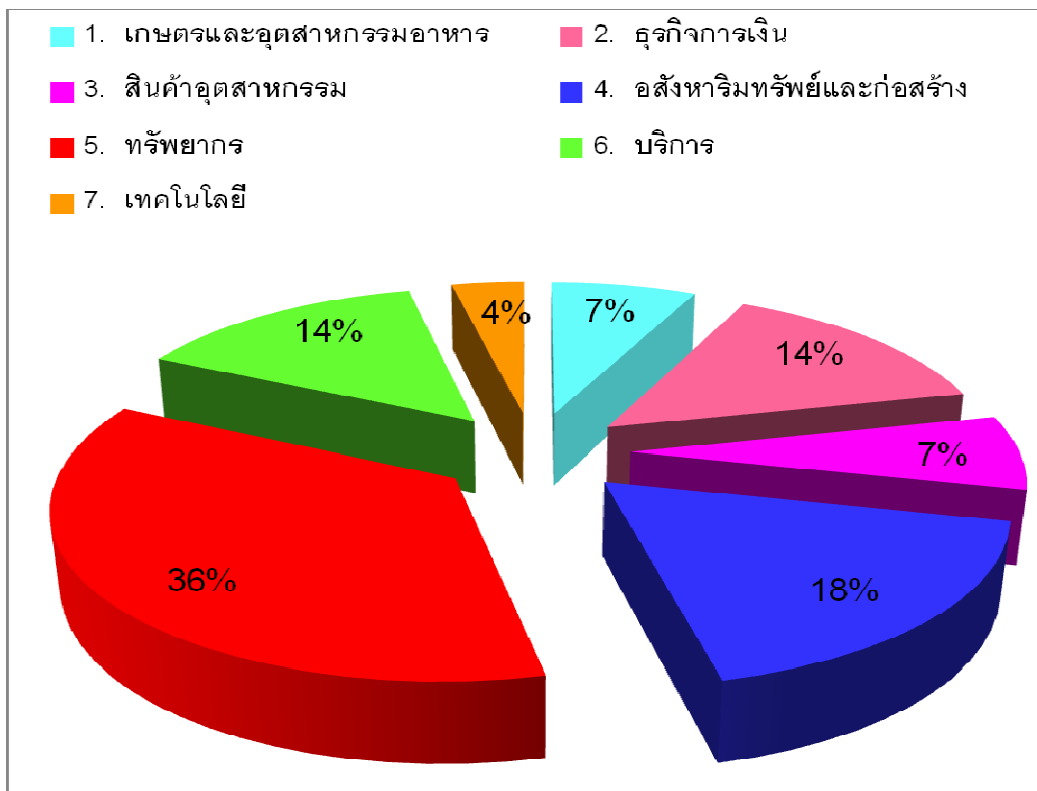
**ตารางที่ 4.1: แสดงจำนวน ค่าร้อยละตามกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงาน  
ข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2555**

กลุ่ม	บริษัททั้งหมด		บริษัทที่รายงาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	41	8.25	2	7.14
2. สินค้าอุปโภคบริโภค	39	7.85	-	-
3. ธุรกิจการเงิน	57	11.47	4	14.29
4. สินค้าอุตสาหกรรม	80	16.09	2	7.14
5. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	125	25.15	5	17.86
6. ทรัพยากร	28	5.63	10	35.71
7. บริการ	89	17.91	4	14.29
8. เทคโนโลยี	38	7.65	1	3.57
<b>รวม</b>	<b>497</b>	<b>100.00</b>	<b>28</b>	<b>100.00</b>

จากตารางที่ 4.1 ในส่วนของจำนวนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งหมดจำนวน 497 บริษัท มีการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำนวน 28 บริษัท โดยมีการจัดเรียงอันดับตามจำนวนบริษัทที่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ของ 8 กลุ่มอุตสาหกรรม

จากการที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 497 บริษัท เมื่อพิจารณาจากข้อมูลด้านปริมาณ ของบริษัทที่มีการจัดทำรายงานสูงเป็นอันดับ 1 คือ กลุ่มทรัพยากรที่มีการจัดทำรายงาน จำนวน 10 บริษัท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีปริมาณการจัดทำรายงานสูงเป็นอันดับ 4 โดยมีปริมาณการรายงาน จำนวน 2 บริษัท เท่ากัน ซึ่งทั้ง 3 กลุ่ม อุตสาหกรรมกลุ่มนี้จัดเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง โดยกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารเป็นกลุ่มที่มีการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติมาก รวมถึงกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) (Choi, 1999) ประเด็นหลักที่ส่งผลให้อุตสาหกรรม 3 กลุ่มนี้มีการจัดทำรายงาน คือ การมีกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องกับหลายฉบับ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2539) กำหนดวิธีการควบคุมการ

ระบายน้ำทิ้งและระบายอากาศเสียออกจากโรงงาน ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง กำหนดคุณลักษณะของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงาน การจัดการคุณภาพน้ำและการควบคุมมลพิษทางน้ำ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศและการควบคุมมลพิษทางอากาศ การควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กฎหมายเกี่ยวกับของเสียหรือมูลฝอย กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน เป็นต้น ซึ่งกฎหมายได้มีการระบุให้ทุกอุตสาหกรรมที่มีโรงงานเพื่อทำการผลิตต้องปฏิบัติตาม และมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตาม อันดับ 2 คือ กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ซึ่งมีบริษัทจัดทำรายงานจำนวน 5 บริษัท แม้อุตสาหกรรมนี้ไม่จัดเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง (Choi, 1999) แต่ด้านกระบวนการของธุรกิจย่อมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของบริษัท ที่สัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียในวงกว้าง บริษัทจึงต้องแสดงความโปร่งใส สร้างความน่าเชื่อถือ ต่อผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าว อันดับต่อมา คือ กลุ่มธุรกิจการเงิน และกลุ่มบริการ ซึ่งมีจำนวนของบริษัทที่จัดทำรายงานเท่ากับ 4 บริษัท โดยงานวิจัยในอดีตของบุญฤทธิ์กา ใจกระจ่าง (2546) พบว่า ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีสาระสำคัญ ผู้ใช้บการเงินจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น จึงเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมนี้มีปริมาณการรายงานสูงเป็นอันดับ 3 อันดับที่ 5 คือ กลุ่มเทคโนโลยี ประกอบด้วยหมวดของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวนบริษัทที่ทำการรายงาน 1 บริษัท และอันดับสุดท้ายที่ไม่มีรายงานข้อมูล คือ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ประกอบด้วยหมวดแฟชั่น เครื่องใช้ครัวเรือนสำนักงาน ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ จัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ (Choi, 1999) (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) โดยลักษณะของสายการผลิตถือเป็นสินค้าที่มีสายการผลิตสั้นผลิตภัณฑ์มีการปรับเปลี่ยนรูปลักษณะอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นการตอบสนองให้ทันต่อความต้องการของผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงส่งผลให้อุตสาหกรรมกลุ่มนี้มีปริมาณการรายงานในอันดับท้าย ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาเสนอในรูปแบบภูมิแท่ง ซึ่งแสดงถึงสัดส่วนของจำนวนบริษัททั้งหมด 28 บริษัท ใน 8 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน แล้วทำการจัดอันดับจากมากไปหาน้อย ดังภาพที่ 4.1



รูปภาพที่ 4.1 : แผนภูมิวงกลมแสดงปริมาณสัดส่วน ร้อยละ ของบริษัทที่มีการจัดทำรายงาน การพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากการจัดอันดับข้างต้น พบว่ากลุ่มทรัพยากร กลุ่มธุรกิจการเงิน และ กลุ่ม เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีปริมาณการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนสูงเป็น อันดับต้น เป็นการสะท้อนถึงพลังของผู้มีส่วนได้เสียที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการรายงานข้อมูลดังกล่าว รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปตท.เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (2553) บริษัทที่มีการจัดทำรายงาน การพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้ เพื่อเป็นสื่อกลางในการติดต่อ สื่อสารและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วน ได้เสีย ครอบคลุมทุกกลุ่ม เป็นการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบของบริษัทที่มีต่อผู้มีส่วน ได้เสีย ในส่วนที่บริษัทได้มีการดำเนินการแล้ว และในอนาคต

ตาราง 4.2 : ปริมาณของการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	เศรษฐกิจ		สังคม		สิ่งแวดล้อม		รวมเฉลี่ย
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	
1. อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (PROPCON)	4,401.30	4,138.92	79,274.45	102,168.85	9,622.07	8,879.92	<b>93,297.82</b>
2. สินค้าอุตสาหกรรม (INDUS)	5,163.50	1,573.31	23,854.50	3,614.02	11,015.50	6,490.53	<b>40,033.50</b>
3. ทรัพยากร (RESOURC)	4,843.58	4,480.33	18,506.23	14,848.84	12,864.68	9,036.84	<b>36,214.50</b>
4. บริการ (SERVICE )	9,978.67	4,035.79	13,023.92	7,626.20	8,818.00	5,842.33	<b>31,820.58</b>
5. เทคโนโลยี (TECH)	3,236.00	0.00	25,850.00	0.00	2,719.00	0.00	<b>31,805.00</b>
6. ธุรกิจการเงิน (FINCIAL)	5,338.50	2,842.03	15,754.58	7,914.64	6,409.75	1,641.24	<b>27,502.83</b>
7. เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (AGRO)	3,369.50	1,723.22	14,709.50	5,948.89	4,080.00	2,705.39	<b>22,159.00</b>
<b>รวม</b>	<b>5,190.15</b>	<b>2,684.80</b>	<b>27,281.88</b>	<b>20,303.06</b>	<b>7,932.71</b>	<b>4,942.32</b>	<b>40,404.75</b>

#### จากตาราง 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนา

อย่างยั่งยืนของ 7 กลุ่มอุตสาหกรรมที่ทำการรายงานข้อมูล ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. 2555 เนื่องจากองค์กรต้องการที่จะตอบสนองต่อประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งให้การให้ประโยชน์กับคน ชุมชน และสังคม ตลอดจนต้องคำนึงถึงบทบาทขององค์กรที่ต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม และผู้มีส่วนได้เสีย โดยกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีปริมาณการรายงานค่าเฉลี่ยรวมสูงสุด เท่ากับ 93,297.82 คำ Choi (1999) กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากจัดเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ จึงเป็นปัจจัยที่สนับสนุนต่อปริมาณการรายงานของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ต่างจากกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 2 ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 40,033.50 คำ ทั้งที่อุตสาหกรรมกลุ่มนี้จัดเป็นอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ซึ่งงานวิจัยในอดีตของ กัญญรัตน์ หงส์วรรณท์ (2555) พบว่าการนำความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ในการกระบวนการบริหารจัดการ ส่งผลด้านบวกต่อชื่อเสียงขององค์กรเป็นที่ยอมรับเพิ่มขึ้น เพิ่มโอกาสในการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร การเพิ่มแรงจูงใจต่อพนักงานในการพัฒนาองค์กร ความภักดีและความพึงพอใจของลูกค้า การลดต้นทุนการดำเนินงาน ลดความเสี่ยงทางธุรกิจ และการลดเงื่อนไข หรือข้อบังคับทางกฎหมายต่อองค์กร จึงเป็น โอกาสที่ดีต่อธุรกิจในประเทศกำลังพัฒนา ที่ทำให้กำไรและภาพลักษณ์องค์กรได้รับการยอมรับ ช่วยลดต้นทุนการโฆษณาขององค์กรได้ในระยะยาว จึงเป็นแรงจูงใจให้เกิดการรายงานเช่นกัน สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด เท่ากับ 22,159 คำ คือกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรม โดยภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมกลุ่มนี้จัดเป็นอุตสาหกรรมเชิงบวก (ลักษณะอุตสาหกรรมจำเป็นต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจมีการเติบโต มั่นคง และยั่งยืน)

เมื่อทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของการรายงานข้อมูลของ 7 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พบว่าข้อมูลด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุด เท่ากับ 27,281.88 คำ เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมพยายามต้องการเสนอข้อมูลที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียอย่างรอบด้าน ข้อมูลด้านนี้จึงมีความครอบคลุม และช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กรได้เป็นอย่างดี

เช่น หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยบริษัทสามารถปฏิบัติได้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อมูลด้านสวัสดิการของพนักงานเป็นการนำเสนอถึง ความใส่ใจ ความรับผิดชอบ การดูแลบุคลากรขององค์กรที่บริษัทมีต่อพนักงานเป็นอย่างดี ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนต่อผู้มีส่วนได้เสียมีการปฏิบัติได้ครอบคลุมในทุกภาคส่วน ด้านของชุมชนเป็นข้อมูลของการอยู่ร่วมกัน การมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับบริษัท การตอบแทนกลับสู่ชุมชน และด้านความมั่นคงของบริษัท ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักบรรษัทภิบาลของบริษัท ประเด็นดังกล่าวดังกล่าวจึงส่งเสริมด้านภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ในทางกลับกันปริมาณข้อมูลด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยรวมต่ำสุด เท่ากับ 5,190.15 คำ เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียที่ต้องการใช้ข้อมูลด้านนี้สามารถใช้ข้อมูลจากสื่ออื่นที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียได้มากกว่า เช่น รายงานประจำปี แบบ 56-1 (มาตรฐานทางการเงินและมาตรฐานการบัญชี(ฉบับปรับปรุง 2555) ข้อมูลมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือสูง ซึ่งมีหน่วยงานกำกับดูแล ออกกฎหมาย หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ ตรวจสอบ (สภาวิชาชีพสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) และกำหนดรูปแบบการรายงานข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงเป็นผลให้บริษัทมีการรายงานข้อมูลด้านเศรษฐกิจในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนจึงมีระดับการรายงานต่ำสุด

พิจารณาค่าเฉลี่ยของปริมาณการจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ที่แสดงไว้ในตาราง 4.2 ของ 7 กลุ่มอุตสาหกรรมมาวิเคราะห์ แล้วจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีค่าเฉลี่ยรวมสูงเป็นอันดับ 1 เท่ากับ 93,297.82 คำ เนื่องจากลักษณะอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ (Choi, 1999) สัมพันธ์กับงานวิจัยของ อลิสรดา ผลาวรรณ (2547) Bayoud, et al., (2012) Wanderley, et al., (2008) มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยลักษณะของข้อมูลบริษัทแบบความสมัครใจ และ พิพรรณ นัตริเลิศยศ (2556) การที่ธุรกิจจะเติบโตได้นั้นไม่ใช่อยู่ที่ผลประโยชน์หรือกำไรขององค์กรเพียงอย่างเดียว ธุรกิจต้องคำนึงถึง การคืนกำไรในสิ่งที่ดีงามสู่สังคมด้วย ดังนั้นการดำเนินธุรกิจที่มีการนำความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน เป็นผลให้อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีการรายงานข้อมูลด้านสังคมสูงสุด เท่ากับ 79,274.45 คำ รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม มีการรายงานข้อมูล เท่ากับ 9,622.07 คำ และด้านเศรษฐกิจมีการรายงานต่ำสุด เท่ากับ 4,401.30 คำ



อันดับ 2 คือ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 40,033.50 คำ โดยมีปริมาณการรายงานด้านสังคมสูงสุด เท่ากับ 23,854.50 คำ รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม มีการรายงานข้อมูล เท่ากับ 11,015.50 คำ ด้านเศรษฐกิจมีการรายงานต่ำสุด เท่ากับ 5,163.50 คำ

อันดับ 3 คือ กลุ่มทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 36,214.50 คำ ความสำเร็จ และการเติบโตของอุตสาหกรรมกลุ่มนี้ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะ เฉพาะในการบริหารธุรกิจ โดยมีข้อมูลส่วนที่มีการดำเนินการแล้ว และส่วนของอนาคต ให้ผู้มีส่วนได้เสียและผู้เป็นเจ้าของทราบ ซึ่งผู้บริหารอาจไม่ใช่ผู้เป็นเจ้าของกิจการจึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งในการสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียผ่านการรายงานที่เป็นไปตามกฎ ข้อบังคับของ กฎหมาย เช่น รายงานประจำปี แบบ 56-1 สัมพันธ์กับผลการรายงานด้านสังคมสูงสุด เท่ากับ 18,506.23 คำ รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม มีการรายงานข้อมูล เท่ากับ 12,864.68 คำ และด้าน เศรษฐกิจต่ำสุด เท่ากับ 4,843.58 คำ

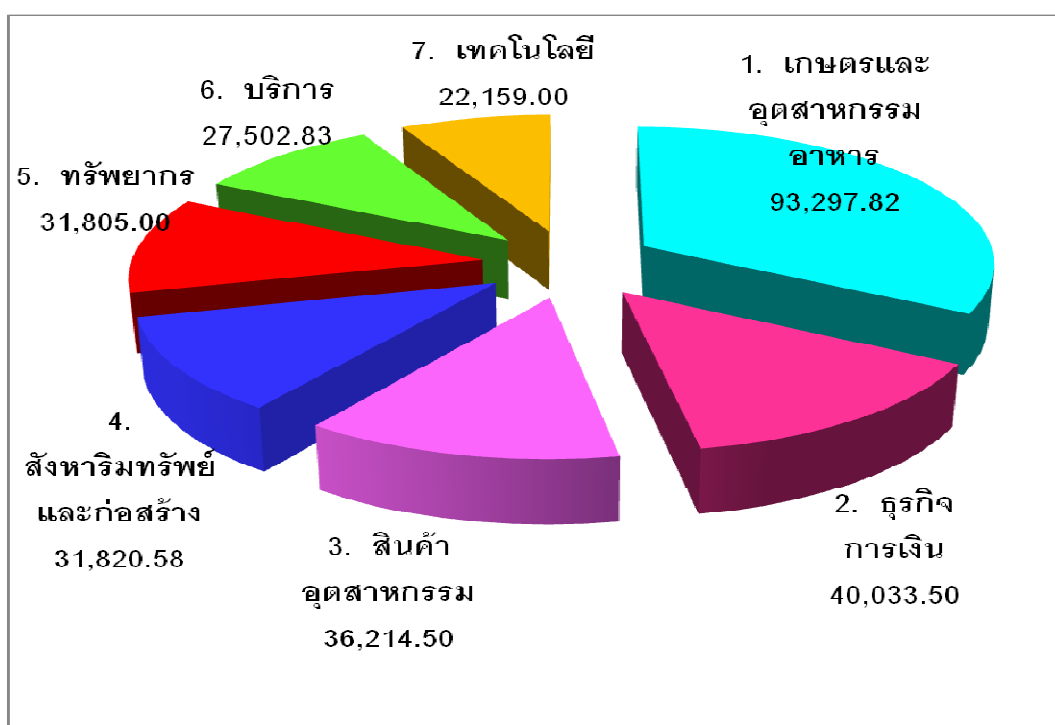
อันดับ 4 คือ กลุ่มบริการมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 31,820.58 คำ ด้านที่มีปริมาณ การรายงานด้านสังคมสูงสุด เท่ากับ 13,023.92 คำ รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ มีการรายงานข้อมูล เท่ากับ 9,978.67 คำ และด้านสิ่งแวดล้อมมีการรายงานต่ำสุด เท่ากับ 8,818 คำ

กลุ่มเทคโนโลยีมีการรายงานเป็นอันดับ 5 ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 31,805 คำ ปริมาณการรายงานด้านสังคมสูงสุด เท่ากับ 25,850.00 คำ รองลงมาคือด้านเศรษฐกิจ มีการ รายงานข้อมูล เท่ากับ 3,236.00 คำ และด้านสิ่งแวดล้อมมีการรายงานต่ำสุด เท่ากับ 2,719.00 คำ จากการวิเคราะห์และจัดอันดับข้างต้น พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมอันดับ 1, 2 และอันดับ 3 มี ปริมาณค่าเฉลี่ยรวมการรายงานข้อมูลด้านสังคมสูงสุด และด้านเศรษฐกิจต่ำสุด ซึ่งมีความ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งที่อุตสาหกรรมอันดับ 1 จัดเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผล กระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ ต่างจากอุตสาหกรรมอันดับ 2 และอันดับ 3 ซึ่งเป็นอุตสาหกรรม ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง แต่กลับมีความพยายามให้องค์กรทำการรายงานข้อมูลตามความ ต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (สฤณี อาชวานันทกุล, 2553) การรายงานการพัฒนาเพื่อความ ยั่งยืนเป็นการรายงานผลงานบริษัทในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การรายงานใน รูปแบบนี้ ข้อมูลที่น่าเสนอต้องสามารถสร้างยั่งยืนต่อบริษัท และสังคม สิ่งแวดล้อม เป็นวิธีการที่ มีหลักเกณฑ์สร้างความเชื่อมั่นในด้านความโปร่งใสในการรายงานก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีต่อ บริษัท

อันดับ 6 คือ กลุ่มธุรกิจการเงิน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 27,502.83 คำ มีการ รายงานข้อมูลด้านสังคมสูงสุด เท่ากับ 15,754.58 คำ รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม มีการรายงาน

ข้อมูล เท่ากับ 6,409.75 คำ และด้านเศรษฐกิจต่ำสุด เท่ากับ 5,338.50 คำ และ อันดับ 7 คือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 22,159 คำ มีการรายงานข้อมูลด้านสังคมสูงสุด เท่ากับ 14,709.50 คำ รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อม มีการรายงานข้อมูล เท่ากับ 4,080 คำ และด้านเศรษฐกิจต่ำสุด เท่ากับ 3,369.50 คำ

การที่ทั้ง 2 กลุ่มอุตสาหกรรม มีค่าเฉลี่ยรวมของการรายงานอยู่ในอันดับท้าย เนื่องจากกลุ่มธุรกิจการเงิน มีความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการลงทุน สอดรับกับงานวิจัยของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ลักษณะของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนในประเทศไทยที่มีรูปแบบการรายงานเชิงพรรณนา และเป็นแบบสมัครใจ ทั้งยังสามารถนำเสนอข้อมูลดังกล่าวผ่านสื่อในรูปแบบอื่น เช่น รายงานประจำปี แบบ 56-1 ซึ่งมีการจัดทำตามข้อกำหนดกฎหมาย ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ (สภาวิชาชีพสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาเสนอในรูปแบบภูมิแท่ง ซึ่งแสดงถึงสัดส่วนของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัทแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ดังภาพที่ 4.2



รูปภาพที่ 4.2 : แผนภูมิวงกลมแสดงปริมาณของการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัท แยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

ตาราง 4.3 : ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ	ประเภทอุตสาหกรรม							จำนวนค่าเฉลี่ยรวม
	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเงิน	สินค้าอุตสาหกรรม	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	ทรัพยากร	บริการ	เทคโนโลยี	
1. ข้อมูลรายละเอียดของสินค้า/บริการ	1,327.00	3,028.50	182	1034.8	949.125	925.5	2856	1,358.58
2. ข้อมูลการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา	1,065.00	0.00	929.00	738.67	561.67	1,621.00	0.00	844.50
3. ข้อมูลผลประกอบการด้านการเงินของการลงทุนหลักของกิจการ	28.00	382.00	1,486.00	380.00	24.33	2,166.00	0.00	706.10
4. ข้อมูลการลงทุนในข้อมูลด้านเทคโนโลยี	621.00	0.00	454.50	539.25	530.83	686.67	355.00	550.44
5. ข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์ด้านเศรษฐกิจอื่นๆ	0.00	0.00	694.00	197.50	522.86	384.00	0.00	466.64
6. ข้อมูลส่วนแบ่งตลาดของกิจการ	95.00	323.00	88.00	28.50	519.33	1,321.00	25.00	386.54
7. ข้อมูลผลประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นตัวเงินอื่นๆ ที่ถูกจ้างควรจะได้รับจากกิจการ	27.00	208.00	83.00	203.25	190.80	937.50	0.00	265.80
8. ข้อมูลขนาดและลักษณะของการลงทุนหลักของกิจการ	0.00	0.00	368.00	0.00	213.50	0.00	0.00	265.00
9. ข้อมูลพัฒนาด้านสังคมที่เป็นตัวเงิน	46.00	469.00	329.50	317.50	244.80	143.00	0.00	263.60
10. ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยที่ให้อข้อมูล/ความรับผิดชอบด้านการเงินกับกิจการ	2.00	417.00	0.00	0.00	73.00	731.00	0.00	259.20

ตาราง 4.3 : ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ (ต่อ)

ด้านเศรษฐกิจ	ประเภทอุตสาหกรรม							จำนวนค่าเฉลี่ยรวม
	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเงิน	สินค้าอุตสาหกรรม	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	ทรัพยากร	บริการ	เทคโนโลยี	
11. ข้อมูลผู้ส่งวัตถุดิบหลัก	61.00	0.00	0.00	0.00	228.33	0.00	0.00	186.50
12. ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดและกำไรของบริษัท	22.00	141.00	245.50	307.67	173.11	136.00	0.00	180.74
13. ข้อมูลการลงทุนในสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	0.00	0.00	87.00	73.00	61.75	783.00	0.00	170.00
14. ข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายเงินเดือนพนักงาน	0.00	280.00	0.00	208.00	42.00	0.00	0.00	143.00
15. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสินค้าคงค้างจากการสั่งซื้อของลูกค้า	0.00	0.00	47.00	0.00	151.60	0.00	0.00	134.17
16. ข้อมูลการพยากรณ์รายได้หรือยอดขาย	41.00	58.00	170.00	199.67	112.88	144.00	0.00	123.53
17. ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหนี้หลัก	0.00	16.00	0.00	32.50	122.00	0.00	0.00	90.33
18. ข้อมูลการกระจายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุน	18.00	10.00	0.00	36.00	57.67	0.00	0.00	42.18
19. ข้อมูลเกี่ยวกับโบนัสหรือหุ้นปันผลที่พนักงานจะได้รับจากกิจการ	0.00	0.00	0.00	73.00	9.00	0.00	0.00	41.00
20. ข้อมูลด้านภาษีอากร	16.50	6.00	0.00	32.00	55.00	0.00	0.00	33.71
<b>รวม</b>	<b>3,369.50</b>	<b>5,338.50</b>	<b>5,163.50</b>	<b>4,401.30</b>	<b>4,843.58</b>	<b>9,978.67</b>	<b>3,236.00</b>	<b>5,190.15</b>

ในส่วนของการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยการรายงานข้อมูลการพัฒนายังยั่งยืน มีการจำแนกออกเป็นองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ.2555 ของ 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ตามตาราง 4.3 4.4 และ 4.5

จากตาราง 4.2 เมื่อนำค่าเฉลี่ยของปริมาณการรายงานข้อมูลมาวิเคราะห์ ในแต่ละด้าน โดยข้อมูลในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งแสดงไว้ในตาราง 4.3 แล้วทำการจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ขอบเขตของค่าเฉลี่ยจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 28 บริษัท ในปี พ.ศ.2555 มีปริมาณการรายงานข้อมูลเฉลี่ยสูงสุดตั้งแต่ 1,358.58 คำ จนถึงต่ำสุด 33.71 คำ

จากการวิเคราะห์แต่ละรายการของการรายงานข้อมูลในรายงานการพัฒนายังยั่งยืน ในปี พ.ศ.2555 พบว่า คุณภาพของการรายงานด้านเศรษฐกิจโดยพิจารณาจากปริมาณการรายงานข้อมูลสูงสุด 5 อันดับแรก คือ ข้อมูลรายละเอียดของสินค้า/บริการ จำนวน 1,358.58 คำ ข้อมูลการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา จำนวน 844.50 คำ ข้อมูลผลประกอบการด้านการเงินของการลงทุนหลักของกิจการ จำนวน 706.10 คำ ข้อมูลการลงทุนในข้อมูลด้านเทคโนโลยี จำนวน 550.44 คำ และ ข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์ด้านเศรษฐกิจอื่นๆ จำนวน 466.64 คำ

จากผลการศึกษาข้อมูลดังกล่าวพบว่า บริษัทใน 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ต่างให้ความสำคัญในประเด็นของการสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสีย ด้วยการรายงานข้อมูลด้านคุณภาพสินค้าและบริการ การลงทุนการวิจัยและพัฒนาที่ ผลประกอบการด้านการเงินของการลงทุนหลักของกิจการ และเทคโนโลยีอย่างชัดเจน เป็นการสะท้อนถึงการวางแผนการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องของบริษัท ย่อมส่งผลบวกต่อเชื่อมั่นในองค์กร เป็นผลให้องค์กรเกิดความมั่นคง และการเติบโตในธุรกิจ ทั้งนี้ สถิติ อาชวานันทกุล (2553) รายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนเป็นวิธีหนึ่งของการรายงานผลงานบริษัทในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นวิธีการที่มีหลักเกณฑ์สร้างความเชื่อมั่นในด้านความโปร่งใสในการรายงาน ก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีต่อบริษัท ประเด็นหลักของการรายงานในรูปแบบนี้ คือ ข้อมูลที่นำเสนอต้องสามารถสร้างยั่งยืนต่อบริษัท และสังคม สิ่งแวดล้อม มีความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล เรียงตามลำดับความสำคัญ และสอดคล้องกับกลยุทธ์ของตัวเอง

ในทางกลับกัน เมื่อวิเคราะห์แต่ละรายการของการรายงานข้อมูลด้านเศรษฐกิจของ 7 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการจัดทำรายงาน โดยพิจารณาจากปริมาณการรายงานข้อมูลต่ำสุด 5 อันดับสุดท้าย คือ ข้อมูลการพยากรณ์รายได้หรือยอดขาย จำนวน 123.53 คำ

ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหนี้หลัก จำนวน 90.33 คำ ข้อมูลการกระจายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุน จำนวน 42.18 คำ ข้อมูลเกี่ยวกับโบนัสหรือหุ้นปันผลที่พนักงานจะได้รับจากกิจการ จำนวน 41.00 คำ และ ข้อมูลด้านภาษีอากร จำนวน 33.71 คำ

จากการวิเคราะห์รายละเอียดของข้อมูล พบว่า ข้อมูลส่วนนี้ได้มีการรายงานชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน ในรายงานประจำปี แบบ 56-1 ของบริษัทแล้ว ซึ่งการจัดทำรายงานดังกล่าวมีหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด ในการรายงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (มาตรฐานการรายงานทางการเงินและมาตรฐานการบัญชี (ฉบับปรับปรุง 2555)) และมีองค์กรที่กำกับดูแล ตรวจสอบคุณภาพของรายงาน (สภาวิชาชีพสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ดังนั้นผู้มีส่วนได้เสียที่ต้องการทราบข้อมูลดังกล่าว จึงสามารถเลือกพิจารณาข้อมูลดังกล่าวจากรายงานดังกล่าว ซึ่งมีความสัมพันธ์กับประเด็นของนักลงทุนในตลาดทุนของประเทศไทย สามารถใช้ข้อมูลทางบัญชีในด้านอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงในงบการเงินเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินใจเลือกหลักทรัพย์ที่นำลงทุนได้ (แก้วมณี อุทิมย์ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์, 2557)

ตาราง 4.4 : ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านสังคม

ด้านสังคม	ประเภทอุตสาหกรรม							จำนวนค่าเฉลี่ยรวม
	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเงิน	สินค้าอุตสาหกรรม	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	ทรัพยากร	บริการ	เทคโนโลยี	
1. ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและสุขภาพของชุมชนที่ตั้งอยู่ที่ตั้งของกิจการ	475.00	270.00	4,122.00	58,625.00	495.71	763.00	0.00	9,719.23
2. ข้อมูลกิจการเพื่อสังคมของกิจการ	5,048.50	4,192.50	6,883.50	5,665.20	4,929.10	1,982.00	7,710.00	4,885.44
3. การรายงานข้อมูลของกิจการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อกิจการต่อผู้ถือหุ้นและสังคมโดยรวม	1,961.00	2,536.50	2,958.00	2,547.75	2,841.90	1,681.25	3,590.00	2,552.19
4. ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน	1,707.00	1,591.67	1,638.00	2,269.67	2,214.22	742.33	2,093.00	1,855.23
5. ข้อมูลด้านการศึกษาและอบรมพัฒนาพนักงาน	412.00	968.67	1,339.00	3,566.25	583.11	1,190.67	8,630.00	1,588.46
6. ข้อมูลการเตรียมความพร้อม สำหรับการเปลี่ยนแปลง	715.00	774.00	800.00	2,098.67	1,254.33	843.67	438.00	1,161.48
7. ข้อมูลนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและการคิดสินบน	1,146.00	836.75	2,231.00	392.25	1,141.75	1,001.67	0.00	972.95
8. ข้อมูลความพึงพอใจงานของพนักงาน	405.00	195.67	1,334.50	387.00	1,022.88	842.50	1,413.00	806.05
9. ผลประโยชน์ที่พนักงานได้รับในสวัสดิการด้านสุขภาพ	311.00	520.00	400.00	1,124.50	830.43	669.50	230.00	700.12

ตาราง 4.4 : ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านสังคม (ต่อ)

ด้านสังคม	ประเภทอุตสาหกรรม							จำนวนค่าเฉลี่ยรวม
	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเงิน	สินค้าอุตสาหกรรม	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	ทรัพยากร	บริการ	เทคโนโลยี	
10. ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยงานที่ให้ข้อมูล	1,412.50	1,930.00	325.00	339.50	577.00	68.50	171.00	644.23
11. ข้อมูลด้านสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน	0.00	0.00	279.50	285.50	909.00	592.50	363.00	625.54
12. ข้อมูลรางวัลด้านสังคมของกิจการ	243.00	780.00	389.50	978.67	239.43	229.00	0.00	438.61
13. หัวข้อนโยบายหรือโปรแกรมที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ	0.00	620.00	0.00	7.00	410.50	578.00	0.00	428.13
14. ข้อมูลนโยบายการต่อต้าน/กีดกันทางการค้า	225.00	246.00	717.00	150.00	370.50	0.00	773.00	362.23
15. ข้อมูลนโยบายการจ้างแรงงานท้องถิ่นของกิจการ	453.50	0.00	174.00	41.00	260.80	456.00	0.00	277.82
16. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนพนักงานหญิงและเยาวชนในกิจการ	0.00	15.00	0.00	188.00	0.00	587.00	0.00	263.33
17. ข้อมูลจำนวนพนักงานของกิจการ	141.00	180.33	83.50	514.50	197.57	339.33	30.00	222.50
18. ข้อมูลนโยบายการรักษาความลับของลูกค้า	0.00	58.00	79.00	94.00	130.00	403.00	378.00	181.71
19. ข้อมูลการลาออกของพนักงาน	54.00	8.00	101.00	0.00	40.00	30.00	31.00	44.75
20. ข้อมูลระดับการศึกษาของพนักงานในบริษัท	0.00	31.50	0.00	0.00	58.00	24.00	0.00	36.25
<b>รวม</b>	<b>14,709.50</b>	<b>15,754.58</b>	<b>23,854.50</b>	<b>79,274.45</b>	<b>18,506.23</b>	<b>13,023.92</b>	<b>25,850.00</b>	<b>27,281.88</b>



จากตาราง 4.2 เมื่อนำค่าเฉลี่ยของปริมาณการรายงานมาวิเคราะห์ด้าน  
สังคม ซึ่งแสดงในตาราง 4.4 แล้วจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ขอบเขตของค่าเฉลี่ยจาก  
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 28 บริษัท ในปี พ.ศ.2555 ปริมาณการรายงานข้อมูลเฉลี่ยสูงสุดตั้งแต่  
9,719.23 คำ จนถึงต่ำสุด 36.25 คำ

จากการวิเคราะห์แต่ละรายการของการรายงานข้อมูลในรายงานการพัฒนาอย่าง  
ยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2555 พบว่า คุณภาพของการรายงานด้านสังคมโดยพิจารณา จากคะแนนเฉลี่ย  
สูงสุด 5 อันดับแรก คือ ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย และสุขภาพของชุมชนที่  
ตั้งอยู่ใกล้ที่ตั้งของกิจการ 9,719.23 คำ ข้อมูลกิจการเพื่อสังคมของกิจการ 4,885.44 คำ การ  
รายงานข้อมูลของกิจการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและสังคมโดยรวม  
2,552.19 คำ ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน 1,855.23 คำ และข้อมูลด้านการศึกษา  
และอบรมพัฒนาพนักงาน 1,588.46 คำ

จากผลการศึกษาพบว่า บริษัทใน 7 กลุ่มอุตสาหกรรม มีปริมาณการรายงาน  
ข้อมูลดังกล่าวสูงเนื่องจากข้อมูลในส่วนดังกล่าวได้มีสถาบันธุรกิจเพื่อสังคมจัดทำคู่มือช่วยบอก  
พิกัดการดำเนินงานควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม “เข้มทิศธุรกิจ” เพื่อเป็นแนวทางใน  
ดำเนินธุรกิจ และจัดทำกรรายงาน ตาม 8 หัวข้อ ดังนี้ 1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี 2) การ  
ประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม 3) การเคารพสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่าง  
เป็นธรรม 4) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 5) การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม 6) การดูแลรักษา  
สิ่งแวดล้อม 7) นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม  
และ 8) การจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยส่วนใหญ่ยังมีความเกี่ยวข้องทางด้าน  
กฎหมาย เช่น ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการ  
ประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติ  
คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2545 เพื่อให้ผู้ทำงานมีสุขภาพอนามัยอันดี มีความปลอดภัยในชีวิตและ  
ร่างกายและได้รับค่าตอบแทนตามสมควร พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 เป็นการ  
กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อกันระหว่างนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างสามารถทำข้อตกลงในเรื่อง  
สิทธิหน้าที่ และผลประโยชน์ในการทำงานร่วมกันได้ รวมทั้งกำหนดวิธีการระงับข้อขัดแย้งหรือ  
ข้อพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้น พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2535 เป็นหลักประกันให้แก่ลูกจ้าง  
และผู้สมัครเข้าประกันตนได้รับการสงเคราะห์เมื่อประสบอันตราย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ หรือตาย  
อันมิใช่เนื่องจากการทำงาน คลอดบุตร ชราภาพ และว่างงาน รวมทั้งการสงเคราะห์บุตร

แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมในทางกลับกัน แต่ละรายการของข้อมูลใน 7 กลุ่มอุตสาหกรรม โดยพิจารณาจากปริมาณการรายงานข้อมูลต่ำสุด 5 อันดับท้าย คือ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนพนักงานหญิงและเยาวชนในกิจการ จำนวน 263.33 คำ ข้อมูลจำนวนพนักงานของกิจการ จำนวน 222.50 คำ ข้อมูลนโยบายการรักษาความลับของลูกค้า จำนวน 181.71 คำ ข้อมูลการลาออกของพนักงาน จำนวน 44.75 คำ และ ข้อมูลระดับการศึกษาของพนักงานในบริษัท จำนวน 36.25 คำ

จากการวิเคราะห์รายละเอียดของข้อมูลดังกล่าว พบว่าลักษณะของข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนพนักงานหญิงและเยาวชน จำนวนพนักงาน เป็นข้อมูลเชิงปริมาณส่งผลให้มีปริมาณการรายงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ส่วนข้อมูลการรักษาความลับของลูกค้า จัดเป็นข้อมูลที่อยู่ในส่วนนโยบายของบริษัทที่ทำการชี้แจงต่อผู้มีส่วนได้เสียให้รับทราบข้อมูล ส่วนข้อมูลการลาออก และระดับการศึกษาของพนักงานในบริษัท ถือเป็นข้อมูลที่มีการกำหนดในส่วนของระเบียบในการรับสมัคร ดังนั้นข้อมูลส่วนที่มีความสำคัญต่อผู้บริหารฝ่ายบุคคล ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายในองค์กรที่ไม่ถือว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการรายงานข้อมูลในประเด็นดังกล่าว

ตาราง 4.5 : ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งแวดล้อม	ประเภทอุตสาหกรรม							จำนวนค่าเฉลี่ยรวม
	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเงิน	สินค้าอุตสาหกรรม	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	ทรัพยากร	บริการ	เทคโนโลยี	
1. ข้อมูลการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม	249.50	1,001.00	1,248.00	873.80	1,932.13	2,395.00	113.00	1,367.86
2. ข้อมูลรายงานของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	832.00	1,293.75	2,389.50	1,133.60	1,508.50	865.50	659.00	1,303.29
3. ข้อมูลการตัดสินใจของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ( เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	15.00	1,366.00	0.00	558.33	806.50	991.00	0.00	707.50
4. ข้อมูลสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือก	61.50	869.00	629.00	560.00	1,008.86	345.00	846.00	692.17
5. ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดและขั้นตอนการจัดการมลภาวะทางอากาศ	0.00	0.00	551.00	722.67	838.75	211.00	0.00	683.60
6. ข้อมูลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของสินค้าและบริการของกิจการ (เช่น มลภาวะที่เกิดจากกิจการ)	0.00	68.00	518.00	876.50	505.33	1,310.00	0.00	599.92
7. ข้อมูลหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม	0.00	0.00	0.00	0.00	571.00	0.00	0.00	571.00
8. ข้อมูลการจัดการน้ำของกิจการ	194.00	491.00	768.50	467.25	787.60	170.00	0.00	559.53
9. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานของกิจการ	0.00	0.00	557.00	0.00	549.00	0.00	0.00	551.67

ตาราง 4.5 : ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

ด้านสิ่งแวดล้อม	ประเภทอุตสาหกรรม							จำนวนค่าเฉลี่ยรวม
	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเงิน	สินค้าอุตสาหกรรม	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	ทรัพยากร	บริการ	เทคโนโลยี	
10. ข้อมูลผลกระทบด้านมลภาวะจากการขนส่งของกิจการ	348.00	0.00	862.00	982.00	278.33	221.00	0.00	544.00
11. ข้อมูลนโยบายการบัญชีด้านสิ่งแวดล้อม	430.00	387.00	738.00	283.00	684.29	236.00	0.00	507.88
12. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ Re-cycle และ Re-use ของกิจการ	576.50	472.50	549.00	609.50	514.29	209.50	556.00	496.53
13. ข้อมูลการจัดการของเสียของกิจการ	0.00	0.00	443.00	593.00	459.00	375.00	450.00	484.13
14. ข้อมูลระบุ (กำหนด) เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยงานที่ให้ข้อมูลความรับผิดชอบ ด้านสิ่งแวดล้อม	561.50	0.00	115.50	466.33	320.75	0.00	0.00	366.91
15. ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม	542.00	0.00	337.50	532.33	276.44	376.00	0.00	357.22
16. ข้อมูลกลยุทธ์สำหรับการใช้สินค้าประเภท Re-cycle ในกิจการ	74.00	86.00	304.00	154.00	916.50	122.00	0.00	312.56
17. ข้อมูลรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ	112.00	72.00	315.00	547.75	222.75	244.50	0.00	281.83
18. ข้อมูลการใช้พลังงานของกิจการ	68.00	129.50	123.50	115.50	382.67	746.50	95.00	262.53
19. ข้อมูลการใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม	16.00	174.00	567.00	146.50	302.00	0.00	0.00	253.00
20. ข้อมูลฟ้องร้อง การโดนลงโทษและค่าปรับด้านสิ่งแวดล้อม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
<b>รวม</b>	<b>4,080.00</b>	<b>6,409.75</b>	<b>11,015.50</b>	<b>9,622.07</b>	<b>12,864.68</b>	<b>8,818.00</b>	<b>2,719.00</b>	<b>7,932.71</b>

เมื่อนำตาราง 4.2 มาพิจารณา ค่าเฉลี่ยของการรายงานมาวิเคราะห์ในด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงในตาราง 4.5 แล้วจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ขอบเขตของค่าเฉลี่ยจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 28 บริษัท ในปี พ.ศ.2555 มีปริมาณการรายงานข้อมูลเฉลี่ยสูงสุดตั้งแต่ 1,367.86 คำ จนถึงต่ำสุด คือไม่มีการรายงาน

จากการวิเคราะห์แต่ละรายการของการรายงานข้อมูลในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ในปี พ.ศ.2555 พบว่า คุณภาพของการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยพิจารณา จากคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ ข้อมูลการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม จำนวน 1,367.86 คำ ข้อมูลรายงานของบริษัทที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 1,303.29 คำ ข้อมูลการตัดสินใจของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) จำนวน 707.50 คำ ข้อมูลสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือก จำนวน 692.17 คำ และ ข้อมูลเกี่ยวกับชนิด และขั้นตอนการจัดการมลภาวะทางอากาศ จำนวน 683.60 คำ

จากผลการศึกษาข้อมูลดังกล่าว ของบริษัทใน 7 กลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า บริษัทมีความพยายามที่จะแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงนโยบาย และการปฏิบัติที่สื่อให้เห็นถึงการสนับสนุนความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยการซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานทางเลือก โดยเฉพาะขั้นตอนการจัดการมลภาวะทางอากาศ ที่มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย เกี่ยวกับการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม ขั้นตอนการจัดการมลภาวะทางอากาศ เช่นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ตาม กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) กำหนดวิธีการควบคุมการปล่อยของเสียมลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในการประกอบกิจการโรงงาน ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ 9 (พ.ศ.2538) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 เรื่อง กำหนด ค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ในทางกลับกัน เมื่อวิเคราะห์แต่ละรายการของข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ของ 7 กลุ่มอุตสาหกรรมมีการรายงาน โดยพิจารณาจากมีปริมาณการรายงานข้อมูลเฉลี่ยต่ำสุด 5 อันดับท้าย คือ ข้อมูลกลยุทธ์สำหรับการใช้สินค้าประเภท Re-cycle ในกิจการ จำนวน 312.56 คำ ข้อมูลรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ จำนวน 281.83 คำ ข้อมูลการใช้พลังงานของกิจการ จำนวน

262.53 คำ ข้อมูลการใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 253.00 คำ อันดับสุดท้าย ข้อมูลฟ้องร้องการโดนลงโทษและค่าปรับด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการรายงานข้อมูล

จากการวิเคราะห์รายละเอียดของข้อมูล พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ข้อมูลกลยุทธ์สำหรับการใช้สินค้าประเภท Re-cycle ในกิจการ รางวัลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ และข้อมูลการใช้พลังงานของกิจการ ข้อมูลส่วนนี้จัดเป็นส่วนที่จะสื่อให้เห็นถึงความพยายามขององค์กรในการที่จะแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในเชิงประจักษ์ สามารถตรวจสอบได้หากมีการปฏิบัติได้จริงตามที่รายงาน จึงส่งผลให้ปริมาณการรายงานข้อมูลส่วนนี้ต่ำ ประเด็นข้อมูลการใช้จ่ายด้าน สิ่งแวดล้อม และข้อมูลฟ้องร้อง การโดนลงโทษและค่าปรับด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีปริมาณการรายงานต่ำสุด และไม่มีการรายงานข้อมูลเลยนั้น สัมพันธ์กับงานวิจัยของ จงจิตต์ พิมพาลัย (2555) พบว่า เกิดจากปัจจัยการริเริ่มในระดับชาติ ปัจจัยทางกฎหมาย ทั้งในประเทศและกฎหมายสากล รวมทั้งปัจจัยเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี ปัจจัยเกี่ยวกับแรงกระตุ้นจากสังคม ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง รวมทั้งแรงกระตุ้นจากนักลงทุน ปัจจัยเหล่านี้ภาครัฐต้องมีการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายต่างประเทศ หรือหลักปฏิบัติสากลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาปรับให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในประเทศไทย ถ้าภาครัฐมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน นักบัญชีจะสามารถกำหนดแนวทางการปฏิบัติด้านการจัดทำบัญชี และการสอบบัญชีในเรื่องการบัญชีสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยได้ในอนาคตทั้งระยะสั้นและระยะยาวในแผนงานประจำปีของบริษัท และการกำหนดแผนงานควรมีเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ทางด้านระบบการบริหารสิ่งแวดล้อมให้กับส่วนงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเกี่ยวกับโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดหาเงินทุนและการจัดทำงบประมาณเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม จากข้อมูลดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้มีปริมาณการรายงานข้อมูลดังกล่าวต่ำ

#### 4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูล ในรายงานการพัฒนายั่งยืนของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หลังจากเก็บข้อมูลในกระดาษทำการเพื่อตรวจสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืน ผ่านรายงานการพัฒนายั่งยืน และรายงานที่จัดทำโดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของGRI ในปี พ.ศ.2555 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยแสดงในรูปของการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นโดยภาพรวมของ

ของกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Model) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงานของกิจการ ระหว่างตัวแปรตาม คือ ปริมาณการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในปี พ.ศ.2555 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการนับจำนวนคำ กับตัวแปรต้น คือ ปัจจัย 9 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดของกิจการ ประเภทอุตสาหกรรม อายุของกิจการ ประเทศผู้ก่อตั้ง โครงสร้างการเป็นเจ้าของ โครงสร้างการเงิน โครงสร้างกรรมการอิสระ ความสามารถในการก่อกำหนด/ชำระหนี้ และ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี โดยทดสอบความสัมพันธ์ตามสมการ ดังต่อไปนี้

$$Y' = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + \text{error}$$

โดย  $Y'$  = ปริมาณการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2555 (นับจำนวนคำ)

- $x_1$  = ขนาดของกิจการ (SET100 ; Non SET100)
- $x_2$  = ประเภทอุตสาหกรรม (อุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ; ต่ำ)
- $x_3$  = อายุของกิจการ (จำนวนปีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์)
- $x_4$  = ประเทศผู้ก่อตั้ง (ในประเทศ / ต่างประเทศ)
- $x_5$  = โครงสร้างการเป็นเจ้าของ (ภาครัฐบาล / ภาคเอกชน)
- $x_6$  = โครงสร้างการเงิน (หนี้สินรวม / ส่วนของเจ้าของ)
- $x_7$  = โครงสร้างกรรมการอิสระ (กรรมการภายใน / กรรมการภายนอก)
- $x_8$  = ความสามารถในการก่อกำหนด / ชำระหนี้ (หนี้สินรวม / สินทรัพย์รวม)
- $x_9$  = ประเภทสำนักงานสอบบัญชี (Big 4 / Non Big 4)
- error = error

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในปี พ.ศ.2555 กับตัวแปรต้น 9 ตัว ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังตาราง 4.7

ตาราง 4.6 : แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ในภาพรวม

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
	B	Std. Error	Coefficients		
1 (Constant)	-720678.188	1137759.242		-.633	.534
ขนาดกิจการ	26151.562	14222.444	.427	1.839	.083*
ประเภทอุตสาหกรรม	9935.898	12589.705	.229	.789	.440
อายุของกิจการ	261.536	445.169	.123	.587	.564
ประเทศผู้ก่อตั้ง	713.148	13114.781	.014	.054	.957
โครงสร้างการเป็นเจ้าของ	925.256	17179.526	.013	.054	.958
โครงสร้างการเงินของกิจการ	-1451.263	1925.170	-.324	-.754	.461
โครงสร้างกรรมการอิสระของกิจการ	-1240.243	2307.007	-.132	-.538	.597
ความสามารถในการก่อหนี้	2.498	54563.052	.000	.000	1.000
ประเภทสำนักงานสอบบัญชีของกิจการ	24666.062	12845.661	.440	1.920	.071*

\* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1

จากตาราง 4.7 เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนในภาพรวม ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน กับตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลประกอบด้วย 9 ตัวแปร พบว่า ค่าสถิติจากสมการถดถอยแบบพหุคูณของคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรายงานข้อมูลกับขนาดกิจการ มีค่าเท่ากับ .083 ประเภทอุตสาหกรรมมีค่าเท่ากับ .440 อายุของกิจการมีค่าเท่ากับ .564 ประเทศผู้ก่อตั้ง มีค่าเท่ากับ .957 โครงสร้างการเป็นเจ้าของ มีค่าเท่ากับ .958 โครงสร้างการเงินของกิจการ มีค่าเท่ากับ .461 โครงสร้างกรรมการอิสระของกิจการ(กรรมการภายนอก) มีค่าเท่ากับ .597 ความสามารถในการก่อหนี้/ชำระหนี้ของกิจการ มีค่าเท่ากับ 1.000 และ ประเภทสำนักงานตรวจสอบบัญชีของกิจการ มีค่าเท่ากับ .071 ดังนั้นตัวแปรต้น 2 ตัวแปร ที่ถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 คือ ขนาดกิจการ และ ประเภทสำนักงานตรวจสอบบัญชีของกิจการ แสดงว่า ขนาดกิจการ และ ประเภทสำนักงานตรวจสอบบัญชีของกิจการ ส่งผลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ ในภาพรวม



ปัจจัยดังกล่าวสามารถสะท้อนถึงการส่งเสริมความเชื่อมั่นในองค์กร ความถูกต้องโปร่งใส และมั่นคงทางเศรษฐกิจของบริษัท สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรวรรณ มั่นนาภินันท์ (2552) เพื่อให้บริษัทเกิดภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาของผู้มีส่วนได้เสีย บริษัทในกลุ่ม SET100 ร้อยละ 81 และบริษัทขนาดกลาง ร้อยละ 77 ใช้บริการสอบบัญชีจากบริษัทสอบบัญชีในกลุ่ม Big 4 งบการเงินสามารถแสดงถึงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการ และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจ พิจารณาถึงแนวโน้มการเจริญเติบโตทางธุรกิจของบริษัท และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และ ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ ไพบลีย์ ผจงวงศ์ และ ศศิวิมล มีอำพล (2552) พบว่า ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม แต่มีความขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุธิตา กิ่งแก้ว (2553) ที่พบว่า ขนาดของกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล

**ตาราง 4.6.1 : แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ด้านเศรษฐกิจ**

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
	B	Std. Error	Coefficients		
(Constant)	28716.511	109747.702		.262	.797
ขนาดกิจการ	419.493	1371.890	.064	.306	.763
ประเภทอุตสาหกรรม	1629.300	1214.397	.352	1.342	.196
อายุของกิจการ	-17.500	42.941	-.077	-.408	.688
ประเทศผู้ก่อตั้ง	3875.871	1265.045	.734	3.064	.007*
โครงสร้างการเป็นเจ้าของ	3892.241	1657.129	.526	2.349	.030*
โครงสร้างการเงินของกิจการ	-19.426	185.701	-.041	-.105	.918
โครงสร้างกรรมการอิสระของกิจการ (กรรมการภายนอก)	504.337	222.533	.505	2.266	.036*
ความสามารถในการก่อกู้/ชำระหนี้ ของกิจการ	2216.390	5263.125	.169	.421	.679
ประเภทสำนักงานสอบบัญชี ของกิจการ	-603.875	1239.086	-.101	-.487	.632

\* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1

จากตาราง 4.7.1 เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ โดยพิจารณาปัจจัยทั้ง 9 ตัว ที่เป็นตัวแปรต้น โดยวิเคราะห์ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 ในด้านเศรษฐกิจ พบตัวแปรต้น 3 ตัว คือ ประเทศผู้ก่อตั้ง มีค่าเท่ากับ .007 โครงสร้างการเป็นเจ้าของ มีค่าเท่ากับ 0.30 และ โครงสร้างกรรมการอิสระของกิจการ (กรรมการภายนอก) มีค่าเท่ากับ .036 ส่งผลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญในด้านเศรษฐกิจ การที่พบผลการทดสอบความสัมพันธ์ของ 3 ตัวแปรดังกล่าว เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวสามารถสะท้อนถึง การเติบโต ความมั่นคง และเป็นการส่งเสริมความเชื่อมั่นในทางธุรกิจ โดย วีรวรรณ มั่นนาภินันท์ (2552) พบว่า ผู้มีส่วนได้เสียใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจพิจารณาถึงแนวโน้มการเจริญเติบโตทางธุรกิจของบริษัท และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้ง 2 ปัจจัย ส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัท

ตาราง 4.6.2 : แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ด้านสังคม

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
	B	Std. Error	Coefficients		
1 (Constant)	-974126.787	1093507.996		-.891	.385
ขนาดกิจการ	23517.123	13669.286	.396	1.720	.102
ประเภทอุตสาหกรรม	9212.963	12100.050	.219	.761	.456
อายุของกิจการ	367.583	427.854	.179	.859	.402
ประเทศผู้ก่อตั้ง	-5007.421	12604.704	-.104	-.397	.696
โครงสร้างการเป็นเจ้าของ	-2955.539	16511.357	-.044	-.179	.860
โครงสร้างการเงินของกิจการ	-1336.297	1850.294	-.308	-.722	.479
โครงสร้างกรรมการอิสระของกิจการ (กรรมการภายนอก)	-2291.374	2217.279	-.252	-1.033	.315
ความสามารถในการก่อหนี้/ชำระหนี้ ของกิจการ	586.789	52440.913	.005	.011	.991
ประเภทสำนักงานสอบบัญชี ของกิจการ	25352.131	12346.050	.467	2.053	.055*

\* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1

จากตาราง 4.7.2 เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนในด้านสังคม โดยพิจารณาปัจจัยตัวแปรต้น ทั้ง 9 ตัวแปร โดยวิเคราะห์ที่นัยสำคัญที่ 0.1 ในด้านสังคม พบตัวแปรต้น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 คือ ประเภทสำนักงานตรวจสอบบัญชีของกิจการ มีค่าเท่ากับ .055 สอดรับกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในภาพรวม

ตาราง 4.6.3 : แสดงการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ด้านสิ่งแวดล้อม

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized	t	Sig.
	B	Std. Error	Coefficients		
1 (Constant)	224732.089	210009.549		1.070	.299
ขนาดกิจการ	2214.946	2625.203	.196	.844	.410
ประเภทอุตสาหกรรม	-906.364	2323.829	-.113	-.390	.701
อายุของกิจการ	-88.547	82.170	-.227	-1.078	.295
ประเทศผู้ก่อตั้ง	1844.699	2420.749	.202	.762	.456
โครงสร้างการเป็นเจ้าของ	-11.445	3171.026	.000	-.004	.997
โครงสร้างการเงินของกิจการ	-95.541	355.351	-.116	-.269	.791
โครงสร้างกรรมการอิสระของกิจการ (กรรมการภายนอก)	546.794	425.831	.317	1.284	.215
ความสามารถในการก่อนี้/ชำระหนี้ ของกิจการ	-2800.681	10071.342	-.123	-.278	.784
ประเภทสำนักงานสอบบัญชี ของกิจการ	-82.194	2371.074	-.008	-.035	.973

\* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1

จากตาราง 4.7.3 เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาปัจจัยตัวแปรต้นทั้ง 9 ตัวแปร โดยทำการวิเคราะห์ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 ในด้านสิ่งแวดล้อม ผลการทดสอบไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตัวแปรต้นทั้ง 9 ตัวแปร กับปริมาณการรายงานข้อมูล การที่ผลการทดสอบไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นทั้ง 9 ตัวแปร อาจเกิดจากข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย เนื่องจากเป็นการรายงานในรูปแบบนี้เป็นการรายงานแบบสมัครใจ

(Voluntary Reporting) ตามร่างคู่มือ“เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม” (CSR Guidelines) ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้จัดทำเป็นช่วยบอกพิเคราะห์การดำเนินงานที่มีเป้าหมายด้านธุรกิจควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม

#### 4.3 ความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในการทดสอบความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดที่บ่งชี้ถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานไว้ 4 ด้าน คือ

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (ROA)
2. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)
3. อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)
4. อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนในกำไร ( $\Delta$  PROFIT)

จากการทดสอบ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าว ไม่พบความสัมพันธ์ใดจากปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน และรายงานที่จัดทำโดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของGRI โดยแยกจากรายงานประจำปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 ในปี พ.ศ.2555 กับผลการดำเนินงานของบริษัทแต่อย่างใด ดังข้อมูลที่น่าสนใจตามตารางที่ 4.8

ตาราง 4.7 ความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน  
กับผลการดำเนินงาน

		ROA	ROE	EPS	Profit
Sustainable Development Report	Pearson	.100	.114	.035	.114
	Sig	.611	.563	.861	.564
Economic	Pearson	-.010	.078	.014	.162
	Sig	.960	.692	.945	.409
Social	Pearson	.078	.096	.034	.049
	Sig	.693	.625	.864	.803
Environment	Pearson	.140	.067	.002	.264
	Sig	.477	.735	.991	.174

\*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1

จากตารางที่ 4.8 เป็นผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการรายงานข้อมูลในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน และรายงานที่จัดทำโดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของGRI แยกจากรายงานประจำปี ในปี พ.ศ.2555 กับผลการดำเนินงานของบริษัทตามตัวชี้วัดที่กำหนด 4 ด้าน คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) และอัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนในกำไร (  $\Delta$  PROFIT) ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์จากรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าว มีความสำคัญต่อผู้บริหารของบริษัท ในการที่จะใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าว เพื่อการบริหารจัดการให้บริษัทสามารถเติบโตได้ในทางธุรกิจ มากกว่า ผู้มีส่วนได้เสีย ที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวเพียงเพื่อการวิเคราะห์ถึงการเติบโตของบริษัท จากการบริหารจัดการของผู้บริหาร ซึ่งไม่สัมพันธ์กับผลการศึกษาในอดีตของ สุทธิเพ็ญ ดีสวัสดิ์ (2553) พบว่า อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ อัตราส่วนกำไรสุทธิเป็นอัตราส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งในการวัดผลการดำเนินงานของบริษัทและวัดผลในการทำกำไร ซึ่งนักลงทุนมักใช้อัตราส่วนจากกำไรสุทธิหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกำไรสุทธิเป็นเกณฑ์ในการวัดผลการดำเนินงานเพื่อคาดคะเนและตัดสินใจลงทุนในอนาคต อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนจาก

สินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่วัดความสามารถในการทำกำไรโดยไม่สนใจที่มาของเงินทุนในการจัดหาสินทรัพย์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สำคัญที่นักลงทุนนำไปใช้ประเมินประสิทธิภาพในการลงทุน เพราะอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เป็นตัวสนับสนุนความสามารถในการดำเนินงานเพื่อสร้างผลกำไรให้แก่กิจการได้โดยตรง ทำให้ให้นักลงทุนนำอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มาประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นอัตราส่วนที่สำคัญ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นจากผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งผู้ถือหุ้นนั้น เป็นผู้มีส่วนได้เสียที่มีความสำคัญต่อกิจการ เพราะการระดมทุนที่กิจการได้รับ ส่วนหนึ่งมาจากนักลงทุนที่สนใจลงทุนในกิจการ ซึ่งผลการดำเนินงานของกิจการส่งผลถึงความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น และ บุรณภพ สมเศรษฐ์ (2555) พบว่า ปัจจัยการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญ

#### 4.4 สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูล 9 ปัจจัย คือ ขนาดของกิจการ ประเภทอุตสาหกรรม อายุของกิจการ ประเทศผู้ก่อตั้ง โครงสร้างการเป็นเจ้าของ โครงสร้างการเงิน โครงสร้างกรรมการอิสระ ความสามารถในการก่อหนี้/ชำระหนี้ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี โดยพบว่า ขนาดของกิจการ และ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี เป็น 2 ปัจจัย ที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตามไม่พบความสัมพันธ์ใดๆ ระหว่างปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงานของกิจการ (อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิต่อหุ้น อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนในกำไร) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผ่านรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน และรายงานที่จัดทำโดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของGRI ในปี พ.ศ. 2555 จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้ทดสอบปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลกับปริมาณการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนตามสมมติฐานทั้ง 13 ข้อ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังแสดงในตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 : สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานการศึกษา	ผลการทดสอบ
H1 : ขนาดของกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ยอมรับสมมติฐาน
H2 : ประเภทอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ปฏิเสธสมมติฐาน
H3 : จำนวนปีที่จดทะเบียนมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ปฏิเสธสมมติฐาน
H4 : ลักษณะของประเทศผู้ก่อตั้งมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ปฏิเสธสมมติฐาน
H5 : โครงสร้างการเป็นเจ้าของมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ปฏิเสธสมมติฐาน
H6 : โครงสร้างการเงินมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ปฏิเสธสมมติฐาน
H7 : โครงสร้างกรรมการอิสระมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ปฏิเสธสมมติฐาน
H8 : ความสามารถในการก่อกัน/ชำระหนี้มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	ปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 4.8 : สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา (ต่อ)

สมมติฐานการศึกษา	ผลการทดสอบ
H9 : ประเภทสำนักงานสอบบัญชีมีอิทธิพล ต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน	ยอมรับ สมมติฐาน
H10.1 : ปริมาณของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์ต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด	ปฏิเสธ สมมติฐาน
H10.2 : ปริมาณของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์ต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	ปฏิเสธ สมมติฐาน
H10.3 : ปริมาณของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์ต่ออัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิต่อหุ้น	ปฏิเสธ สมมติฐาน
H10.4 : ปริมาณของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์ต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนในกำไร	ปฏิเสธ สมมติฐาน

จากวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาในครั้งนี้ คือ การศึกษาขอบเขต ลักษณะ และปริมาณของการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และการทดสอบความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงาน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาตามตารางที่ 4.10 ดังนี้



ตารางที่ 4.9 : สรุปผลการศึกษา

หัวข้อ	วัตถุประสงค์การศึกษา	ผลการศึกษา
1.	ขอบเขต ของการรายงาน ข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	การศึกษาพบว่า มีบริษัท จำนวน 28 บริษัท (ร้อยละ 61.23) มีการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2.	ปริมาณของการรายงาน ข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีจำนวนเฉลี่ย จำนวน 1,443.03 คำ ต่อบริษัท แบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรม ดังนี้ อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 93,297.82 คำ สินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 40,033.50 คำ ทรัพยากร จำนวน 36,214.50 คำ บริการ จำนวน 31,820.58 คำ เทคโนโลยี จำนวน 31,805.00 คำ ธุรกิจการเงิน จำนวน 27,502.83 คำ เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 22,159.00 คำ และสินค้าอุปโภคบริโภค ไม่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
3.	ลักษณะของการรายงาน ข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน	การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนถูกแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
4.	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณ การรายงานข้อมูลการพัฒนา อย่างยั่งยืน ในรายงานการ พัฒนาอย่างยั่งยืน	ขนาดของกิจการ และ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน
5.	ความสัมพันธ์ของปริมาณ การรายงานข้อมูลการพัฒนา อย่างยั่งยืน กับผลการ ดำเนินงาน	การศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงาน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

## บทที่ 5

### สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขอบเขต เนื้อหา และปริมาณการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน และทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน รวมทั้งทดสอบความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนกับผลการดำเนินงานของกิจการ ผ่านรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การศึกษานี้ใช้รายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยอ้างอิงตามกรอบการรายงานของมาตรฐานสากลของGRI ในปี พ.ศ.2555 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนของกิจการ จำนวน 28 บริษัท จาก 8 อุตสาหกรรม โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบเก็บข้อมูลการวัดระดับการรายงานข้อมูลการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัท ซึ่งผู้วิจัยประยุกต์มาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยวิธีการนับคำ (Word Count) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ในการตอบวัตถุประสงค์ของขอบเขต เนื้อหา และปริมาณการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน การวิเคราะห์ด้วยวิธีสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ในการทดสอบความสัมพันธ์ปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากนั้นใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Model) ในบทสุดท้ายนี้จะมีหัวข้อในการนำเสนออันประกอบด้วย บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา ประโยชน์ที่ได้รับของการศึกษา ข้อจำกัดในการศึกษา และข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

#### 5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา

บทสรุปและการอภิปรายผลของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอ

ตามลำดับการตอบคำถามวิจัยที่ระบุไว้ในบทที่ 1 รวมทั้งการอภิปรายผลการศึกษาที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตซึ่งผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่ได้ศึกษาไว้ในบทที่ 2 ดังนี้

### 5.1.1 ขอบเขต ลักษณะและปริมาณของการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย

ผลสรุปการศึกษาพบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 497 บริษัท มีการรายงานข้อมูลการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน จำนวน 28 บริษัท (คิดเป็นร้อยละ 61.23 ของจำนวนบริษัททั้งหมด) และพบว่ามีปริมาณการรายงานการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ของ 8 กลุ่มอุตสาหกรรมมีจำนวนเฉลี่ย 1,443.03 คำ ต่อบริษัท เมื่อแบ่งตามประเภทของอุตสาหกรรมทั้ง 8 อุตสาหกรรม โดยทำการเรียงลำดับจากปริมาณการรายงานข้อมูลมากที่สุดไปน้อยที่สุดได้ดังนี้ บริษัทในอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีจำนวนคำเฉลี่ยเท่ากับ 93,297.82 คำ บริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีจำนวนเฉลี่ยเท่ากับ 40,033.50 คำ บริษัทในอุตสาหกรรมทรัพยากร มีจำนวนคำเฉลี่ยเท่ากับ 36,214.50 คำ บริษัทในอุตสาหกรรมบริการมีจำนวนคำเฉลี่ยเท่ากับ 31,820.58 คำ บริษัทในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี มีจำนวนคำเฉลี่ยเท่ากับ 31,805 คำ บริษัทในอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน มีจำนวนคำเฉลี่ยเท่ากับ 27,502.83 คำ เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 22,159 คำ และบริษัทในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ไม่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน

การอภิปรายผลจากการศึกษาในครั้งนี้กับการศึกษางานวิจัยในอดีต พบว่า จำนวนของบริษัทที่มีการรายงานข้อมูลการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ร้อยละ 61.23 ) มีจำนวนบริษัทที่รายงานข้อมูลดังกล่าวเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบการศึกษาในอดีตของ พุกษา พึ่งจิตต์ประไพ (2551) พบว่าการศึกษาในครั้งนี้มีจำนวนการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้นอีกเช่นกัน โดยงานวิจัยของงานวิจัยในอดีตดังกล่าวมีจำนวนของบริษัทที่มีการจัดทำรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเพียงร้อยละ 40-49 จึงอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นจากเดิม เนื่องจากพบว่าจำนวนบริษัทที่มีการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากเดิม ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าร้อยละ 85.71 เป็นของบริษัทชั้นนำ 100 บริษัท (SET100) ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และทำการรายงานข้อมูลการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ในปี พ.ศ.2555

นอกจากนี้ผลการศึกษาในครั้งนี้ยังพบว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน สูงเป็นอันดับ 1 ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ อลิสร่า ผลาวรรณ์ ( 2547) ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการรายงานข้อมูลของบริษัทในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงานเป็นกลุ่มที่มีการรายงานข้อมูลเฉลี่ยสูงสุด และงานวิจัยของ Im (2011) ยังพบอีกว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงานเป็นอุตสาหกรรมที่มีร้อยละการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในสัดส่วนมากที่สุด จากการประเมินค่าความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ โดยสืบสวนจากรายงานบนเว็บไซต์ แต่ผลการศึกษาครั้งนี้กลับพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีระดับการรายงานข้อมูลเฉลี่ยรองเป็นอันดับ 2 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พุกษา พึ่งจิตต์ประไพ (2551) ที่พบว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงาน มีการรายงานข้อมูลต่ำที่สุด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 107 บริษัท ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงาน กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง การที่กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงานมีปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสูงนั้น อาจเป็นเพราะว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง และอาจจะเป็นเพราะว่าบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงานเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับทรัพยากรของประเทศเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้บริษัทต้องรายงานข้อมูลในทุกด้านๆ ตามที่หน่วยงานของรัฐบาล และกฎหมายกำกับดูแล

สำหรับอุตสาหกรรมที่มีปริมาณการรายงานข้อมูลน้อยที่สุดในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวนเฉลี่ย 22,159.00 คำ และสินค้าอุปโภคบริโภค ไม่มีการจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยผลลัพธ์ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) และ อลิสร่า ผลาวรรณ์ (2547) ซึ่งพบว่าบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารมีปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับสูง และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างอยู่ในอันดับ 6 ส่วนสาเหตุของความแตกต่างที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากจำนวนบริษัทที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นบริษัทที่มีการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืนไม่มากนัก และการเก็บข้อมูลจากสื่อที่ต่างกัน จึงทำให้ผลลัพธ์ที่แสดงถึงปริมาณการเก็บรวบรวมข้อมูลภายในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวมีปริมาณการรายงานข้อมูลในระดับต่ำสุด โดยพบว่าประเด็นที่มีปริมาณข้อมูลการรายงานการรายงานสูงสุด คือ ด้านสังคม ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 27,281.88 คำ และการรายงานต่ำสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5,190.15 คำ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนด้านสังคมในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านข้อมูลทั่วไป ด้านแรงงาน ด้านโอกาสและสิทธิมนุษยชน ด้านลูกค้าและชุมชน และด้านจริยธรรม เป็นข้อมูลอ้างอิงจากงานวิจัยในอดีต จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนตามด้านล่าง พบว่า ข้อมูลด้านแรงงานมีปริมาณการรายงานน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.25 ค่า คิดเป็นร้อยละ 0.13 ของปริมาณการรายงานข้อมูลทั้งหมดในด้านสังคม ซึ่งเป็นข้อมูลในส่วนของระดับการศึกษาของพนักงานในบริษัท และจากการศึกษาในครั้งนี้ยังพบว่า การรายงานข้อมูลด้านลูกค้าและชุมชน ซึ่งเป็นข้อมูลในส่วนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและสุขภาพของชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้ที่ตั้งกิจการ มีปริมาณการรายงานมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9,719.23 ค่า คิดเป็นร้อยละ 35.63 ของปริมาณการรายงานข้อมูลทั้งหมดในด้านสังคม ซึ่งผลของการศึกษาที่พบไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ อังคณา อธิรณไพบูรณ์ (2548) พบว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรและพลังงานที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี พ.ศ.2546 จำนวน 17 บริษัท มีปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี สำหรับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ด้านสังคมพบว่า ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรบุคคลมีการเปิดเผยมากที่สุด ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าบริษัทโดยส่วนใหญ่มีการจัดทำและรายงานถึงนโยบายการปฏิบัติต่อแรงงานเพื่อนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิผลและก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ด้วยการให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนามาตรฐานการดำรงชีวิต การคำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและการได้รับความมั่นคงจากการจ้างงาน เป็นต้น ดังนั้นหากบริษัทไม่มีการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมอาจจะเกิดปัญหาต่อองค์กร และสังคมได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศกฤษ ประไพ (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การเปิดเผยข้อมูลจึงเป็นการเปิดเผยตามความสมัคร บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์และบริการมากที่สุด การเปิดเผยน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้พลังงาน

### 5.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน ในรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย

ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษานี้ได้นำมาจากการศึกษางานวิจัยในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งมีการนำมาใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการรายงาน ทั้งในเรื่องทั่วไปที่ควรรายงานตามร่างคู่มือช่วยบอกพิถีการดำเนินงานที่มีเป้าหมายด้านธุรกิจควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคมที่

เรียกว่า “เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม” (CSR Guidelines) สถาบันพัฒนาธุรกิจเพื่อสังคม:CSRI, (2012) รวมถึงการรายงานในเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กร จำนวน 9 ตัวแปร ประกอบด้วย ขนาดของกิจการ ประเภทอุตสาหกรรม จำนวนปีที่จดทะเบียน ลักษณะของประเทศผู้ก่อตั้ง โครงสร้างการเป็นเจ้าของ โครงสร้างการเงิน โครงสร้างกรรมการอิสระ ความสามารถในการก่อหนี้/ชำระหนี้ และ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี

การอภิปรายผลการศึกษาระยะแรกพิจารณาโดยพิจารณาผ่านสมมติฐาน การศึกษาและผลการทดสอบที่มีการยอมรับและปฏิเสธสมมติฐาน ดังนี้ ผลลัพธ์ที่พบว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

สมมติฐานข้อที่ 1 (H1) ระบุว่า ขนาดของกิจการมีอิทธิพลต่อปริมาณการ รายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า พบว่าขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์กับปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยผลที่ได้มีความสอดคล้องกับการวิจัยของ Camfferman and Cooke (2002) ศึกษาเปรียบเทียบการเปิดเผย ข้อมูลในรายงานประจำปี ของบริษัทในประเทศอังกฤษและประเทศเนเธอร์แลนด์ พบว่าขนาดของ กิจการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของทั้งสองประเทศเหมือนกัน บุญทริกา ใจกระจ่าง (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินของ ธนาคารพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าขนาดของ กิจการเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีสาระสำคัญ ณิชวรณ วิชัยดิษฐ, ไพบูรณ์ ผงวงษ์ และ ศศิวิมล มีอำพล (2552) พบว่าขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิง บวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ลูติมา กิ่งแก้ว (2553) พบความสัมพันธ์ระหว่างกับคุณลักษณะขนาดของกิจการ กับระดับการเปิดเผยข้อมูลด้าน สิ่งแวดล้อม และ มั่นทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ศึกษาขอบเขตของการรายงานไตรกัปปิยะ Triple Bottom Line (TBL) ในรายงานประจำปี ของ 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตของการรายงานไตรกัปปิยะ และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานไตรกัปปิยะ โดยพบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข้อมูลไตร กัปปิยะกับขนาดของบริษัท

สมมติฐานข้อที่ 9 (H9) ประเภทสำนักงานสอบบัญชีมีอิทธิพลต่อปริมาณการ รายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาพบว่า ยอมรับสมมติฐาน ซึ่งอาจจะ กล่าวได้ว่ากิจการที่ได้รับการตรวจสอบจากสำนักงานสอบบัญชี Big 4 นั้นมีความสามารถในการ

รายงานข้อมูลได้ตรงกับข้อบังคับที่กำหนด โดยหน่วยงานกำกับดูแลได้ศึกษากิจการที่ใช้บริการจากสำนักงาน สอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Singhvi & Desai (1971); Eng & Mak (2003) และ พฤษภา พึงจิตต์ประไพ (2551) ที่พบว่าการใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชี Big 4 มีระดับการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับสูง จึงอาจกล่าวได้ว่าการเลือกใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชีที่แตกต่างกันจะมีอิทธิพลต่อจำนวนข้อมูลที่ทำการรายงานไว้ในรายงานทางการเงิน ตลอดจนรายงานประจำปีของกิจการ เพราะกิจการที่เลือกใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชี Big 4 ต้องการมาตรฐานการรายงานข้อมูลให้อยู่ในระดับสูง เนื่องจากเป็นกิจการที่มีจำนวนเม็ดเงินลงทุนสูง เพราะฉะนั้นกิจการจึงใส่ใจในข้อมูลที่กิจการทำการรายงานในรายงานประจำปีด้วยเช่นกัน เพราะเป็นการรายงานให้กับผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น หรือผู้ใช้งบการเงินรายอื่นๆ รับทราบ

สำหรับสมมติฐานที่ประกอบด้วย ประเภทอุตสาหกรรม (H2), จำนวนปีที่จดทะเบียน (H3), ลักษณะของประเทศผู้ก่อตั้ง (H4), โครงสร้างการเป็นเจ้าของ (H5), โครงสร้างการเงิน (H6), โครงสร้างกรรมการอิสระ (H7) และ ความสามารถในการก่อหนี้ (H8) มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนในรายงานการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของกิจการ โดยปัจจัยทั้ง 7 ตัว ดังกล่าวเป็นปัจจัยที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดการ การดำเนินงานของกิจการเพียงอย่างเดียว ดังนั้นผลจากการศึกษาจึงพบว่าปัจจัยทั้ง 7 ตัว ไม่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีต ตามสมมติฐานข้างต้น ดังนั้น ประเด็นของประเภทอุตสาหกรรม โดยงานวิจัยของ ฉวีวรรณ วิชัยดิษฐ ไพบลีย์ ผงวงส์ และ ศศิวิมล มีอำพล (2552) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมผลการศึกษาพบว่า ประเภทอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมแตกต่างกัน มีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสมมติฐานของจำนวนปีที่จดทะเบียน (อายุกิจการ) ซึ่งงานวิจัยของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ศึกษาขอบเขตของการรายงานไตรกัปปียะ (Triple Bottom Line: TBL) ในรายงานประจำปี ของ 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างขอบเขตของการรายงานไตรกัปปียะ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการรายงานไตรกัปปียะ ขอบเขตของการรายงานไตรกัปปียะ ในรายงานประจำปีของ 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าระหว่างอายุมีความสัมพันธ์ต่อการรายงานข้อมูลไตรกัปปียะ โดยผู้มีส่วนได้เสียที่อยู่ในประเทศไทย (ประเทศกำลังพัฒนา) มีอิทธิพลต่อการเรียกร้องให้บริษัทดำเนินการรายงาน

ไทรกัปปียะ น้อยกว่าผู้มีส่วนได้เสียในประเทศที่พัฒนาแล้ว The USA and Japan see Ho and Taylor (2007) สมมติฐานต่อมา คือ ลักษณะของประเทศผู้ก่อตั้ง โดยงานวิจัยของ อติสรา ผลาวรรณ (2547) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยลักษณะของข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์เป็นลบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล ส่วนสมมติฐานของโครงสร้างการเป็นเจ้าของ ซึ่งพบงานวิจัยของ Eng and Mak (2003) ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างความเป็นเจ้าของและองค์ประกอบของคณะกรรมการต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 1995 โดยแบ่งลักษณะโครงสร้างความเป็นเจ้าของเป็นการถือครองหุ้นโดยฝ่ายบริหาร (Managerial Ownership) ซึ่งวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นของกรรมการผู้จัดการและกรรมการที่เป็นผู้บริหาร การถือครองหุ้นโดยผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง (Blockholder Ownership) ซึ่งวัดจากสัดส่วนการถือหุ้นที่ 5% หรือมากกว่า และการถือครองหุ้นโดยรัฐบาล (Government Ownership) โดยพบว่ากรณี Managerial Ownership และ Government Ownership ต่ำจะมีการเปิดเผยที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม Block holder Ownership ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ และ Ghazali (2007) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการเป็นเจ้าของและการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการถือครองหุ้นโดยรัฐบาล (Government-Ownership) กับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และสมมติฐานของ 3 ตัวสุดท้าย คือ โครงสร้างการเงิน โครงสร้างกรรมการอิสระ และความสามารถในการก่อหนี้ โดยพบงานวิจัยของ บุญชริกา ใจกระจ่าง (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างเงินทุน ความสามารถในการทำกำไร และโครงสร้างกรรมการอิสระ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล

### 5.1.3 ความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงาน

การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปริมาณการรายงานข้อมูลในรายงานกาพัฒนาอย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งการศึกษานี้ได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 4 ด้าน คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (ROA) อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) และอัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนในกำไร



( $\Delta$  PROFIT) ผลจากการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ของปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน กับผลการดำเนินงาน ในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการทดสอบตามสมมติฐานที่ 10.1, 10.2, 10.3 และ 10.4 คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (H10.1), อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (H10.2), อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิต่อหุ้น (H10.3) และ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนในกำไร (H10.4) เป็นการสะท้อนถึงลักษณะความสำคัญของข้อมูลที่มีต่อผู้ใช้ โดยข้อมูลในส่วนนี้มีความจำเป็น และสำคัญต่อผู้บริหารที่ต้องทราบ ส่วนข้อมูลที่ต้องรายงานให้นักลงทุน หรือผู้มีส่วนได้เสียคนอื่น ๆ ได้รับทราบ ได้มีการรายงานในรูปแบบอื่นที่น่าเชื่อถือตามที่กฎหมายกำหนด เช่น รายงานประจำปี แบบ 56-1 เป็นต้น ดังนั้นการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อสังคม ผู้บริหารอาจมองว่าเป็นการเพิ่มต้นทุนเนื่องจากการจัดทำรายงานข้อมูลดังกล่าวต้องใช้งบประมาณในการจัดทำค่อนข้างสูง จึงเป็นเหตุผลให้ผู้บริหารไม่มีนโยบายให้กิจการต้องจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนของกิจการ ผลลัพธ์จากการศึกษาจึงพบว่ามีความสอดคล้องกับรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปตท.เคมิคอล จำกัด (มหาชน), (2553) บริษัทมีการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้ เพื่อเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ครอบคลุมทุกกลุ่ม เป็นการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อบริษัทที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย ในส่วนที่บริษัทได้มีการดำเนินการแล้ว และในอนาคต

โดยผลจากการศึกษาครั้งนี้ไม่สัมพันธ์กับงานวิจัยในอดีตของ สุทธิเพ็ญ คีสวัสดิ์ (2553) ที่พบว่า อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ อัตราส่วนกำไรสุทธิเป็นอัตราส่วนที่สำคัญอย่างหนึ่งในการวัดผลการดำเนินงานของบริษัทและวัดผลในการทำกำไร ซึ่งนักลงทุนมักใช้อัตราส่วนจากกำไรสุทธิหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกำไรสุทธิเป็นเกณฑ์ในการวัดผลการดำเนินงานเพื่อคาดคะเนและตัดสินใจลงทุนในอนาคต อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่วัดความสามารถในการทำกำไรโดยไม่สนใจที่มาของเงินทุนในการจัดหาสินทรัพย์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สำคัญที่นักลงทุนนำไปใช้ประเมินประสิทธิภาพในการลงทุน เพราะอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เป็นตัวสนับสนุนความสามารถในการดำเนินงานเพื่อสร้างผลกำไรให้แก่กิจการได้โดยตรง ทำให้นักลงทุนนำอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์มาประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นอัตราส่วนที่สำคัญ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นจากผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งผู้ถือหุ้นนั้น เป็นผู้มีส่วนได้เสียที่มีความสำคัญต่อกิจการ เพราะการระดมทุนที่กิจการได้รับ ส่วนหนึ่งมาจากนักลงทุนที่สนใจลงทุนในกิจการ ซึ่งผลการดำเนินงานของ

กิจการส่งผลถึงความสัมพันธ์กับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น และ บรูณภพ สมเสรษฐ์ (2555) พบว่า ปัจจัยการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) มีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญ

## 5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การรายงานการพัฒนายั่งยืน กรณีศึกษาบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ผู้วิจัยได้พบประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 2 ด้าน คือ ประโยชน์เชิงการนำไปใช้ (Practical Contributions) และประโยชน์ทางเชิงทฤษฎี (Theoretical Contributions)

### 5.2.1 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1. ช่วยให้กิจการประเภทอื่น เช่น บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือ ห้างหุ้นส่วนสามัญ เป็นต้น สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานการพัฒนายั่งยืนในกิจการของตนเองได้
2. ใช้เป็นข้อมูลทางเลือกนอกเหนือจากงบการเงิน ให้ผู้ลงทุนได้สามารถเลือกใช้ประกอบการตัดสินใจสำหรับการลงทุนต่อไปในอนาคต
3. เป็นการกระตุ้นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแล อาทิ คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สภาวิชาชีพการบัญชีในพระราชูปถัมภ์ และ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากฎหมาย หรือมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการรายงานการพัฒนายั่งยืนของกิจการในประเทศไทย

### 5.2.2 ประโยชน์ในเชิงทฤษฎี

1. ประโยชน์ในการทดสอบทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ทฤษฎีตัวแทน และทฤษฎีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมกับการพัฒนายั่งยืน โดยสามารถอธิบายเหตุการณ์ หรือสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริงในประเทศกำลังพัฒนาอย่าง ประเทศไทย จากผลการศึกษารายงานการพัฒนายั่งยืน ในครั้งนี้พบว่า
  - ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย มีบทบาทในการกำหนดปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืน ในรายงานการพัฒนายั่งยืนของกิจการ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับงานวิจัยในอดีตที่พบว่า ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียสามารถอธิบายจาก

ปริมาณการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการได้ เนื่องจากบริษัท ถูกกดดันโดยผู้มีส่วนได้เสีย สำหรับการรายงานรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทยพบว่า กิจการที่มีการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งสิ้น 28 บริษัท เป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่ม SET100 จำนวน 24 บริษัท และเป็นบริษัทที่อยู่ในกลุ่ม Non SET100 จำนวน 4 บริษัท ซึ่งกิจการที่อยู่ในกลุ่ม SET100 ย่อมมีจำนวนกลุ่มคนผู้มีส่วนได้เสีย มากกว่ากิจการที่อยู่ในกลุ่ม Non SET100 ดังนั้นทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียสามารถอธิบายถึงพลังของผู้มีส่วนได้เสียที่สามารถเรียกร้องให้กิจการทำการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างเช่นประเทศไทยได้ อีกทั้งการรายงานในลักษณะนี้มีต้นทุนในการรายงานสูง สอดรับกับผลพบผลการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้น

- ทฤษฎีตัวแทน สามารถอธิบายถึงมูลเหตุจูงใจในด้านการจัดการผลการดำเนินงานของบริษัท ที่สำคัญหากผลตอบแทนของผู้บริหารขึ้นอยู่กับรายได้ของบริษัท ยิ่งทำให้ผู้บริหารเข้ามาจัดการด้านผลการดำเนินงานขององค์กรมากขึ้น สอดรับกับผลการการศึกษาในครั้งนี้ ที่พบว่าปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่วนของข้อมูลด้านเศรษฐกิจ มีปริมาณการรายงานต่ำสุด เท่ากับ 5,190.15 คำ เนื่องจากการรายงานในรูปแบบนี้เป็นการรายงานตามความสมัครใจ ซึ่งผู้บริหารสามารถเลือกลงทุนนำเสนอผ่านสื่อ ที่สร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ ต่อผู้มีส่วนได้เสียได้มากกว่า ส่งผลต่อการลงทุนในกิจการที่สูง และมีผลตอบแทนที่ดีตามมา

- ทฤษฎีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคม สามารถอธิบายเหตุการณ์ที่องค์กรจะต้องคืนประโยชน์สู่สังคมตามความต้องการที่สังคมมีการคาดหวัง เพื่อความอยู่รอดขององค์กร หรือเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคมทำให้บริษัทส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.23) มีการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งข้อมูลของการรายงานในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่จัดทำส่วนใหญ่มีการรายงานในด้านสังคม เป็นข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวกับความปลอดภัยและสุขภาพของชุมชน มากกว่าหัวข้ออื่นๆ

2. เป็นฐานข้อมูลให้แก่นักวิจัย อาจารย์และนักศึกษา รวมทั้งผู้สนใจในอนาคต เพื่อเป็นประโยชน์ให้แก่การขยายขอบเขตของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษานี้มีข้อจำกัดในงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการเก็บข้อมูล วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (เลือกใช้รายงานGRI 2008) รวมทั้งปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลอื่นๆ ซึ่งสามารถอธิบายเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. สื่อที่ใช้ในการศึกษานี้ถูกกำหนดเป็นข้อจำกัดของการศึกษาวิจัยเนื่องจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่ได้มีสื่อเพียงประเภทเดียวในการรายงานข้อมูลของกิจการไปสู่ผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้นกิจการจึงจะมีช่องทางการกระจายข้อมูลสู่ภายนอกกิจการ ซึ่งสื่อที่ได้รับความนิยมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ รายงานประจำปี แบบ 56-1 Websites รายงานการพัฒนายั่งยืนขององค์กร จดหมายและข่าวสารต่างๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตามที่การศึกษาวิจัยเลือกใช้สื่อรายงานการพัฒนายั่งยืนของบริษัท เนื่องจากรายงานการพัฒนายั่งยืน เป็นวิธีการที่มีหลักเกณฑ์สร้างความเชื่อมั่นในด้านความโปร่งใสในการรายงาน และเปิดเผยข้อมูล เป็นมาตรฐานที่มีบริษัทกว่า 1,500 แห่งทั่วโลก ให้การยอมรับ และเป็นสื่อที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนต้องจัดทำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารแต่ละบริษัทที่จะกำหนดให้จัดทำ อีกทั้งการรายงานการพัฒนายั่งยืนในประเทศไทยยังคงเป็นการรายงานในรูปแบบสมัครใจ (Voluntary Reporting)
2. เครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการศึกษานี้ อาจเป็นข้อจำกัดของงานวิจัย เนื่องจากผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยวิธีการนับคำ เพื่อคำนวณปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนายั่งยืนในรายงานการพัฒนายั่งยืนของบริษัท แต่การใช้การวิเคราะห์เนื้อหาไม่สามารถพิจารณาคุณภาพของข้อมูลได้ ทำได้เพียงบอกปริมาณการรายงานข้อมูลเท่านั้น อย่างไรก็ตามวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมที่สุดในการทำวิจัยเกี่ยวกับการรายงานการพัฒนายั่งยืน
3. นอกจากนี้การใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหายังเป็นวิธีการวิจัยที่โปร่งใส และเป็นวิธีการที่มีลักษณะเป็นวัตถุวิสัย เพราะมีการระบุคุณลักษณะของสิ่งที่จะเจงนับ สามารถที่จะยืดหยุ่นในการกำหนดช่วงระยะเวลาการวิจัยได้มีลักษณะการวิจัยแบบ Unobtrusive Method หรือ Non-Reactive Method คือ ผู้วิจัยไม่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ถูกวิจัย การวิเคราะห์เนื้อหาจึงเป็นวิธีการที่มีความยืดหยุ่นอย่าง

มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับข้อมูลที่ไม่ได้มีการจัดระบบ และสุดท้ายคือเป็นวิธีการที่สามารถรวบรวมข้อมูลที่โดยปกติ ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลพวกนี้ได้ง่าย เช่น ภูมิหลังทางสังคมของกลุ่มผู้นำที่มีชื่อเสียง เป็นต้น (แน่งน้อย ย่านาวรี, 2549)

4. ปัจจัยที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์กับปริมาณการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนถูกจำกัดเพียง 13 ปัจจัย ซึ่งอาจจะมีปัจจัยอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน เช่น ทักษะของผู้บริหาร และหัวข้อการกำกับดูแลของกิจการ เป็นต้น

#### 5.4 ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

จากการศึกษาขอบเขต เนื้อหา ปริมาณการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการรายงานข้อมูลการพัฒนาย่างยั่งยืน รวมทั้งทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืนของกิจการกับผลการดำเนินงาน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนั้นเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติม และขยายขอบเขตของผลการศึกษาในอนาคต ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการทำวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยอาจทำการศึกษาจากข้อมูลของบริษัทที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์ หรืออาจครอบคลุมทุกกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ผลการศึกษา มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. การศึกษาในครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาจากข้อมูลเพียงปีเดียว คือ ปีพ.ศ.2555 ดังนั้น อาจขยายช่วงเวลาในการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อศึกษาแนวโน้ม หรือเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้ แตกต่างไปจากเดิมหรือไม่
3. การศึกษาการพัฒนาย่างยั่งยืนของกิจการ ในการทำการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยอาจเลือกศึกษาในเชิงของการวัดระดับการพัฒนาย่างยั่งยืนที่ละเอียดมากขึ้น เช่น นโยบายทางด้านการบัญชีของกิจการที่เกี่ยวกับการพัฒนาย่างยั่งยืน เพื่อให้ผลการศึกษา มีความชัดเจนในเชิงลึกมากขึ้น
4. ผู้วิจัยอาจทำการศึกษาด้านความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใน และภายนอกกิจการ ในด้านความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดทำรายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน เพื่อให้สามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาสู่มาตรฐานต่อไป

## บรรณานุกรม

- จำลอง โพธิ์บุญ. (2552). *การบริหารโครงการสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพมหานคร : ทิพนตร์การพิมพ์.
- แน่น้อย ย่านวาริ. (2549). *การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพ*. ค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2555, จาก <http://ahph9thi.gotoknow.org>.
- ปราณี พันธุมสินชัย. (2542). *ISO 14000 มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมและกฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย สำหรับผู้บริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2553). *การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร การสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันอย่างยั่งยืน*. นนทบุรี : ชิงค์ บียอนด์ บั๊คส์.
- เพ็ญพิสุทธิ์ หอมสุวรรณ. (2007). *การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)*. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สาขาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2551). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพมหานคร วี. พรินท์ (1991).
- กัญญรัตน์ หงส์วรนันท์. *การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม : กลยุทธ์และโอกาสขององค์กรธุรกิจประเทศกำลังพัฒนาในสังคมพลวัต*. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์, ฉบับที่ 2, กรกฎาคม-ธันวาคม 2555. 83-112,
- โชติญาณ หิตะพงศ์. (2550). *คุณลักษณะของบริษัทที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลใน "คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย"*. วารสารวิชาชีพบัญชี บทความวิจัย, ปีที่ 2, ฉบับที่ 1 เมษายน 2554, 51-62.
- นภค ร่มโพธิ์. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานองค์กร*. วารสารวิชาชีพบัญชี บทความวิจัย, ปีที่ 6, สิงหาคม 2552. ฉบับที่ 13, 54-64.
- นิภา วิริยะพัฒน์. (2552). *ก้าวทันกระแส CSR: ความพร้อมสู่มาตรฐาน ISO 26000 Trend of CSR: Gearing towards ISO 26000*. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ปีที่ 29, ฉบับที่ 3, เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2552.
- ผลิน ภู่อรุญ. (2550). *ก้าวสู่ความเป็นผู้นำด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วารสารบริหารธุรกิจนิค้ำ, เดือนพฤษภาคม 2550. เล่มที่ 2, 5-28, 2
- พีพรรณ ฉัตรเลิศยศ. (2556). *CSR : กลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร*. วารสารบริหารธุรกิจนิค้ำ, เมษายน-มิถุนายน 2556, ฉบับที่ 2, 3-9.

- มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา. (2550). *กระบวนการปฏิรูปกิจการให้เพิ่มมูลค่าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการปฏิบัติตามหลักไตรกัปปิยะหรือTriple bottom line และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วารสารบริหารธุรกิจนิด้า, พฤษภาคม 2550, เล่มที่ 2, 29-45.
- เมธาวิ รัชสาสุข. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงความรักชอบต่อสังคมขององค์กรกับการวัดมูลค่าองค์กรโดยใช้มูลค่าทางการตลาดโดยเฉลี่ย (AMV) และมูลค่าทางการตลาดส่วนเพิ่ม (EMV) กรณีศึกษา: บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. บทความวิจัยวารสารวิชาชีพบัญชี, 7(18), 43-52.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). *การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท : กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, ปีที่ 34, เม.ย.-มิ.ย. 55, 47-67.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). *การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในอาเซียน: บทปริทัศน์*. วารสารวิทยาการจัดการ, คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่, ปีที่ 29, ฉบับที่ 1, มกราคม - มิถุนายน 2555, 91-108.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2556). *ทางออกของธุรกิจไทยสู่หนทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. วารสารบริหารธุรกิจ, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปีที่ 36, ฉบับที่ 137, มกราคม-มีนาคม 2556, 47-67.
- สมชาย ศุภธาดา. (2552). *ISO 26000 กับ บรรษัทภิบาล CSR กับ CG*. วารสารวิชาชีพบัญชี มุมกำกับดูแล, ปีที่ 5, ฉบับที่ 12, เมษายน 2552, 9-12.
- แก้วมณี อุทิมย์ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทซ์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลตอบแทนที่คาดหวังของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี*. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ขวัญทิพย์ อนุ่มประ โคน. (2552). *การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบริษัทในอุตสาหกรรมพลังงานและ สาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. งานวิจัยหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- จงจิตต์ พิมพาลัย. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อม*. งานวิจัยหลักสูตรคณะกรรมการบัญชี, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- จักรวดี ชอบพิเชียร, นุรพร กำบุญ, ธิดารัตน์ คำยัง, สนธยา เรืองหิรัญ และ สัมมา ติวสันต์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแลกิจการกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย. งานวิจัยหลักสูตรการบัญชี, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ชลินธร ฐูจำ. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และ องค์ประกอบของคณะกรรมการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิตติมา กิ่งแก้ว. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสนใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. งานประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2555. บัญชีมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ, ไพบุลย์ ผจงวงศ์ และ ศศิวิมล มีอำพล. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การประชุมเสนอผลงาน ครั้งที่ 2, วิจัยระดับบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธาริณี จวงมูทิตา. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นวพร พงษ์ตันฑกุล. (2546). โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญฤทธิกา ใจกระจ่าง. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุรณภพ สมเศรษฐ์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและขนาดขององค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงิน. งานประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2555. บัญชีมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.



- เบญจพร โมกขะเวส. (2551). ลักษณะของธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยุคณะบัญชี, วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- พฤษภา พึ่งจิตต์ประไพ. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมและกลุ่มก่อสร้าง. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนตรี ช่วยชู . (2539). การเสนอรูปแบบรายงานการบัญชีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย: การวิจัยเชิงประจักษ์. วิทยานิพนธ์บัญชีดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล. (2540). การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: รูปแบบและแนวทาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิเพ็ญ ดีสวัสดิ์. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในการอธิบายราคาหลักทรัพย์. บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อลิสรา ผลารธรรม์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อังคณา อรินไพบุญย์. (2548). การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development). ค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2553, จาก <http://www.sukhothai.ru.ac.th/52/wichakarn/sustainable%20development.doc>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2556). ตารางแสดงโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจ. ค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556, จาก [http://www.set.or.th/th/products/index/setindex\\_p2.html](http://www.set.or.th/th/products/index/setindex_p2.html)

รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย. (2549). 4 มกราคม 2556,

จาก [http://www.toyota.co.th/toyota\\_csr/pdf/Toyota\\_Sustainability\\_Report\\_2006\\_Thai.pdf](http://www.toyota.co.th/toyota_csr/pdf/Toyota_Sustainability_Report_2006_Thai.pdf)

รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เอสซีจี. (2553). ค้นเมื่อ 24 มกราคม 2556, จาก

[http://www.scg.co.th/th/05sustainability.../03\\_sustainability\\_report.html](http://www.scg.co.th/th/05sustainability.../03_sustainability_report.html)

รายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปตท.เคมิคอล จำกัด (มหาชน). (2553). ค้นเมื่อ 24 มกราคม

2556, จาก [http://www.hq-srvtst-s08.pttplc.com/internet\\_test/th/about-ptt-qshe-environmental-report47.aspx](http://www.hq-srvtst-s08.pttplc.com/internet_test/th/about-ptt-qshe-environmental-report47.aspx)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย : ข้อมูลรายบริษัท/หลักทรัพย์ ค้นเมื่อ 7 มกราคม 2556,

จาก <http://www.set.or.th/set/commonslookup.do?language=th&country=T>

สถาบันพัฒนาธุรกิจเพื่อสังคม:CSRI, (2012). 2 มกราคม 2556, จาก

<http://www.csri.or.th/new2012/>

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2557, จาก

<http://www.rci2010.files.wordpress.com/2010/06/สหสัมพันธ์พหุคูณ.doc>

วิวรรธน์ มั่นนาคินันท์. (2552). การใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีและการกำหนดค่าสอบบัญชี

ของบริษัทจดทะเบียน ประจำปี 2552. สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย.

ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2556, จาก <http://www.thai-iod.com->

สุภวรรธน์ พันธุ์จันทร์. การพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ต้องทำอย่างจริงจัง. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2556, จาก

<http://socialscience.igetweb.com/index.php?lite=article&qid=42034100>

การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน. ค้นเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2556, จาก

<http://pantip.com/topic/31254911>

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development). ข้อมูลจากสถาบันนวัตกรรมวชิรจันทร์.

ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2556, จาก <http://www.surajet.com/catalog.php?idp=17>

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. TSI Thailand Securities Institute. รายงานประจำปี.

ค้นเมื่อ 18 มกราคม 2556, จาก <http://www.tsi->

[thailand.org/index.php?option=com\\_content&task=view&id=1814](http://thailand.org/index.php?option=com_content&task=view&id=1814)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. 2550. เข้มทิศธุรกิจเพื่อสังคม.

(Corporate Social Responssibility Guidelines). (Online). ค้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม

2551, จาก <http://www.sec.or.th/infocenter/report/csr%20navigator-for%20web.doc>,

- สถิตี อชวานันท์กุล. (2553). *Triple Bottom Line & Global Reporting Initiative*.  
 ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2556, จาก <http://www.learners.in.th/blogs/posts/356971>.
- Abdelghany, K. E. (2005). *Measuring the quality of earnings*. *Managerial Auditing Journal* 20 (9): 1001-1015. cited Penman, S. H. and X-J. Zhang. 2002. "Accounting conservatism, the quality of earnings, and stock returns. *The Accounting Review*: 237-65.
- Ballesta, J. P. S. and E. G. Meca. (2007). *Ownership Structure, Discretionary Accruals And the Informativeness of Earnings*. *Journal compilation Blackwell Publishing* 15 (4): 677-691.
- Barton and Simko. (2002). *Department of Economics and Business econ.au.dk/.../ Barton\_Simko\_2002\_TAR.pdf*. J Barton – 2002 Supplement 2002 pp. 1–27.
- Bayoud, N.S., Kavanagh, M.& Slaughter G. (2012). Factors influencing levels of corporate social responsibility disclosure by Libyan firms: A mixed study. *International Journal of Economics and Finance*, 4(4), 13-25
- Berle, A.A. and Means, G.C., Jr. (1932). *The modern corporation and private property*. Macmillan, New York.
- Brammer, Stephen. and Pavelin, Stephen. (2006). *Voluntary Environmental Disclosures by Large UK Companies*. *Journal of Business Finance & Accounting*, 33, 7-8 September/October): 1168-1188
- Buchholtz Ann K. and Carroll Archie B. (2009). *Canada: Nelson Education*. Business and Society.
- Camfferman, Kees. and Cooke, Terence E. (2002). *An analysis of disclosure in the Annual reports of UK and Dutch companies*. *Journal of International Accounting Research*, 1(January): 3-31.
- Campbell, D. (2003). *Intra- and intersectional effects in environmental disclosures: evidence for legitimacy theory?* *Business Strategy and the Environment*, 12, 357-371.
- Cheng, E. C. M. and Courtenay, S. M. (2006). *Board Composition, Regulatory Regime and Voluntary Disclosure*. *The International Journal of Accounting* 41 (3): 262-289.
- Choi. (1999). Characterization of cotton fabrics treated with glyoxal and glutaraldehyde. *Journal of Applied Polymer Science*. Volume 73, Issue 13, 23 September 1999, Additional Information, 2691–2699.

- Deegan, C. (2001). *Financial Accounting Theory*. Roseville, NSW, McGraw-Hill Book Company Australia Pty Limited.
- Deegan, C. (2002). *Introduction: the legitimising effect of social and environmental disclosures: a theoretical foundation*. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 15, 282-.
- Donaldson, L. and Davis, J.H. (1991). *Stewardship theory or agency theory: CEO governance and shareholder returns*. *Australian Journal of Management*, 6(1).
- Eisenhardt, K.M. (1989). *Agency theory: An assessment and review*. *Academy of Management Review*, 14, 57 -74.
- Eng, L.L. and Mak, Y.T. (2003). *Corporate governance and voluntary disclosure*. *Journal of Accounting and Public Policy*, 22, 325
- Eng, Li L. and Mak, Yuen T. (2003). *Corporate governance and voluntary disclosure*. *Journal of Accounting and Public Policy*, 22: 325-345.
- Fama, E.F. (1980). *Agency problems and theory of the firm*. *Journal of Political Economy*, 88(2), 288 - 307.
- Fama, E.F. and Jensen, M.C. (1983). *Separation of ownership and control*. *The Journal of Law and Economics*, 26(2), 301-325.
- Fan, J. P. H. and T. J. Wong. (2002). *Corporate Ownership Structure and the Informativeness Of accounting earnings in East Asia*. *Journal of Accounting and Economic* 34: 401-425.
- Freeman, R. E., Wicks, A. C., and B. Parmar. (2004). *Stakeholder Theory & The Corporate Objective Revisited*. *Organization Science*, 15(3), p. 364–369. *Managerial Sense Making, Ethics and Corporate Responsibility, Organizing in Markets and Hierarchies, and Stakeholder Theory*. PUBLISHED JOURNAL ARTICLES (refereed).
- Freemanre (1984). *Strategic Management: A stakeholder Approach*. Boston: MA: Pitman.
- Ghazali, N. A. M. (2007). *Ownership Structure and Corporate Social Responsibility Disclosures: Some Malaysian Evidence*. *Emerald Group Publishing Limited* 7 (3): 251-266
- Global Reporting Initiative. (GRI) (2008). *The Global Reporting Initiative*. From [www. global reporting. rog/Home](http://www.globalreporting.org/Home)
- Gul, F. A. and Leung, S. (2004). *Board Leadership, Outside Directors' Expertise and Voluntary Corporate Disclosures*. *Journal of Accounting and Public Policy* 23 (5): 351-379

- Guthrie, J. and Parker, L.D. (1989). *Corporate Social Reporting: A Rebuttal of Legitimacy Theory*. Accounting and Business Research 19: 343-352
- Haniffa, R.M. and Cooke, T.E. (2005). *The Impact of Culture and Governance On Corporate Social Reporting*. Journal of Accounting and Public Policy 24: 391-430
- Hasnas, J. (1998). *The normative theories of business ethics: a guide for the perplexed*. Business Ethics Quarterly, 8, 19-42.
- Ho, S. S. M. and Wong, K. S. (2001). *A Study of the Relationship between Corporate Governance Structures and the Extent of Voluntary Disclosure*. Journal of International Accounting, Auditing and Taxation 10 (2): 139-156
- Lin, M. (2011). *Communicating Corporate Social Responsibility Activities to Public : The study of Website Publication of Indonesian Companies*. Society of Interdisciplinary Business Research. Social Science Research Network. Social Science Research Network. 1-18.
- Irja Vormedal and Audun Ruud. (2006). *Sustainability reporting in Norway – an assessment of performance in the context of legal demands and socio-political drivers*. Article first published online: 19 DEC 2006.
- Ruud, A. (2009), Sustainability reporting in Norway – an assessment of performance in the context of legal demands and socio-political drivers. Bus. Strat. Env., 18: 207–222.
- Jensen, M. and W. Meckling. (1976). *Theory of the Firm : Managerial Behaviour, Agency Costs and Ownership Structure*. Journal of Financial Economic 3: 305-360.
- Joshi, P. L., &Gao, S. S. (2009). *Multinational corporate social and environmental disclosures (CSED) on web sites*. International Journal of Commerce & Management, 19(1), 27-44.
- KOLK, A., WALHAIN, S. & WATERINGEN, S. (2001). *Environmental reporting by the Fortune Global 250: exploring the influence of nationality and sector*. Business Strategy and the Environment, 10, 15-28.
- Leuz et al., (2003). *Earnings Management under German GAAP versus IFRS*. accounting rules and firms' actual reporting practices (e.g., La Porta et al., 1998). C. Leuz et al. / Journal of Financial Economics 69 (2003) 505–527.

- Llena, F., Monera, J. M., & Hernandez, B. (2007). *Environmental disclosure and compulsory accounting standards: the case of Spanish annual reports*. *Business Strategy and the Environment*, 16, 50-63.
- Mahadeo, J. & Oogarah-Hanuman, V. (2011). *A Longitudinal Study of Corporate Social Disclosures in a developing Economy*. Springer Science+Business Media B.V.
- Mohammad Badrul Haider. (2010). *An Overview of Corporate Social and Environmental Reporting (CSER) in Developing Countries*. Department of Accounting & Information Systems University of Dhaka, Bangladesh Graduate School of Business Administration Kobe University, Japan. *Issues in Social and Environmental Accounting* Vol. 4, No. 1 June 2010. Pp 3-17
- Muhammad Asif Cory Searcy Paulo dos Santos and David Kensah. (2012). *A Review of Dutch Corporate Sustainable Development Reports*. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management Corp. Soc. Responsib. Environ. Mgmt.* (2012) Published online in Wiley Online Library
- Naser, K. et al., (2006). *Determinants of Corporate Social Disclosure in Developing Countries: The Case of Qatar*. *Advances in International Accounting* 19 : 1-23.
- Niskala, M., & Pretes, M. (1995). *Environmental reporting in Finland: a note on the use Of annual reports*. *Accounting, Organizations and Society*, 20(6), 457-466.
- Nue, D., Warsame, H., & Pedwell, K. (1998). *Managing public impressions: environmental disclosures in annual reports*. *Accounting Organizations and Society*, 25, 265-282.
- PRATT, J.W. and R.J. ZECKHAUSER eds. (1985). *Principals and Agents: The Structure of Business*. Harvard Business School Press: Boston. (1985a)
- Raar, J. (2002). *Environmental initiatives : towards triple-bottom line reporting*. *Corporate Communications*. 7, 169-183.
- Roberts, R. (1992). *Determinants of corporate social responsibility disclosure: an application of stakeholder theory*. *Accounting, Organizations and Society*, 17, 595-612.
- Singhvi, S.S. and Desai, H.B. (1971). "An Empirical Analysis of the Quality of Corporate Financial Disclosure" *Accounting Review*, 46: 129-138.

- Suttipun, M. & Stanton, P. (2012). *The Differences in Corporate Environmental Disclosures on Websites and in Annual Reports: A Case Study of Companies Listed in Thailand*. *International Journal of Business and Management*; Vol. 7, No. 14 1833-3850
- . (2012). *Triple Bottom Line Reporting in Annual Reports: A Case Study of Companies Listed on the StockExchange of Thailand (SET)*. *Asian Journal of Finance & Accounting* ISSN 1946-052X 2012, Vol. 4, No. 1
- . (2012). *2nd Annual International Conference on Accounting and Finance (AF 2012) A study of Environmental Disclosures by Thai listed Companies on Websites*. *Procedia Economics and Finance* 2 ( 2012 ) 9 – 15
- Wanderley, L.S.O., Lucian, R., Farache, F. & De Sousa Filho, J.M. (2008). CSR information disclosure on the web: a context-based approach analyzing the influence of country of origin and industry sector. *Journal of Business Ethics*. 82(2), 369-378.
- Wang, D. (2006). *Founding Family Ownership and Earnings Quality*. *Journal of Accounting Research* 44 (3): 619-656.
- Willekens, M., Vander Bauwhede, H., Gaeremynck, A. and Van de Gucht, L. (2004). *The impact of internal and external governance mechanisms on the voluntary disclosure of financial and non - financial performance*. Working Paper, Internet site: <http://www.business.uiuc.edu/accountancy/research/vkzcenter/conferences/gottingen/papaers/willekens.pdf>.
- Williams, S. M. (1999). *Voluntary environmental and social accounting disclosure practice in the Asia-Pacific region: an international empirical test of political economy theory*. *The International Journal of Accounting*, 34(2), 209-238.
- Wilmshurst, T. D., & Frost, G. R. (2000). *Corporate environmental reporting: a test of legitimacy theory*. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 13, 10-25.

**ภาคผนวก**



## ภาคผนวก ก

## รายชื่อบริษัทที่ใช้ในการศึกษา

ลำดับ	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
01	ADVANC	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	เทคโนโลยี
02	AMANAH	บริษัท อะ มานะส์ ลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
03	AOT	บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	บริการ
04	BANPU	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
05	BCP	บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด(มหาชน)	ทรัพยากร
06	BMCL	บริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	บริการ
07	BTS	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	บริการ
08	CPF	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร
09	EASTW	บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาค ตะวันออก จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
10	EGCO	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
11	IRPC	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
12	KBANK	ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
13	KTB	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
14	MINT	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร

## รายชื่อบริษัทที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม
15	PS	บริษัท พุกกษา เรียดเอสเตท จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างพัฒนา
16	PSL	บริษัท พีริเชียส จีพีบี จำกัด (มหาชน)	บริการ
17	PTT	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
18	PTTEP	บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
19	PTTGC	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม อาหาร
20	RATCH	บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
21	SC	บริษัท เอสซี แอสเสท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างพัฒนา
22	SCC	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างวัสดุก่อสร้าง
23	SCCC	บริษัท ปูนซิเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างวัสดุก่อสร้าง
24	SSI	บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม
25	TISCO	บริษัท ทีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการเงิน
26	TOP	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร
27	TTCL	บริษัท โตโย-ไทย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
28	TTW	บริษัท น้ำประปาไทย จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร

**ภาคผนวก ข แบบการประเมินการรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน**  
**Sustainable Development Reporting (SD)**

**ส่วนที่ 1: แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานของบริษัท**

1. ชื่อบริษัท ชื่อย่อ(รหัส)
2. ขนาดของกิจการ  SET 100  Non SET 100
3. ประเภทอุตสาหกรรม
4. อายุของกิจการ ปี
5. ประเทศผู้ก่อตั้งกิจการ  กิจการต่างประเทศ  กิจการในประเทศ
6. โครงสร้างการเป็นเจ้าของกิจการ  กิจการภาครัฐบาล  กิจการภาคเอกชน
7. โครงสร้างการเงินของกิจการ (หนี้สินรวม / ส่วนของเจ้าของ) เท่า
8. โครงสร้างกรรมการอิสระของกิจการ (กรรมการภายใน / กรรมการภายนอก) เท่า
9. ความสามารถในการก่อหนี้ (หนี้สินรวม / สินทรัพย์รวม) เท่า
10. ประเภทสำนักงานตรวจสอบบัญชีของกิจการ  
 บิ๊กโพร์  ไม่ใช่บิ๊กโพร์
11. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด =  
 (กำไรสุทธิ X 100) / สินทรัพย์รวม
12. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น =  
 (กำไรสุทธิ X 100) / ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม
13. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น =  
 (กำไรสุทธิ / จำนวนหุ้นของบริษัทที่ชำระแล้ว)
14. อัตราการเปลี่ยนแปลงผลตอบแทนในกำไร =  

$$\frac{\text{กำไรปี 2555} - \text{กำไรปี 2554}}{\text{กำไรปี 2554}} \times 100$$

## ส่วนที่ 2: แบบเก็บข้อมูล: การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน(SD)

### ในรายงาน Global Reporting Initiative(GRI)

#### หัวข้อที่ 2.1 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลทางเศรษฐกิจ

อันดับ	หัวข้อหลัก	หัวข้อการรายงานข้อมูล	จำนวนค่า
1	ด้านข้อมูลทั่วไป	ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดและกำไรของบริษัท	
2		ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยที่ให้ข้อมูล/ ความรับผิดชอบด้านการเงินกับกิจการ	
3	ด้านลูกค้า	ข้อมูลรายละเอียดของสินค้า/บริการ	
4		ข้อมูลส่วนแบ่งตลาดของกิจการ	
5		ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสินค้าคงค้างจากการสั่งซื้อของลูกค้า เช่น กักตุนสินค้า	
6	ด้านผู้ส่งวัตถุดิบ	ข้อมูลผู้ส่งวัตถุดิบหลัก	
7	ด้านแรงงาน	ข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายเงินเดือนพนักงาน	
8		ข้อมูลผลประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นตัวเงินอื่นๆ ที่ถูกจ้างควรจะ ได้รับจากกิจการ	
9		ข้อมูลเกี่ยวกับ โบนัสหรือหุ้นปันผลที่พนักงานจะได้รับ จากกิจการ	
10	ด้านผู้ลงทุน/เจ้าหนี้	ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหนี้หลัก	
11		ข้อมูลการกระจายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุน	
12	ด้านสาธารณะ	ข้อมูลด้านภาษีอากร	
13		ข้อมูลพัฒนาด้านสังคมที่เป็นตัวเงิน เช่น การบริจาค เป็นต้น	
14	ด้านการลงทุน	ข้อมูลขนาดและลักษณะของการลงทุนหลักของกิจการ	
15		ข้อมูลผลประกอบการด้านการเงินของการลงทุนหลักของกิจการ เกี่ยวกับสินทรัพย์ที่มีตัวตน	
16		ข้อมูลการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา	
17		ข้อมูลการลงทุนในข้อมูลด้านเทคโนโลยี	
18		ข้อมูลการลงทุนในสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เช่น ภาพลักษณ์ ของกิจการ	
19	ด้านอื่น	ข้อมูลการพยากรณ์รายได้หรือยอดขาย	
20		ข้อมูลเกี่ยวกับการพยากรณ์ด้านเศรษฐกิจอื่นๆของกิจการที่สามารถ วัดได้เป็นตัวเงิน	
<b>รวม</b>			

## หัวข้อที่ 2.2 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม

อันดับ	หัวข้อหลัก	หัวข้อการรายงานข้อมูล	จำนวนคำ
1	ด้านข้อมูลทั่วไป	การรายงานข้อมูลของกิจการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของกิจการต่อผู้ถือหุ้นและสังคมโดยรวม	
2		ข้อมูลรางวัลด้านสังคมของกิจการ	
3		ข้อมูลการระบุ(กำหนด)เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยงานที่ให้ข้อมูล/ความรับผิดชอบต่อสังคม	
4	ด้านแรงงาน	ข้อมูลจำนวนพนักงานของกิจการ	
5		ข้อมูลการลาออกของพนักงาน	
6		ข้อมูลระดับการศึกษาของพนักงานในบริษัท	
7		ผลประโยชน์ที่พนักงานได้รับในสวัสดิการ ด้านสุขภาพ ความพิการที่เกิดจากการทำงาน และการเกษียณอายุ	
8		ข้อมูลความพึงพอใจงานของพนักงาน	
9		ข้อมูลด้านสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน เช่น จำนวนวันที่ขาดงาน อุบัติเหตุจากการทำงาน และการเสียชีวิต	
10	ด้านโอกาสและสิทธิมนุษยชน	หัวข้อนโยบายหรือโปรแกรมที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ และการล่วงละเมิดสิทธิภายในกิจการ	
11		ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน	
12		ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนพนักงานหญิงและเยาวชนในกิจการ	
13		ข้อมูลด้านการศึกษาและอบรมพัฒนาพนักงาน	
14	ด้านลูกค้าและชุมชน	ข้อมูลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย และสุขภาพของชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้ที่ตั้งของกิจการ	
15		ข้อมูลกิจการเพื่อสังคมของกิจการ	
16		ข้อมูลนโยบายการจ้างแรงงานท้องถิ่นของกิจการ	
17	ด้านจริยธรรม	ข้อมูลนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต และการติดสินบนของกิจการ	
18		ข้อมูลนโยบายการต่อต้าน/กีดกันทางการค้า	
19		ข้อมูลนโยบายการรักษาความลับของลูกค้า	
20		ข้อมูลการเตรียมความพร้อม สำหรับการเปลี่ยนแปลงกฎหมายด้านสังคม ชุมชนและแรงงานของกิจการ	
<b>รวม</b>			

### หัวข้อที่ 2.3 หัวข้อเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

อันดับ	หัวข้อหลัก	หัวข้อการรายงานข้อมูล	จำนวนคำ
1	ด้านข้อมูลทั่วไป	ข้อมูลรายงานของบริษัทที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	
2		ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม	
3		ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานของกิจการ	
4		ข้อมูลการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม	
5		ข้อมูลรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมของกิจการ	
6		ข้อมูลการตัดสินใจของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (เช่น การซื้อวัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)	
7		ข้อมูลระบุ (กำหนด) เกี่ยวกับบุคคล/หน่วยงานที่ให้ข้อมูลและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	
8	ด้านพลังงาน น้ำ และวัตถุดิบ	ข้อมูลการใช้พลังงานของกิจการ	
9		ข้อมูลสนับสนุนการใช้พลังงานทางเลือก	
10		ข้อมูลการจัดการน้ำของกิจการ	
11		ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ Re-cycle และ Re-use ของกิจการ	
12		ข้อมูลกลยุทธ์สำหรับการใช้สินค้าประเภท Re-cycle ในกิจการ	
13	ด้านการจัดการของเสีย และมลภาวะ	ข้อมูลเกี่ยวกับชนิดและขั้นตอนการจัดการมลภาวะทางอากาศ	
14		ข้อมูลผลกระทบต่อด้านมลภาวะจากการขนส่งของกิจการ	
15		ข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของสินค้าและบริการของกิจการ (เช่น มลภาวะที่เกิดจากกิจการ)	
16		ข้อมูลการจัดการของเสียของกิจการ	
17	ด้านอื่นๆ	ข้อมูลนโยบายการบัญชีด้านสิ่งแวดล้อม	
18		ข้อมูลการใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม	
19		ข้อมูลฟ้องร้อง การโดนลงโทษและค่าปรับด้านสิ่งแวดล้อม	
20		ข้อมูลหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม	
<b>รวม</b>			

## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล นางสาวพัชราภรณ์ ชดช้อย

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5510521056

## วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
บัญชีบัณฑิต (บช.บ.)	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	2543

## ตำแหน่งงานและสถานที่ทำงาน

ครู

วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช

6 ซอยหอไทร ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 8000

## ผลงานการตีพิมพ์/ผลงานทางวิชาการ

พัชราภรณ์ ชดช้อย. (2557, 14 มิถุนายน). การรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษา

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การประชุมวิชาการระดับชาติ

ด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 6 ประจำปี 2557, คณะวิทยาการจัดการ,

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.